EDGAR WALLACE

EDGAR WALLACE

Inspectorul O. RATER

CUPRINS:

1. ORATORUL 5
2. CITITORUL DE GÂNDURI 21
3. O LADY NERECUNOSCĂTOARE 35
4. CRIMA DIN SUNNINGDALE 48
5. O BANCĂ ŞI O SECRETARĂ 61
6. VECINUL DE ALĂTURI 76
7. OMUL CARE CITEA ÎN STELE 92
8. BROŞA CU DIAMANTE 106
9. CAZUL FREDDIE VANE 120
10. OMUL DIN MEMPHIS 135
11. UN DETECTIV PREA VORBĂREŢ 150
12. ÎMBLÂNZIREA ORATORULUI 162

1. ORATORUL.

Era foarte limpede pentru toată lumea de ce inspectorul şef Oliver Rater era supranumit „Oratorul”. Celor ce nu gustau umorul englezesc le era însă mai puţin limpede cauza pentru care această poreclă nu fusese niciodată înlocuită cu o alta. Motivul se datora mai degrabă firii sale taciturne decât jocului întâmplării1.

Domnul Rater vorbea puţin, dar gândea mult. De asta nu se putea îndoi nimeni.

Era un bărbat înalt, lat în umeri, cu o faţă lătăreaţă şi lipsită de expresie. Când îi vorbeai aveai tot timpul impresia că vorbele îţi sunt puse la îndoială. Te despărţeai de el ferm convins că nu avea un vocabular mai bogat de zece cuvinte. Mulţi criminali îi fuseseră aduşi în faţă cu un alibi atât de perfect încât părea absolut ridicol să fie reţinuţi pentru

cercetări, dar sfârşiseră prin a recunoaşte totul, sub povara tăcerii lui apăsătoare.

— Are un singur viciu, obişnuia să spună comisarul adjunct, gândeşte prea mult.

Într-o după-amiază de februarie, retras într-un colţ al camerei ticsite cu cadouri de nuntă, Oratorul se lăsase pradă slăbiciunii sale preferate, aceea de a privi adunarea mondenă ce venise să-şi prezinte darul, fiecare gândind în sinea lui că cel adus de el este cel mai grozav.

De regulă, nimeni nu invită un inspector şef de poliţie să admire cadouri de nuntă. Dar Oratorul o făcuse din proprie iniţiativă şi venise ca oaspete, căci fusese prieten cu defunctul tată al miresei. Angela Marken îşi amintise de el atunci când făcuse lista invitaţilor.

— Draga mea, îi spuse mama soacră înţepat, cum să inviţi un poliţist? E ridicol.

Angela oftă şi se lăsă pe spate în scaun, rozând gânditoare capătul creionului.

— Nu înţeleg de ce nu, răspunse ea plictisită. Ar fi unul din puţinii oameni respectabili invitaţi la nunta mea.

Ezită puţin şi apoi adăugă:

— Aş putea să-l invit şi pe Donald Grey.

Doamna Marken strâmba din nasul ei aristocratic.

— Sub nici o formă. Fii realistă Angela. Donald este un băiat foarte bun şi ţin mult la el, dar nu îţi poţi permite luxul să devii sentimentală când e vorba de un tânăr cu un venit de 300 de lire pe an.

— Cred că ai dreptate, răspunse fata cu resemnare şi scrise pe plic adresa inspectorului şef Rater. O să ne păzească şi bijuteriile cu ocazia asta, nu? Facem şi o economie, zise ea cu ironie.

Puţini din invitaţii ei ar fi putut înţelege cărui fapt i se datora ironia asta. Lordul Eustace Lightley era bogat şi urma să moştenească un ducat, era chipeş şi avea chiar şi veleităţi de poet. Era – din toate punctele de vedere – o partidă pentru fiica unui şef de poliţie ce nu lăsase nici o

avere, pentru că singura lui pasiune fusese teoria strategiei militare.

Angela era zveltă şi de o frumuseţe discretă, însă foarte sigură pe ea. Văzând-o intrând, gătită cu rochia de mireasă, Oratorul îşi spuse în sinea sa că era o apariţie încântătoare. Nu mulţi se puteau lăuda că au stârnit admiraţia Oratorului, aşa că atitudinea sa de acum putea fi luată drept entuziasm. Mai târziu dădu cu ochii şi de mire, dar nu-l plăcu de la prima vedere. Era un bărbat uscăţiv, cu o faţă prelungă şi ten de fată, în ciuda celor 35 de ani. Lordul Eustace Lightley nu era genul de bărbat care să-i placă Oratorului, care îşi spuse în sinea sa că, dacă Atotputernicul l-ar fi pus pe el să închipuiască câteva tipuri de om, Lordul Eustace Lightley nu i-ar fi trecut, pur şi simplu, prin minte.

Excelenţa sa, ducele, era un om atât de irascibil încât de multe ori ieşirile lui frizau bădărănia. Oratorul cu greu avea să uite prima lor întâlnire.

— Tu eşti tipul ăla, detectivul? întrebă el.

Oratorul încuviinţă din cap, ceea ce la el însemna un adevărat discurs.

— Atunci de ce naiba stai ascuns într-un colţ? N-ai cum să vezi nimic de aici, bătrâne. De ce nu urci în galerie? zise el, indicându-i-o cu degetul.

Oratorul îşi scărpină vârful nasului.

— Nu eşti de nici un folos dacă stai aici, continuă lordul din ce în ce mai furios. Ori că stai aici, ori în Grosvenor Square, tot una-i.

— Chiar într-acolo şi plec, zise Oratorul, întorcându-i spatele şi ieşind din încăpere fără vreo altă explicaţie.

Asta a fost prima şi ultima dată când se întâlni cu lordul Eustace Lightley, dar avea să afle multe despre el în următoarele zece minute, de la un tânăr ce-l acostă în faţa intrării. Acesta avea o înfăţişare respectabilă şi ducea în mână un pachet frumos ambalat în hârtie maro; dorea să afle cum putea să dea cât mai repede de excelenţa sa. Desigur că îl recunoscuse de-ndată pe domnul Rater, de

altfel nici nu era prea greu, căci chipul Oratorului apărea adesea în ziarele cele mai citite.

— Ce lucruri ciudate se mai întâmplă pe lumea asta, d-le Rater, nu-i aşa? Lucruri la care nu te-ai fi gândit niciodată. De sute de ani noi suntem farmaciştii casei excelenţei sale. De la noi îşi cumpără pasta de dinţi, săpunul, tot ce au nevoie. Chiar şi când a fost în Siria, acum mulţi ani şi a avut ceva probleme cu plămânii; acum e vindecat, îi trimitem săptămânal…

Domnul Rater ascultă cu mult interes cele spuse de tânăr.

Un an şi ceva mai târziu d-l Rater se afla la Ostende, unde îşi petrecea concediul. Era celibatar, aşa că îşi putea permite o astfel de vacanţă costisitoare. Alesese Ostende-ul fiind aproape sigur că aici avea să dea de tot felul de indivizi care nu s-ar fi aşteptat niciodată să-l vadă aici. De obicei nu citea ziarele, însă o frântură de conversaţie ce-i ajunse din întâmplare la urechi la hipodrom, între curse, avea să-l facă să caute degrabă o bibliotecă, unde ceru un teanc de ziare vechi.

„Cu tristeţe vă aducem la cunoştinţă încetarea din viaţă a lordului Eustace Lightley. Bolnav de câteva luni, excelenţa sa a murit pe neaşteptate ieri seară, la reşedinţa sa din Heart Street, Mayfair”

— Doamne, Dumnezeule! exclamă dl. Rater.

Dacă ar fi fost să dea frâu liber primului instinct, ar fi trimis imediat văduvei o telegramă de felicitare. Dar se mărgini să-şi noteze în agendă conversaţia pe care o avusese cu tânărul de la farmacie. Apoi chestiunea îi ieşi complet din minte, căci în următoarele trei zile fu extrem de prins cu diverse întrevederi cu poliţiştii din Ostende. O serie întreagă de furturi fuseseră săvârşite în marile hoteluri; bijuterii de mare valoare fuseseră subtilizate în timp ce posesorii lor luau masa sau erau la cazinou. Oratorul nu se putu abţine să nu participe direct la eforturile poliţiei de a soluţiona aceste cazuri.

Suspecţii erau în număr de cinci, dar cel pe care îl bănuia cel mai tare nu se afla printre ei. Toate furturile fuseseră săvârşite în maniera tipică a lui Osawold şi de aceea fu puţin dezamăgit să afle la telefon că William nu părăsise de loc Londra unde în ultima lună fusese în permanenţă sub observaţia poliţiei.

— De fapt, spuse vocea din telefon, era cât pe ce să fie arestat în ziua în care spui că a fost comisă spargerea… Un om de-al nostru l-a văzut ieşind dintr-o casă din West End şi l-a recunoscut imediat. Dar se pare că o doamnă, al cărei soţ era bolnav, l-a chemat în casă. I se stricase telefonul şi l-a rugat pe el să aducă doctorul.

— Ce ghinion, comentă Oratorul.

A doua zi a fost arestat adevăratul hoţ. Era un cetăţean american pe nume Lavinsky şi, astfel, cazul a fost rezolvat.

Oratorul se întoarse din concediu refăcut şi atât de bine dispus încât în tren catadicsi să încuviinţeze când vecinul de compartiment declară că era o vreme cu adevărat superbă.

Londra îl solicită la maxim. Trei luni încheiate îl urmări pas cu pas pe Honoré de Youre, criminalul din Bath; într-o dimineaţă devreme, pe când se întorcea de la execuţia unui criminal ce avusese loc la închisoarea Wandsworth (Oratorul asista întotdeauna la execuţia celor condamnaţi la pedeapsă capitală) şi străbătea Hyde Park-ul, se auzi strigat de o voce răguşită şi puţin ironică:

— Alo, inspectore, hai să-ţi ciripesc ceva.

Îşi întoarse încet capul şi ceea ce văzu îl luă prin surprindere. La volanul unei limuzine mari şi extrem de frumoase, închiriată probabil, gândi el, stătea un bărbat de o eleganţă ostentativă; pălăria albă era o obrăznicie, iar inelul cu diamnat ce-i strălucea pe deget era de-a dreptul scandalos.

— Urcă, inspectore, îi spuse Bill Osawold cu seninătate.

După licărirea de panică ce îi apăru pentru o clipă în privire când Oratorul, cu un aer grav, deschise portiera şi urcă, aşezându-se lângă cel pe care îl trimisese în trei

rânduri la închisoare, era clar că Osawold nu se aşteptase că invitaţia să-i fie luată în serios.

— Vreo afacere la orizont, Bill? îl întrebă Oratorul.

Bărbatul tuşi, parcă negăsindu-şi locul în scaunul capitonat, sub privirea scrutătoare a detectivului.

— Arăţi superb, Bill, murmură Oratorul.

Într-adevăr, dl. Osawold avea o ţinută deosebită.

Costumul în carouri, din stofă de lână, cămaşa lucioasă de mătase cu dungi violete şi guler asortat, acul de cravată cu diamant, pantofii uşori din piele fină şi şosetele din mătase străvezie, erau de-a dreptul impresionante.

— Sunt curat, inspectore, zise Bill cu o voce guturală. Am primit o moştenire de la o mătuşă. Să vii să vezi unde stau.

Oratorul îl examină din cap până în picioare cu eficienţa unui aspirator căruia nu-i scapă nici un fir de praf.

— O mătuşă, zici? Pun pariu că se uită la tine din ceruri încântată de fapta ei. Era din Australia, nu?

— Nu, din America, spuse Bill şi figura lui expresivă se strâmba în ceea ce se dorea a fi un zâmbet. Dacă eşti prin zonă şi ai chef de o duşcă, nu mă ocoli. Bloomsbury Mansions nr. 107.

— Nu beau decât apă de izvor, zise Oratorul cu blândeţe.

Admiraţia ce i se citea pe faţă era absolut sinceră.

— Şi când mă gândesc că ultima oară ne-am întâlnit pe acoperiş la Albemarle Mansions, când te-am prins cu mâţa-n sac şi ai luat cinci ani pentru port ilegal de armă!

Celălalt părea foarte jenat.

— Ăsta-i un capitol încheiat, inspectore. De când a murit unchiu'…

— Mi-ai povestit de ea, murmură Oratorul.

— Vreau să zic, mătuşa… N-am mai călcat strâmb. Nu mai ţinea să mă înhăitez cu toţi dubioşii.

Dl. Rater îşi privi interlocutorul aşa cum un contabil s-ar uita la un bilanţ falsificat. Ajunse la concluzia că povestea lui nu prea stătea în picioare, căci îi ştia pe de rost trecutul. Multe din crimele în care numele lui fusese amestecat nu

erau neapărat legate de spargeri. Avea în el o cruzime primitivă, greu de detectat la prima vedere. Oratorului îi veni în minte un episod legat de o crimă atroce care îl scosese pe Bill din circulaţie timp de cinci ani şi trei luni şi îi împrospătă memoria plutocraticului domn Osawold.

— Cred că nu eram în toate minţile, îi replică acesta, dând din cap. Şi oricum, fata aia a îndrugat o groază de minciuni despre mine şi nici cu tine nu mi-a fost ruşine, inspectore.

— Asta mi-e meseria, încuviinţă dl. Rater.

Maşina ajunsese acum în dreptul intrării în parc dinspre Marble Arch şi Osawold făcu semn şoferului să oprească.

— Te las aici, inspectore. Am întâlnire cu un prieten, zise el şi respiră uşurat, văzându-şi duşmanul îndepărtându-se.

Treaba cu întâlnirea nu era o minciună. Acasă îl aştepta o tânără nostimă care făcuse greşeala să-i accepte invitaţia de a lua masa cu el în tete-a tete.

Dl. Rater nu era nici afectat şi nici surprins de faptul că un criminal notoriu, de ultimă speţă, ajunsese în posesia unei averi deloc neglijabile. Nu era un caz neobişnuit. Nu la fel făcuse şi Harry Gay, tăinuitorul, care închiriase un întreg etaj la Hotelul Splendid, după ce reuşise să dea lovitura vieţii? La fel procedase şi Clew Remmi, care îşi sărbătorise o spargere ca la carte bând bere, căţărat pe acoperişul celei mai scumpe limuzine din Londra, în timp ce aceasta străbătea Oxford Street-ul.

În aceeaşi după amiază la ora 5, la cartierul general al poliţiei se primi un telefon şi se făcu imediat legătura cu biroul domnului Rater. Era ceva referitor la Bill Osawold, sau cel puţin aşa se înţelegea din ţipetele isterice ale unei tinere aflate în pragul unei crize de nervi.

— A, da, zise Oratorul cu blândeţe.

A fost mai mult sau mai puţin o coincidenţă că, pe când ieşea din clădirea Scotland Yard-ului, îndreptându-se spre Whitehall, prima persoană pe care dl. Rater o întâlnea avea să fie Bill Osawold; şi totuşi nu a fost chiar o coincidenţă, deoarece drumul dintre Bloomsbury şi staţia Waterloo trece

pe lângă Whitehall şi traversează podul Westminster, iar Bill tocmai se îndrepta spre gară, pregătit să şteargă puţină, dacă cele două valize măricele şi cufărul voluminos aflate încă în portbagajul taxiului pot fi luate drept dovadă. Taxiul lui Bill trecu ca o săgeată pe lângă inspector pentru a se opri puţin mai departe, vis-a-vis de clădirea Parlamentului, blocat într-un dop de circulaţie. Până să se restabilească circulaţia, Oratorul era deja lângă uşa deschisă a taxiului.

— Haide, ieşi. Hai, tinereşte, zise el.

Bill se supuse. Era alb ca varul şi ochii îi scăpărau de furie. Cu un singur gest Oratorul îl chemă la ordin pe poliţistul din apropiere:

— Umflă-l, îi zise, scurt. Are o jucărie la el.

Cu o mina vânjoasa, poliţistul îl „umflă” ca la carte pe prizonier. Cinci minute mai târziu, Bill se afla la secţia de poliţie din Canoon Row, în biroul sergentului de serviciu, descriindu-se în termeni foarte măgulitori.

— Acuzaţia voastră e cusută cu aţă albă, vocifera el. Fata asta minte de îngheaţă apele. A venit de bunăvoie. De câteva săptămâni se tot ţine de capul meu…

— N-a fost vorba de nici o fată încă, zise Oratorul.

Faţa urâtă a lui Bill se schimonosi într-un rânjet.

— Crezi că m-ai înfundat, nu? Da' ascultă la mine Rater, am spate puternic. Dacă îmi pun mintea cu tine, nu o să ai nici după ce să mai bei apă.

— Duceţi-l într-o celulă „confortabilă”, zise Oratorul cu blândeţe. Dacă vă dă bătaie de cap, daţi-i una peste bot.

Toate lucrurile găsite asupra lui Bill erau înşirate pe biroul sergentului. Printre ele se aflau 1750 lire în bancnote, un pistolet automat cu încărcătorul plin, câteva inele cu diamant şi splendidul act de cravată despre care s-a mai pomenit. Dl. Rater privi la toate aceste lucruri gânditor, îşi notă seria bancnotelor şi trimise trei oameni să facă cercetări.

În răstimpul dintre apariţia lui Bill Osawold în faţa judecătorului şi sosirea la Curtea Centrală de Justiţie, Oratorul află multe lucruri, însă nu reuşi să stabilească nici o legătură între William şi vreo tâlhărie – ceea ce i-ar fi permis să-l mai ţină sub arest. Ceva, ceva totuşi află; şi asta înainte să apară în faţa Curţii de Justiţie: prizonierul avea să aibă o apărare extraordinară. Într-adevăr, la judecătoria poliţiei fusese reprezentat de unul din cei mai mari avocaţi din Londra. Iar când cazul fusese trimis în instanţă, avocatul apărării era nici mai mult nici mai puţin decât unul din aşii baroului, secondat de doi avocaţi tineri, dar binecunoscuţi pentru procesele de drept comun pe care le câştigaseră. În consecinţă, acest proces, care ar fi trebuit să se încheie după câteva ore, dură câteva zile. Avocatul apărării chemă la bară o groază de martori, care reuşiră să minimalizeze depoziţia martorului principal al acuzării, lucru ce nu se dovedi deloc anevoios.

Dar din fericire pentru justiţie, procurorul era un bărbat de geniu şi încet, dar sigur, acuzatul a fost învăluit într-o plasă din care n-a mai putut ieşi. Procesul începuse deja de o zi când Oratorul zări în sală, într-unul din primele rânduri, o figură ce i se păru cunoscută. Constată cu surprindere că era Lady Angela Lightley, care urmărea procesul extraordinar de concentrată. Nu părea să fi fost mânată de o simplă curiozitate. În mai multe rânduri o văzu chiar cum tresărea atunci când erau menţionate amănunte neplăcute. Procesul era pe sfârşite: juriul, fără a se mai retrage pentru deliberări, ajunse în unanimitate la acelaşi verdinct: vinovat. Judecătorul îşi potrivi pe nas monoclul, se uită pentru o clipă la prizonier şi apoi se adresă juraţilor.

— Mai aveţi ceva de adăugat?

Oratorul se ridică în grabă şi, după ce depuse jurământul, spuse concis:

—. hoţ şi complice la tâlharii. Condamnat pentru o crimă similară în 1921. Criminal notoriu şi unul dintre cei mai periculoşi delincvenţi cunoscuţi de Scotland Yard.

Bill Osawold sări ca ars, cu gura schimonosită de furie:

— O să mi-o plăteşti, Rater…

Judecătorul îşi înmuie peniţa în cerneală şi scrise tacticos pe foaia de hârtie ce o avea în faţă:

— Eşti condamnat la doisprezece ani de închisoare, zise el.

Patru gardieni vânjoşi de-abia au reuşit să-l târască afară din sală pe condamnatul ce se zbătea ca o fiară încolţită.

Rater ieşi din sala de judecată şi se opri în impunătorul hol de marmură, lângă uşa pe care avea acces publicul. Peste câteva clipe îşi făcu apariţia tânără doamnă Lightley. Oratorul îi tăie calea, forţând-o să dea ochii cu el. Faţa ei deveni albă ca varul:

— Vai, d-le Rater, ce surpriză! Oare ce-o să credeţi despre mine… Tocmai lucrez la o carte de criminologie. A fost un caz oribil, nu-i aşa?

Fâstâceala ei îi stârni mila. Tremura ca vargă, săraca. Era evident că nu-şi putea reveni din şocul provocat de această întâlnire.

— M-ai mai văzut şi în altă zi? Nu mi-am imaginat că-ţi mai aminteşti de mine.

— Şi ziceţi că scrieţi o carte? zise Oratorul domol, amintindu-şi imediat că ar fi trebuit să-şi exprime condoleanţele.

— A, da, spuse ea grăbit. N-a fost o căsătorie fericită. Era un bărbat… cam dificil. Urmează să mă recăsătoresc peste trei luni cu domnul Donald Grey. Lucrează la Externe.

Se uită nelinişţită în jur, căutând parcă o portiţă de scăpare. Oratorul se făcu că nu bagă de seamă şi începură să coboare împreună treptele.

— Presupun că nu-l cunoşteai dinainte pe individul ăsta?!

Fata se schimbă la faţă şi se opri din mers:

— Pe cine, pe Osawold? Nu, bineînţeles că nu.

— Periculos tip! zise Oratorul, parcă pentru sine. Avea o groază de bani asupra lui când l-am arestat. Mă tot întreb cum o fi pus mâna pe ei.

— Din păcate, nu vă pot fi de folos.

Respira sacadat şi de-abia mai putea vorbi. Deşi se putea înşela, Oratorului i se păru că fata era pe punctul de a leşina.

— A avut cine să-i plătească apărarea. Nu s-a folosit de banii pe care-i avea asupra lui. Presupun că are prieteni bine înfipţi. Aş putea să vă fac o vizită, Lady Angela?

Ea ezită pentru o clipă.

— Da, sigur că da, zise în cele din urmă şi îi dădu adresa.

Era un hotel din West End, greu accesibil.

Când au ieşit în stradă era ceva mai liniştită şi reuşise să ajungă la o stare aproape normală.

— Presupun că eşti atât de obişnuit cu astfel de cazuri încât nu te mai impresionează, spuse ea. Pe mine m-a făcut praf, nu mai sunt bună de nimic. Nici nu ne dăm seama câtă nimicnicie este pe lumea asta. O să facă recurs?

Domnului Rater i se păru că pusese această întrebare cu preţul unui efort suprem.

— Recurs? Cine, Osawold? Presupun că da. Nu pare să ducă lipsă de bani.

— Credeţi că are vreo şansă… Credeţi că a fost vreo greşeală de procedură? Cineva spunea că judecătorul a făcut câteva comentarii care l-au prejudiciat pe prizonier.

Urmărind-o atent, Rater clătină din cap.

— N-are nici cea mai mică şansă.

— Ah!

Nu zise nimic mai mult, dar această exclamaţie era atât de plină de groază şi de disperare încât până şi el fu şocat; şi nu era deloc uşor să-l şochezi pe Orator.

— Aş vrea să-mi răspunzi sincer la ceva, lady Angela.

— Ce anume? întrebă ea grăbit.

— Ce te frământa de fapt? Poate aş putea să te ajut. Nu uita, tatăl tău mi-a fost bun prieten şi aş fi gata să fac orice pentru fiica lui.

Ea se forţă să zâmbească.

— Mi-e teamă că nu puteţi să mă ajutaţi în nici un fel. Poate doar dacă mi-aţi scrie cartea.

O văzu făcând semn şoferului să se apropie şi rămase pe trotuar privind în urma ei, mult timp după ce maşina se pierdu în zare.

Obligaţiile de serviciu îl purtară la închisoarea Pentonville, unde trebuia să-l interogheze pe condamnat, într-o problemă legată de unul din inelele cu diamant, ce se dovedise a fi fost furat. Nu-şi imaginase nici o clipă că Osawold era făptaşul, iar explicaţia acestuia referitoare la modul în care ajunsese în posesia inelului era foarte convingătoare.

— Îl am de la Louis Rapover. Am dat pe el 43 de lire. Dacă a fost julit, asta nu mai ştiu. Nu poţi să-mi pui şi asta în circa, Rater.

— Faci recurs, Bill, nu?

Bărbatul încuviinţă din cap.

— Ies eu de aici, nu-ţi face probleme. Am prieteni care sunt obligaţi să mă scoată, altfel dau de dracu'. Doisprezece ani… porcul ăla bătrân. Pune o vorbă bună pentru mine şi-ţi fac cadou o maimuţă.

— N-am ce face cu ea, Bill, spuse dl. Rater de loc ofensat de această încercare de mituire. Nu-mi plac decât cockerii şi nu te gândi să-mi dai şi tu unul, că am deja crescătorie.

Recursul s-a făcut la Curtea Regală de Justiţie din Ştrand. Bill Osawold fu adus cu două ore înainte de începerea procesului. Coborî dintr-un taxi, însoţit de gardieni care îl duseră într-o cămăruţă din subsolul clădirii. La ora zece o tânără de la bufet îi aduse micul dejun pe o tavă. Fata era însoţită de un poliţist care considera că „a o însoţi” însemna a merge în faţa ei pe scăriţa îngustă, dispărând cu mult înainte ca tânăra chelneriţă să fi ajuns pe palier.

— Scuzaţi-mă…

Fata întoarse capul. În faţa ei se afla o doamnă, îmbrăcată în negru de sus şi până jos într-o sofisticată ţinută de doliu, tipic franţuzească. Chipul îi era acoperit de un văl des şi negru.

— Aduci micul dejun domnului Osawold? întrebă ea într-o engleză stâlcită.

— Da, doamnă, răspunse fata.

— Bărbatul acela este cu tine?

Străina arătă spre capul scărilor şi fata se uită într-acolo. Nu se vedea nimeni.

— Care bărbat, doamnă?

— Mi s-a părut că am văzut un poliţist, zise doamna în negru.

La asta s-a rezumat toată discuţia. Franţuzoaica se întoarse şi aproape dădu nas în nas cu domnul Rater, care urmărise scena cu mult interes. Trecu pe lângă el, scuzându-se în grabă, fără să-şi ridice ochii din pământ nici măcar pentru o clipă; se îndepărtă extrem de repede, de parcă se aştepta să fie urmărită.

Domnul Rater se uită în urma ei şi apoi plecă în căutarea chelneriţei. O ajunse din urmă chiar în faţa uşii păzite a camerei de detenţie. Luă ceaşca cu cafea aburindă, se uită la ea meditativ şi apoi, spre uimirea şi groaza fetei, îi dădu drumul din mină. Ceaşca se sparse în bucăţele, izbindu-se de pardoseală de piatră.

— Scuze, scuze... Sunt aşa de neîndemânatic în dimineaţa asta, spuse Oratorul. Nu-ţi face griji, le strâng cu. Spune-le la bufet că inspectorul şef Rater va plăti pagubă.

Rămase împreună cu gardianul, în faţa uşii, până se întoarse faţa. Aceasta nu avea permisiunea să intre în cameră, aşa că unul din gardieni luă tava şi i-o duse prizonierului. Domnul Rater se îndreptă agale spre holul central. Ajunse în sala de proces chiar când cei trei judecători respingeau recursul, trimiţându-l pe William Osawold la Dartmoor, pe o perioadă ce echivala cu o sentinţă la moarte.

Se făcuse deja ora patru după amiază, când în salonul doamnei Lightley sună telefonul. Era ceea ce aştepta cu înfrigurare de câtăva vreme. La picioarele ei zăceau împrăştiate toate ziarele de seară.

— Spune-i să urce, spuse ea cu o voce atât de scăzută, încât fu nevoită să repete mesajul.

Pentru prima oară în viaţă, Oratorul fu cu adevărat comunicativ. Vorbi despre vreme, despre zgomotul asurzitor din oraş, despre preţul ridicat de la hoteluri, după care adăugă fără nici o legătură:

— Recursul prietenului dumneavoastră a fost respins, doamnă.

— De ce-l numiţi prietenul meu? întrebă ea, ocolindu-i privirea.

— Într-adevăr, nu prea se potriveşte, ce ziceţi? spuse Oratorul zâmbind cu bunăvoinţă. Al meu nu e, în nici un caz. De fapt, l-am suspectat de o serie întreagă de furturi de bijuterii încă de la Ostende. Ciudat, am sunat la Londra şi mi s-a spus că fusese văzut ieşind din casa dumneavoastră chiar în dimineaţa în care murise domnul.

Ea nu răspunse nimic.

— Defectul meu, continuă Oratorul, este că sunt un teoretician. Îmi place să-mi imaginez cam ce se întâmplă dincolo de poarta zăbrelită a unei case. De asta mi-am dat silinţa să ţes o poveste care să vă astâmpere curiozitatea în ceea ce-l priveşte pe Bill Osawold Şi cred că am reuşit. Sunt lucruri, zise dl. Rater dând cu tristeţe din cap, pe care nu le poţi pune întotdeauna cap la cap. De exemplu, n-aş putea spune exact ce anume a pus franţuzoaica aia nebună în cafeaua lui Bill azi dimineaţă. Am văzut-o cum turna ceva dintr-o sticluţă, în timp ce chelneriţa era cu capul întors. Mai mult ca sigur că nici măcar nu era franţuzoaică. Oricum, prea zdravănă nu era. Nu aşa închizi gura unui om. Dacă aţi fi avut până acum de a face cu tot felul de criminali, aşa cum am avut eu, aţi şti, Lady Angela, că ameninţările lor oricum nu fac doi bani. Latră şi ei, aşa, la lună. Bill Osawold nu poate obţine nimic, chiar dacă dă în vileag numele doamnei care l-a ajutat şi, dacă ceea ce mi-a spus doctorul închisorii este adevărat, zilele îi sunt oricum numărate. În caz că vă va scrie vreodată, v-aş ruga să faceţi

în aşa fel încât să-mi parvină scrisorile. Dar ceva îmi spune că nu o va face.

Îşi luă pălăria, privi pe fereastră preţ de câteva minute şi apoi zise:

— Eu o să plec acum, Lady Angela. Poate într-o bună zi o să-mi trimiteţi o scrisoare în care îmi veţi povesti exact cum de a reuşit fostul dumneavoastră soţ să vă bage într-un aşa bucluc. Ştiu că ajunsese să înghită doze mari de arsenic.

Tânăra doamnă sări în picioare albă ca varul şi, tremurând necontrolat, îl întrebă:

— Ştiaţi asta?

Inspectorul încuviinţă din cap.

— De aici i s-a tras. Mulţi europeni plecaţi în Siria s-au întors cu acest obicei mai mult decât ciudat. În ziua în care vaţi căsătorit, am întâlnit un tânăr ce lucra la drogheria de unde se aproviziona lordul şi care venise să-i aducă un pachet. Consumatorii de arsenic încep cu doze mici şi ajung să ia cantităţi care ar da gata un regiment întreg. Şi, după părerea mea, soţul dumneavoastră ajunsese la această performanţă.

* *

Scrisoarea promisă sosi abia la trei luni după această discuţie.

„. Am fost îngrozită când am descoperit că are acest obicei. Nu credeam că aşa ceva ar fi posibil… Viaţa noastră împreună a fost foarte nefericită. Era un om irascibil şi de-a dreptul crud. Deseori avea crize de isterie; în două rânduri m-a şi lovit. Am vrut să-i spun doctorului, dar m-a ameninţat că dacă o voi face, va nega totul şi, mai mult, îi va spune că eu sunt cea care a încercat să-l otrăvească! Apoi s-a îmbolnăvit de bronşită şi a trebuit să-i procur eu arsenicul. Şi asta pentru că farmacisul a refuzat să-i mai vândă. Într-o noapte am încercat să nu-i dau doza zilnică şi mi-a făcut o scenă îngrozitoare. Până la urmă am fost nevoită să-i dau o doză, dar nu i-a fost îndeajuns. A început să ţipe la mine cât îl ţineau puterile:

— O să spun la toţi că mă otrăveşti. Umbli după banii mei, ucigaşo!

În această clipă am auzit un zgomot şi când am întors capul am văzut un bărbat mătăhălos, pe care nu îl cunoşteam. Stătea în pragul uşii dintre camera mea şi cea a soţului. În acelaşi moment Eustace a scos un horcăit înfiorător şi s-a prăbuşit pe pernă. Cred că vă daţi seama cine era străinul. Era Osawold. Pătrunsese în casă şi asistase la toată scenă. Care a fost urmarea? Osawold era convins că, într-adevăr, eu îl otrăvisem pe Eustace. Dacă aş fi putut să judec limpede în acele momente, ar fi trebuit să chem un doctor şi să-i spun tot adevărul. Ar fi fost foarte uşor de dovedit că lua de ani de zile arsenic, dar eram înnebunită de groază. I-am dat străinului nişte bani şi după câtăva vreme am mai trimis şi alţii. Nu vă puteţi imagina prin ce-am trecut cât a durat procesul. Reuşise să-mi trimită vorbă că, dacă nu îl scap, mă va da în vileag, iar chinul meu a culminat în ziua în care s-a pronunţat sentinţa.”

Oratorul parcurse de două ori scrisoarea şi apoi o aruncă în foc.

2. CITITORUL DE GÂNDURI

„Nici o forţă poliţienească din lume nu poate contracara acţiunile unui infractor inteligent” scria remarcabilul Len Wilton, într-un articol din presă americană, „cu condiţia ca planul ce şi-l face să fie minuţios, până la ultimul detaliu şi să nu se abată de la el sub nici un motiv.”

Len Wilton ştia la perfecţie cinci limbi şi avea prieteni, uneori şi complici, în cel puţin o duzină de închisori europene. Se subînţelege că el însuşi fusese reţinut pentru cercetări, dar nu fusese niciodată dezonorat de vreo condamnare.

Îl puteai întâlni la barul american de la Claridge în Pariş, sau îl vedeai luând masa la Armanvillier; uneori făcea câte o cură la Vichy sau la Baden-Baden, iar la băile de nămol din Cehoslovacia era un client obişnuit. Era un individ frivol şi

plin de farmec, foarte atent să nu-şi ştirbească reputaţia de bărbat galant.

„Ca să fii un spărgător de renume trebuie să fii şi un fin psiholog. Nu e suficient să ştii de unde poate veni primejdia materială; trebuie să poţi citi şi gândurile adversarului. Strategia generalilor este o artă şi succesul vine numai atunci când conducătorul îşi combină forţa organizatorică cu un devotament nestrămutat faţă de camarazii săi”.

Inspectorul O. Rater citise de câteva ori acest articol interesant, încât aproape că-l putea cita cuvânt cu cuvânt. Decupase articolul imediat după publicare şi îl lipise într-un carneţel, pentru ziua în care Len avea să-şi înceapă operaţiunile în Anglia.

— Spune-i prietenului ăla al tău, zise Oratorul către un apropiat de-al marelui om, că, dacă îndrăzneşte să pună piciorul în Londra, nu o să mai aibă ocazia să dea interviuri timp de paisprezece ani.

Şi iată că veni clipa când Len se hotărî să răspundă provocării…

Într-o zi, dinspre Burford Square venea agale un poliţist, îndreptându-se spre colţul străzii Canford. Stabilise cu un alt poliţist – ce patrula zona din apropiere – să se întâlnească acolo la ora unsprezece, ca să termine de povestit despre necazurile cumnatului şi despre cât de nenorocită era nevasta sus-amintitului, rămasă cu trei copii pe cap şi practic fără nici un sprijin, după ce cumnatul o ştersese englezeşte în Canada.

Ajunse la întâlnire de-odată cu amicul său. Şi reluară povestirea de unde o lăsaseră.

— Ei, i-am spus soră-mii, numai tu eşti de vină…

Rămase ca trăsnit. Ţipătul venea dintr-una din casele întunecate din jurul scuarului, de undeva de aproape.

— Săriţi, criminalul!

Cei doi poliţişti o luară la fugă. În pragul casei de la numărul 95 se afla o fată. Îi văzură albul cămăşii de noapte în lumina palidă a felinarului de pe stradă.

— Ajutor, vă rog… Slavă domnului că aţi venit…

O luă înaintea lor prin holul întunecat.

— L-am auzit ţipând şi luptându-se… şi am încercat să intru la el în cameră.

Fata încercă să găsească comutatorul pe pipăite şi până la urmă reuşi. Din lampa atârnată în mijlocul tavanului înalt izbucni o lumină aurie.

— Ce spui, domnişoară? În care cameră?

Degetele ei tremurătoare arătară spre scara interioară. Poliţistul băgă de seamă că fata era foarte drăguţă, deşi, de spaimă, se albise toată la faţă.

— Harry, dă-i o haină domnişoarei.

Făcu semn spre un intrând în care erau agăţate tot felul de haine şi pălării.

— Domnişoară, hai să ne arăţi camera cu pricina.

Ea clătină din cap; în ochi i se citea o spaimă fără margini.

— Nu, nu pot… E pe primul palier, în camera ce dă spre scuar.

Cei doi bărbaţi în uniformă se năpustiră în sus pe scări; când ajunseră pe palier, se făcu dintr-o dată lumină, aprinsă probabil de undeva de la parter, căci întrerupătorul ce se afla pe perete la acest prim etaj nu fusese atins de niciunul dintre ei. În faţa lor se afla o uşă de mahon lustruit, cu ornament aurit şi cu o clanţă emailată.

P. C. Simpson (cel cu sora cea nenorocită) apăsă pe clanţă. Uşa era încuiată din interior. Smuci de uşă şi strigă:

— Deschideţi!

O pretenţie absurdă şi ridicolă în orice altă situaţie. Dar cu atât mai absurdă, cu cât uşa se deschise chiar în clipa în care se opinti în ea.

Era o cameră mare, ce se întindea pe toată lăţimea casei. Lumina era dată de un candelabru de cristal. P. C. Simpson văzu o măsuţă de scris din mahon cu ornamente aurii, în spatele căreia se afla o consolă din marmură, iar în cămin un foc electric răspândea o lumină roşiatică. De-abia după ce au ocolit masă au ajuns să vadă trupul care zăcea întins

cu faţa în sus. Purta haine de seară. O mână îi era încleştată pe marginea consolei, cealaltă era pe jumătate ridicată, de parcă ar fi vrut să pareze o lovitură.

— E mort – împuşcat… uită-te şi tu.

Însoţitorul lui Simpson arătă spre o pată de sânge de deasupra inimii.

P. C. Simpson privea fascinat spre cadavrul din faţa sa, primul pe care-l descoperise până acum şi de aceea extrem de conştient de importanţa pe care avea să-l joace în cariera sa. Prin cap îi treceau tot felul de instrucţiuni legate de ce trebuie să facă un poliţist în astfel de situaţii, fără a reuşi însă să le pună într-o ordine oarecare.

— Nu lăsa pe nimeni să intre, spuse el cu voce aspră, uitându-se timp prin cameră.

Fereastra dinspre salon era deschisă, aşa că ieşi şi, aprinzând lanterna, examină balustradă…

De ea era legată o frânghie ce atârna şi, urmărind-o cu lanterna, observă că ajungea până pe treptele de la intrare. Cu siguranţă că nu fusese acolo la sosirea lor, căci altminteri ar fi văzut-o.

— A şters-o când am intrat noi, Harry. Hai să coborâm.

O luară la fugă în jos pe scări şi ajunseră în scuarul cufundat în linişte. Pe fată nu o mai văzuseră. Probabil că se dusese în camera ei. Se întoarseră înspre casă. Uşa de la intrare era închisă. P. C. Simpson se opinti în ea cu toată forţa, dar uşa nu cedă. Apăsă pe clanţă şi împinse, dar uşa era masivă, consolidată cu o ramă de oţel şi nici măcar nu se clinti.

— E zăvorită pe dinăuntru, spuse el cu aplomb. Cred că fata a încuiat-o. Harry, du-te şi spune-i să aducă cheia.

Harry încercă o altă uşă. Era închisă. La fel şi următoarea. În schimb cea care dădea în spate era deschisă. Intră şi pătrunse într-o bucătărie. La lumina lanternei văzu încă o uşă deschisă. Bănui că duce spre grajd. Porţile mari dinspre grajduri se legănau uşor în bătaia vântului.

O luă înapoi spre locul unde îl aştepta camaradul său.

— Rămâi aici, zise P. C. Simpson, luând-o la goană în jos pe scări şi în câteva secunde ajunse la grajduri. Cu o mână tremurândă căută în buzunar fluierul de poliţist şi găsindu-l, suflă cu putere în el şi dădu semnalul de avertizare, în timp ce făcea ocolul casei. Ajunse în faţă exact în momentul în care trei poliţişti precedaţi de un bărbat înalt şi bine clădit soseau în fugă.

Inspectorul O. Rater fusese chemat de propriile sale probleme în acea parte a oraşului, dar auzind semnalul de alarmă lăsase totul baltă. În timp ce se îndreptau aproape alergând spre grajduri, poliţistul, răsuflând cu greu, îi povesti pe scurt despre ce era vorba.

— Bine, bine, îi spuse Oratorul cu un aer nerăbdător. Unul din voi să rămână la uşa din faţă şi nu care cumva să plece.

Îl urmă pe Simpson în casă, oprindu-se la parter. Harry, poliţistul, stătea în poziţie de drepţi la baza scării.

— Unde-i domnişoara? Ai văzut-o?

Harry nu o văzuse şi nici nu o auzise. Se aventură să sugereze că ar putea să fie „căzută în leşin”, căci era familist şi ştia prea bine efectul unor astfel de întâmplări asupra unei constituţii delicate, ca cea a femeii.

Oratorul era deja la jumătatea scării şi astfel rată explicaţia, altminteri perfect plauzibilă.

— Aceasta-i camera, domnule.

Inspectorul Rater apăsă pe clanţă şi împinse.

— E încuiată, spuse el şi, aplecându-se, se uită pe gaura cheii. Reuşi să vadă că uşa spre balcon era deschisă şi întrebă ce e cu ea.

— Eu am lăsat-o aşa, domnule. De balustradă am găsit legată o funie. Cel ce a săvârşit fapta a scăpat probabil pe acolo, domnule.

— Haideţi, puneţi umărul la treabă, spuse Oratorul.

Doi bărbaţi puternici se opintiră în uşă o dată şi încă o dată. Broasca cedă cu un pocnet şi uşa zbură într-o parte.

— Unde îţi e cadavrul?

P. C. Simpson se uită uimit: acolo unde zăcuse cadavrul nu mai era nici urmă de aşa ceva. Camera era absolut goală.

Oratorul se uita la poliţişti, la duşumea şi apoi la fereastră, şi apoi gândul i se îndreptă automat spre casa marchizului Perello, care se afla pe partea opusă a scuarului. Gândul îl duse la marchizul Perello din două motive: primul era că Len Witlon se afla în oraş, iar al doilea că în casa marchizului într-un seif, într-un nu prea sigur seif, se aflau patru punguliţe cu smaralde şlefuite, care ajunseseră la Londra cu câteva zile în urmă. Erau în tranzit către o persoană ilustră din Italia, care avea o mare pasiune pentru smaralde şi care fuseseră cumpărate în Argentina, la un preţ foarte mare. Marchizul înştiinţase poliţia şi domnul O. Rater găsise de cuviinţă să instaleze câte un poliţist în uniformă la intrarea din faţă, cât şi la cea din spatele casei. Ştia numele celor doi şi, aplecându-se peste balustrada balconului, se adresă micului grup de poliţişti ce stăteau pe trotuarul de dedesubt.

— Walton e acolo?

— Da, domnule, zise o voce.

— Şi Martin?

— Da, domnule, răspunse o altă voce.

— Şi de ce naiba, întrebă Oratorul calm, sunteţi aici?

Era extrem de nemulţumit, căci ştia foarte de bine cât de repede opera Len Witlon. Nu aşteptă să fie deschisă uşa, ci coborî direct pe frânghie, până pe treptele de la intrare. Cinci minute mai târziu bătea la uşa marchizului Perello. Bătu aşa multă vreme. Marchizul şi soţia sa erau la teatru. Cele trei servitoare erau încuiate în cămăruţa de sus. Valetul înarmat care păzea seiful fu găsit cu capul zdrobit, zăcând în camera de zi, iar seiful era larg deschis.

— S-a lucrat la patru mâini, zise Oratorul cu un aer filosofic.

Len Witlon lucra de regulă la patru mâini, aşa că descoperirea Oratorului era cât se poate de banală. După ce terminau treaba, cei patru se despărţeau şi părăseau

Anglia pe căi diferite. De exemplu, cu un vas ce făcea ruta Dundee – Olanda, sau cu un altul ce pleca din Plymouth spre unul din porturile franceze. Len nu făcea niciodată greşeala de a merge pe drumuri deja bătute. Metodele lui erau unice. Nimeni în locul lui nu ar fi închiriat o casă mobilată în Burford Square ca să însceneze o crimă, cu scopul de a atrage toată poliţia din zonă în acel punct, încât locul pe care intenţiona să-l jefuiască să rămână complet nepăzit.

Percheziţia nu scoase la iveală nimic important, cu excepţia faptului că în căminul din sufragerie fură găsite o serie de hârtii carbonizate şi un singur petic pe care era scris ceva cu roşu şi care era doar pe jumătate ars. Părea să se refere la pasageri şi ghizi şi la dificultăţile întimpinate la vamă. Oratorul puse cu băgare de seamă hârtiuţa în buzunar şi dădu ordin să înceapă cercetările în toate direcţiile. Singurul indiciu pe care îl avea – şi acesta îi parveni a doua zi dimineaţă de la un poliţist din Poliţia Capitalei care, fiind în intersecţia străzilor Queen Victoria şi Cannon zărise o maşină în care se afla o femeie. Nu era foarte sigur că era o femeie, deşi aşa părea, căci capul şi partea de sus a corpului îi erau înfăşurate într-o haină largă. De fapt, în momentul în care o zărise era tocmai pe punctul de a-şi trage pe ea o rochie.

Staţia de pe strada Cannon răspunsese sec: la acea oră nici o femeie nu-şi făcuse apariţia în vreo maşină. Era limpede că din stradă Cannon o luase spre est.

Oratorul însuşi era un bun psiholog. Îi ştia metodele lui Witlon şi ştia că acest domn galant voia mai întâi să se asigure că frumoasa lui complice este la adăpost. Stătu de vorbă cu P. C. Simpson, un om ranchiunos şi taciturn, căruia îi fusese smuls fără menajamente primul caz de crimă din cariera sa.

— Da, domnule, avea un soi de accent străin.

— Vreau să-ţi aminteşti fiecare cuvinţel pe care l-a rostit, zise Oratorul plin de blândeţe.

P. C. Simpson se concentră puternic, încercând să-şi înduplece memoria, printr-un masaj viguros al capului, să scoată la iveală măcar câteva crâmpeie din conversaţia pe jumătate uitată.

— Nu-mi amintesc nimic din ce-a spus, domnule. Singurul lucru care mi s-a părut curios a fost că în timp ce se tot văicărea şi se jelea de mama focului, fata avea ochii aţintiţi la ceas. Am remarcat asta în două rânduri.

— Era în jur de unsprezece, nu?

Poliţistul fu de părere că era ceva mai târziu.

— Pentru mine, zise Oratorul, e clar ca bună ziua.

Când P. C. Simpson se îndepărtă, Oratorul scoase dintr-un plic peticul de hârtie pe jumătate ars, care fusese găsit în căminul din sufragerie şi încercă să-i dea de capăt…

Într-o dimineaţă devreme, undeva în Golful Biscaia, un distrugător britanic apăru la orizont, în spatele vasului „Emil” ce se deplasa cu viteză redusă şi îi semnaliza căpitanului să oprească. „Emil” era un vas mic care transportă un număr mare de pasageri aflaţi în croazieră, către porturile marocane şi din Madeira. Părăsise Londra la miezul nopţii, chiar când avusese loc jaful şi misterioasa fată anglo-spaniolă, care devenise deja regina frumuseţii pe vapor, se îmbarcase pe acest vas doar cu câteva minute înainte ca acesta să părăsească docurile Londrei. Domnişoara Avilez protestă energic împotriva arestării ei şi aproape că era să-şi piardă şi jurnalul de impresii de călătorie abia început, încercând să arunce un pacheţel peste bord – o extravaganţă destul de costisitoare din partea ei, având în vedere că acesta conţinea şaptesprezece smaralde perfect şlefuite, niciunul mai mic de zece carate.

Cea care o avusese sub supraveghere pe distrugător o aduse cu bine la Londra şi o predă inspectorului O. Rater. Fata răspunse la toate întrebările lui cu o superioritate caracteristică unei fiice de hidalgo2.

În dimineaţa următoare în presa londoneză apăru o comunicare, pe care chiar Oratorul o formulase extrem de

atent. În scris nu era atât de zgârcit cu vorbele.

„O bună parte din obiectele de preţ ce au constituit mobilul jafului din Burlord Square au fost recuperate prin arestarea unei persoane care declară că se numeşte Inez Avilez. Se pare că şeful bandei care a comis acest jaf plănuit până la cel mai mic detaliu nu numai că trimisese femeia pe o rută lesne de ghicit, dar lăsase şi o serie de indicii, probabil cu scopul de a o folosi pe post de momeală, spre a distrage atenţia de la el; şi asta în timp ce îşi punea propria piele la adăpost”.

În ziua imediat următoare condamnării frumoasei anglo-spaniole (avea cetăţenie britanică, iar ca naţionalitate era spaniolă), apăru o a doua notă la fel de inspirată.

„Această femeie a fost sacrificată în mod deliberat de cel care a plănuit jaful şi astăzi va fi întemniţată pentru a ispăşi o crimă săvârşită de altul”.

Era o notă scrisă stângaci şi s-au găsit destui editori care să îi spună că ar trebui să o modifice pe ici-colo, dar Oratorul îşi cunoştea bine omul, deşi poate nu l-ar fi recunoscut pe domnul Len Witlon dacă l-ar fi văzut măsurând nervos apartamentul său de lux din Aix, înnebunit de furie şi punând la cale o răzbunare pentru insulta ce îi fusese adusă.

— Al meu e-acum, zise Oratorul laconic.

Şi totuşi superiorii săi ştiau bine că nu exista nici un lucru pe lumea asta care să-l asocieze pe Witlon cu jaful comis. El îşi avea alibiurile sale perfect aduse din condei şi martori care să jure că fusese în Franţa la ora la care fuseseră furate smaraldele.

— Şi eu pot să citesc gândurile, spuse Oratorul, când aceştia îi cerură o explicaţie, şi chiar în acest moment îi citesc gândurile lui Witlon. Ceea ce spune el despre mine în clipa asta ar fi de ajuns să mă facă să mă răsucesc şi în mormânt. Numai că n-am murit încă.

Domnul Len Witlon avea un asociat sclipitor, un anume John B. Stimmings, care sosise în Aix la cererea patronului

său, fără să ştie în ce stare de spirit era domnul Len Witlon.

— Îmi pare rău de Inez, spuse domnul Stimmings, în timp ce intra în livingul somptuos şi închidea uşa după el. O puştoaică deşteaptă, fata asta. Fac pariu că Rater ăla i-a înscenat ceva.

— I-a înscenat un rahat, asta a făcut, se zborşi Len, asta a făcut, chipul său schimonosindu-se de furie. Rater! I se zice Oratorul, nu? Lasă că-i scot eu oratoria pe nas. Ia citeşte astea.

Trânti pe masă două tăieturi din ziar.

— N-a putut să-mi agaţe nimic de coadă. Toată securitatea franceză mi-a venit pe cap a doua zi dimineaţă, iar eu stăteam bine mersi în pat în vila mea de la Anteuil.

— La Pariş, spuse John B., se vorbeşte despre o cerere de extrădare.

— Extrădare, pe dracu. Ştiu ei foarte bine că n-aş călca eu strâmb în Franţa. Plec în Anglia să dau de tipul ăsta, de Rater.

Domnul Stimmings se uită la el lung, plin de uimire.

— Pe mine să nu contezi, spuse el. Ia doar un singur bilet. Dus. Şi vezi să nu ţi se înfunde.

Absurditatea afirmaţiei că nu ar fi fost o idee strălucită îl făcu pe Len să zâmbească.

— Ascultă-mă. Mă cunoşti doar. Ştiu exact ce gândeşte individul. Am pătruns deja în chestia ăia pe care el şi-o numeşte minte. John, îţi aminteşti când m-am dus să „împrumut” perlele infantei şi m-am întors la Madrid peste patru zile? A ştiut cineva că am trecut pe acolo? O să-ţi arăt cea mai măreaţă lovitură a mea.

Ar fi putut adăuga şi cea mai revoltătoare, căci într-o noapte plină de frământări şi de nesomn, punea la cale o crimă ce nu avea egal în cariera lui absolut unică.

O săptămână mai târziu sosea la Londra un gentleman în vârstă ce se înregistra la unul dintre cele mai bune hoteluri, sub numele de Colonelul Pershin. Avea paşaport britanic. La prima vedere era un bărbat certăreţ şi iute la mânie, care

nu părea, să fi venit cu treburi. Stătea la hotelul Wheetham, care avea dublă calitate de a fi şi retras, şi de bon ton. Domnul îşi petrecea o mare parte din timp citind ziarele cu asiduitate.

La câteva zile de la sosirea acestui personaj, domnul O. Rater primi o scrisoare parfumată. Era scrisă de o doamnă care semna „cea care ştie”. Suna cam aşa: „Dacă doriţi să ştiţi unde se află celelalte smaralde ale marchizului Perello, eu sunt cea care vă poate ajuta. Aş vrea să-mi promiteţi că nu voi fi arestată, dar întrucât ştiu bine că un poliţist nu poate să facă o astfel de promisiune, nu pot să vă cer să-mi daţi în scris că veţi face întocmai. Voi veni la Scotland Yard, la ora nouă, sâmbăta seară. Vă rog să fiţi în biroul dumneavoastră”.

Oratorul citi şi reciti mesajul. Când era vorba de femei, era în stare să creadă orice. Şi totuşi în sinea să se bucura, ghicindu-l în spatele scrisorii pe domnul Witlon. Rămase mult timp nemişcat lângă fereastră, cu ochii pierduţi în zare, înspre râu, încercând să gândească cu mintea duşmanului său.

La vremea aceea, la conducerea Scotland Yardului era un individ extrem de antipatic care nu-l iubea deloc pe Orator. Maiorul Dawlton urmase şcoala de ofiţeri în India. Era un teoretician incurabil, cu o slăbiciune deosebită în a se interpune deciziilor luate de subordonaţi. La un moment dat Oratorul se trezi chemat la el în birou.

— Ei, haide, domnule Rater, îi spuse el cu un aer de superioritate. Aşa ceva nu-i admisibil. Să dispară nişte smaralde de o valoare atât de mare, chiar de sub nasul poliţiei, după ce primiseşi expres însărcinarea de a-l proteja pe proprietarul acestora. Ai citit ziarele de dimineaţă?

— Eu nu citesc, spuse Oratorul obosit, după ce aşteptă îndeajuns de mult ca maiorul să ajungă în culmea enervării, pentru ca să-şi reia ideea – ziarele, când lucrez la un caz.

— E scandalos, domnule Rater. Mi-e pur şi simplu ruşine să dau ochii cu prietenii la club. Mă întreabă într-una de ce

nu aducem detectivi din afară. Şi înclin să cred că ar fi o soluţie excelentă.

— Nu e nevoie de detectivi, ci de cititori de gânduri, ca să-l înfrunţi pe Witlon, spuse Oratorul din nou.

— Astea-s prostii, zise maiorul Dawlton, În după-miaza zilei de sâmbătă la Scotland Yard era linişte. Era cald şi de aceea uşile de la balcon fuseseră deschise larg, lăsând zgomotele oraşului să pătrundă în încăpere. Soarele scălda în razele lui blânde debarcaderul pustiu şi depozitele aflate pe malul stâng al Thamisei, învăluind oglinda apei într-o perdea aurie.

Tramvaiele erau mai mult sau mai puţin goale, căci majoritatea oamenilor preferau acum să facă o plimbare pe jos alături de copiii lor, căscând gura încolo şi încoace.

Inspectorul Rater îşi scoase monoclul cu un oftat, împături înştiinţarea pe care o citise şi o puse la loc în plic. Se uită gânditor pe fereastra deschisă. Un şir lung de şlepuri trase de un remorcher se mişca încet, în susul apei. Pe şlepuri erau stivuite scânduri lungi, gălbui, din lemn de brad. Pe mal, câţiva pierde-vară priveau desfăşurarea.

Auzi uşa deschizându-se şi se întoarse imediat. Era maiorul Dawlton. Fără nici un cuvânt, inspectorul înmâna scrisoarea superiorului său. Acesta îşi potrivi monoclul, citi şi apoi spuse printre dinţi:

— Asta, presupun, este arta de a descoperi o crimă, zise el plin de ironie, căci din punctul de vedere al maiorului, Oratorul trecea printr-un moment de maximă lipsă de popularitatea. Jumătate din treaba Scotland Yard-ului este rezolvată de către informatori. Aş vrea s-o văd şi eu pe doamna asta, când vine.

— Dacă vine, spuse încet Oratorul.

— Crezi că la mijloc este o glumă? Nu pot să fiu de acord. Este probabil vorba de vreun asociat care nu a fost tratat cum se cuvine. De când sunt la Scotland Yard, n-a fost zi să nu primim astfel de informaţii.

— Nici de când sunt eu la Scotland Yard, spuse Oratorul, adică de şaptesprezece ani.

Maiorul pufni, auzind această replică ce implica lipsa lui de experienţă.

— Ea nu va veni, în schimb va veni el.

— Witlon? Prostii! E în Franţa. Un tâlhar ca el n-o să se încumete niciodată să intre în ţară şi, chiar dacă ar face aşa ceva, avem destule probe care să-l condamnăm pentru furt. La opt punct voi fi aici.

— Încercaţi să ajungeţi la fără un sfert, îi sugeră Oratorul, plin de maliţiozitate.

Tolănit în fotoliu, maiorul Dawlton căsca, plictisit.

— Te-a păcălit, spuse el.

— V-am spus să nu veniţi, răspunse domnul Rater.

Stătea cu spatele la perete, uitându-se gânditor la şeful său.

— Îi mai dau un sfert de oră.

— Fsss… poc!

Ceva trecuse şuierând chiar pe lângă el, punând în mişcare aerul. Îşi întoarse, uimit, capul şi văzu cum sticla unui tablou agăţat pe perete se spărgea în mii de bucăţi.

Nici un zgomot de împuşcătură, nici o explozie.

Sări imediat în picioare şi alergă la fereastră.

Ceva lovi pervazul pe care îşi sprijinea mina, muşcă zidul şi, oprindu-se în tavan, răspândi în încăpere o ploaie de tencuială.

— În locul dumneavoastră n-aş sta în fereastră, spuse Oratorul cu blândeţe. Am auzit că e un trăgător foarte dibaci, numai că am crezut că o să acţioneze din clădirea primăriei. Ideea cu şlepul a fost, desigur, strălucită.

Maiorul Dawlon era alb ca varul.

— Se trage! spuse el, cu răsuflarea tăiată. În mine!

— În mine, spuse Oratorul, gânditor. Sper că băieţii l-au localizat. De acum, ar cam fi timpul.

În timp ce vorbea, văzu cum două şalupe rapide ţişniră din adăpostul docului, îndreptându-se spre şlep.

— E în regulă, spuse Oratorul. Acum avem pentru ce să-l acuzăm.

— Se trage în mine! se tângui maiorul.

— V-am spus să nu veniţi, spuse domnul Rater, bucuria ce-i juca în ochi dezminţind nota de simpatie din glas.

— Ideea în ansamblu a fost foarte bună, îi spuse Oratorul comisarului şef. Witlon îmi cunoştea slăbiciunea pentru aerul prospăt al serii. Probabil că venise în recunoaştere şi îşi dăduse seama cât de uşor se poate vedea în biroul meu când fereastra este deschisă. Bineînţeles că eu eram la curent cu sosirea lui în Anglia – unul din oamenii mei îi dăduse de urmă când ajunsese în Southampton, venind de la Havre.

Privirea mustrătoare a Comisarului şef era fixată asupra Oratorului.

— Dar nici prin cap nu ţi-a trecut că s-ar putea să tragă, nu? Altminteri sper că nu l-ai fi lăsat pe maior să vină!

Oratorul nu răspunse imediat. Apoi oftă:

— Presupun că nu, spuse el.

3. O LADY NERECUNOSCĂTOARE.

Domnul Rater nu intervenea niciodată în rezolvarea cazurilor deja repartizate unui subordonat, dacă nu era absolut necesar. De data asta subordonatul era un simplu poliţist a cărui sarcină era aceea de a-l salva din ghearele doamnei Schtalmeister pe nefericitul venit să ridice banii de chirie şi care zăcea acum întins pe podea, fără să mai ştie pe ce lume se află. Era limpede că uitarea i se trăgea nefericitului de la cana din faianţă pe care această bătrână doamnă, foarte în puteri, i-o trântise în cap, căci într-un moment de inconştienţă nesuferitul de perceptor o ameninţase cu evacuarea, dacă n-avea de gând să plătească chiria. Probabil că nu era la curent cu soiul de chiriaşi ce locuiau în Keller Row nr. 79 şi cu metodele lor inedite; cu siguranţă că nu o cunoştea pe doamna Schtalmeister şi nici nu ştia ce reputaţie avea, căci altfel nu ar fi îndrăznit să se

întoarcă cu spatele chiar când aceasta dădea să apuce cana.

Avea înspre şaizeci de ani; era o femeie înaltă şi puternică, cu o forţă de salahor, care îşi ştia spatele acoperit de toată suflarea din Keller Row, de toţi aceia pentru care perceptorii, inspectorii şcolari şi poliţiştii erau inamicul public numărul unu.

Numai în clipa în care un simpatizant al bătrânei doamne pusese mâna pe un târnăcop cu intenţia vădită de a-l alunga pe poliţistul nedorit, inspectorul Rater, un spectator întâmplător, dar direct interesat, hotărâse că a sosit momentul să intervină.

El fu acela care o smulse pe doamna Schtalmeister de pe trupul doborât la podea al perceptorului şi cu un pumn de fier îl făcu pe simpatizant să dispară din obiectiv; iar în final, reuşi s-o urce cu forţa pe zgripţuroaică în duba poliţiei, legând-o fedeleş. Tot el fu acela care, jumătate de oră mai târziu, atunci când doamna Schtalmeister încerca să explice într-o olandeză stâlcită că fusese victima unui atac inexplicabil, prezentă pe scurt cazierul ei judiciar.

Era o femeie aspră şi nemiloasă, teroarea întregului cartier; de cincisprezece ani îi domina pe suedezii, olandezii şi scoţienii care dintr-un motiv sau altul se adunaseră în Keller Row, Greenwich. Majoritatea erau oameni ai mării. Bărbaţii se îmbarcau la intervale neregulate pe vasele ce plecau în josul Tamisei din docurile Victoria. Pe vremuri locuiseră în alte părţi ca Poplar şi Wapoing dar, odată ce consiliul orăşenesc construise tunelul dintre Black Wall şi East Greenwich, era inevitabil să nu se producă o migraţie a populaţiei nevoiaşe către sud.

Şapte fraţi indieni, toţi marinari, locuiau într-o singură casă. La numărul 43 locuiau o grămadă de chinezi al căror număr părea că sporeşte pe zi ce trece. La numărul 15 era un neamţ autentic care în timpul războiului avusese domiciliu forţat. Mai erau norvegieni, o familie de irlandezi

şi cel puţin un finlandez în acel cul-de-sac care se termină brusc în zidul unui cimitir de vapoare.

Vom părăsi strada Keller Row, dar nu pentru mult timp, căci ea a fost scena unuia dintre cele mai formidabile cazuri din cariera Oratorului. Pentru moment să ne ocupăm de doamna Schtalmeister care tuna şi fulgera împotriva legii şi a reprezentanţilor ei, dar care clipă de clipă devenea tot mai coerentă.

— De cinşpe ani eu locuiesc în strada asta – nu certat la nimeni, eu trăieşte ca o doamnă, eu are de la băiatu al meu şase lire pe săptămâna… eu nu pierde firea niciodată… Odată, da, în '85, adevărat, fratele şi eu, am certat rău de tot, da' de-atunci nimic…

Şi apoi, cu un aer de nevinovăţie absolută, total inconştientă de încălcarea legii pe care o săvârşise, mai degrabă mândră de faptele ei, începu să depene o poveste pe care Rater o ascultă fără să aibă în aparenţă nici o reacţie.

Ilegalitatea de care se făcuse vinovată era destul de veche şi mai mult de ordin tehnic. Subiectul nu i se păru interesant, dar, fiind extrem de curios din fire, o săptămână sau două mai târziu era în măsură să confirme adevărul celor spuse de femeie.

În dimineaţa următoare, la judecătoria Poliţiei din Greenwich episodul doamnei Schtalmeister se încheia cu o amendă însoţită de un avertisment extrem de aspru rostit de magistratul curţii judecătoreşti. Bătrâna plăti amenda precum şi chiria – avea bani destui dar era înclinată spre zgârcenie – şi se întoarse în Keller Row, unde şi muri, în iarna anului '23.

Oratorul nu ştia nimic despre trecera ei în nefiinţă; pe el nu-l interesau cei ce trăiau după litera legii. În acea vreme era angajat în rezolvarea unui caz ce privea un furt de bijuterii care avusese loc în Chislehurst, o treabă destul de complicată, căci deşi hoţii fuseseră prinşi, arestarea lor se lăsase atât de mult timp aşteptată, încât cele paisprezece

diamante mari din diadema demontată a doamnei Teighmount se evaporaseră. Fusese găsită doar montura, dar întrucât aceasta nu avea altă valoare, în epoca Victoriană timpurie, Oratorul nu era deloc entuziasmat.

— Vă spui că la spovedanie domnule Rater, zise Harry Selt, principalul inculpat. Am plasat sclipitoarele la un ovrei, nu mai ştiu cum îi zice: lucrează pentru un grangur de pe continent. Nu mi-a dat decât două sutare şi p'alea a trebuit să le împart la patru. Nu v-aş minţi io, domnu' Rater, ştiţi şi dumneavoastră de câte mâini e nevoie ca să faci un hocus-pocus ca ăsta.

Atât s-a putut scoate de la Harry, ceea ce era regretabil, căci lady Theighmount, pe lângă faptul că era o persoană extrem de bogată, era şi rudă cu un ministru din Cabinet. Acest personaj sus-pus îl chemă la el pe Orator, dovedindu-se însă din cale-afară de uman.

— Îţi cer o mare favoare, domnule Rater, îi zise el. Mătuşă-mea este teribil de pornită să recupereze diamantele acelea. Le-a primit în dar de la soţul ei prin anii '70 sau dintr-o eră preistorică asemănătoare şi le atribuie o valoare sentimentală. Bine că n-a aflat niciodată că bătrânul avea o adevărată pasiune pentru dăruirea diamantelor. Te-aş întreba acum, nu crezi că e posibil să intri în contact cu vreun gentleman din lumea interlopă, care te-ar putea pune pe urmele lor? Lady Teighmount e gata să plătească două mii de lire fără să pună nici o întrebare…

— Ceea ce reprezintă un stimulent ilegal, spuse calm domnul Rater.

— Ştiu, ştiu. Problema e, ai putea, dacă te rog eu, să ocoleşti puţin calea oficială şi să recuperezi diamantele acelea?

Oratorul încuviinţă din cap. Avea senzaţia că spusese deja prea multe.

Nici un tăinuitor nu poate fi abordat direct, mai ales de către un ofiţer de poliţie. Oratorul îşi începu cercetările mai pe departe, chestionându-l mai întâi pe un anume Alf

Barkin, un „gentleman” care intermedia vânzări de câini. Fu o discuţie foarte lungă şi Oratorul nu reuşi să scoată mai nimic de la el. Nu contenea să nege, clătinând din cap şi zicând: „Nu ştiu nimic despre asta, d-le Rater”, sau „Dacă aş şti, v-aş spune”. În cele din urmă Alfred se hotărî să-l însoţească pe detectiv în acea seară la o cârciumă din Deptford, unde îl întâlniseră pe Joseph Greid, ce se ocupa cu comerţul de mobilă şi care cunoştea doar aşa, „din vedere” (se grăbi el să specifice) pe cineva, care la rândul lui, s-ar fi putut să-l ştie pe prietenul altcuiva, care era prieten la rândul lui cu un plasator de obiecte furate.

Timp de douăsprezece zile merse răbdător pe firul ăsta. Ca de obicei vorbea puţin dar ascultă atent şi nu-i scăpa nimic. Ştia că singura lui şansă era să prindă cuvântul scăpat fără voie într-un şir nestăvilit de vorbe nesemnificative, să discearnă elementele importante de cele neesenţiale şi să descopere care erau informaţiile plasate special pentru a-l pune pe o pistă greşită.

În cele din urmă făcu o călătorie la Bruxelles, unde avea stabilită o întâlnire cu domnul Heinrich Dissel.

Domnul Dissel veni la el la hotel; era un bărbat destul de tânăr şi aparent foarte înţepat, cu ochelari cu ramă de baga, cu părul blond cam nepieptănat şi cu o mustăcioară deasă şi ţepoasă. Salută pocnindu-şi călcâiele şi, înclinându-se, întinse o mâna înmănuşată.

— Eu primit scrisoarea, m'sieu. Să luăm locul împreună, Sir.

Puse jos servieta mare şi neagră pe care o avea, îşi ridică puţin de la genunchi pantalonii impecabil călcaţi şi se aşează pe marginea scaunului, lăsând să se vadă o şosetă de un alb imaculat ieşind din nişte ghete de un galben strălucitor.

— Sunt negustor şi agent, da, dar diamante foarte rar. Eu cunosc la Anvers câţiva bărbaţii care cumpără şi vinde diamante, câteodată cu acte, câteodată fără. Da, îi ştiu. V-a trimis fratele de la Londra? El, frate bun cu mine, dar cum se zice, noi nu prieteni. Ne certăm, noi facem scandal mare,

el dă la mine mulţi bani şi asta e bine, joc cărţi, pariez la curse, înţelegeţi, nu, aşa că el certat pe mine şi acum noi supăraţi. Când merge la Londra, eu telefonez şi el spune „Nu acasă”, aşa că noi nu prieteni.

Râdea ca şi cum cearta cu fratele său, ai cărui bani îi tocase, ar fi fost cea mai bună glumă din lume. Oratorul se mişca nerăbdător în scaun, aşa cum făcea întotdeauna când se pregătea să vorbească.

— Bine, bine, m'sieur Dissel, nu prea mă interesează problemele astea de familie. Ai fost foarte amahil că mi-ai răspuns la scrisoarea în legătură cu o problemă atât de delicată. Înţeleg că ai putea să răscumperi diamantele?

Chipul domnului Dissel se lumină, într-un zâmbet triumfător. Băgă mâna în buzunarul din interiorul hainei foarte cambrate şi scoase la iveală o cutie din piele, destul de voluminoasă, pe care o trânti pe masă şi o deschise cu un gest larg. Căută printre tot felul de scrisori şi cărţi de vizită şi dădu peste un pachet învelit în hârtie albă, de mătase, pe care îl desfăcu cu o singură mişcare dibace din deget. Pe măsură ce pacheţelul se desfăcea diamantele îşi făceau apariţia, trei câte trei, din stratul de vată care le proteja.

— Iată, zise el. Pentru asta eu plăteşte 230.000 franci, eu face profit 30.000 franci, eu nu spune că eu nu face profit.

Oratorul se duse la uşa dormitorului de unde îl chemă pe expertul pe care-l adusese cu el de la Londra. Acesta examină pietrele, una câte una. Henry Dissel privea scena cu un aer amuzat. În cele din urmă domnul O. Rater numără douăzeci şi unu de bancnote de câte 100 de lire, pe care belgianul le împături cu grijă şi le puse în buzunar.

— Presupun, d-le Dissel, că nu sunteţi dispus să-mi daţi numele celui de la care le-aţi cumpărat.

Domnul Dissel ridică din umeri şi dădu din cap că nu.

— Ei poate fi oameni buni sau oameni răi, zise el. Dacă se vorbeşte despre ei pe nume, ei se supără pe mine şi spune:

„Domnule Dissel, tu faci la noi multe probleme, noi niciodată nu mai lucrează cu tine”.

— Unde lucrează fratele dumitale la Londra? întrebă Oratorul la despărţire.

— Theodor are birou pe strada Victoria, la număr nouăsuteşaizeci, răspunse domnul Dissel. Dar noi nu buni prieteni. Asta trist şi împotriva lui Dumnezeu.

Oratorul se încruntă.

— Theodor? şi mai cum?

— Theodor Luis Hazeborn. Al meu este Heinrich Frederick Dinehem.

Oratorul îl privi fără nici o expresie.

— Aha, zise el.

Oricare altă persoană ar fi comentat în vreun fel, dar inspectorul şef Rater era scump la vorbă; de asta îşi primise şi poreclă, din partea colegilor „binevoitori”.

Domnul Dissel era cetăţean belgian şi era lansat în lumea afacerilor de zece ani; avea un mic birou pe bulevardul Militar, un birou extrem de dezorientat, după cum avea să constate Oratorul cu ocazia vizitei ce i-o făcu. Deasupra biroului trona o diplomă cu multe înfloriturі, prinsă într-o ramă aurie. Era dovadă palpabilă a talentului atletic al domnului Heinrich Dissel.

Era, după spusele lui, reprezentantul câtorva mici firme textile din Anglia, Germania şi America. Călătorea mult în interes de afaceri. Era membru al unui club unde se juca în stil mare şi, deşi era un jucător împătimit, nu i se putea reproşa absolut nimic. În mod cu totul ocazional se ocupa şi de pietre preţioase, anticuri şi chiar de proprietăţi imobiliare. Nu exista nici o plângere la adresa lui şi era foarte clar că era genul de om pe care escrocii internaţionali îl foloseau drept paravan pentru tranzacţiile lor.

— Theodor Louis Hazeborn. Tot drumul până la Londra, acest nume îi reveni mereu în minte domnului Rater.

Chiar în ziua în care sosi, inspectorul avu „bucuria” de a repune diamantele în posesia proprietarei lor, lady Teighmount, care se dovedi a fi într-o stare de maximă irascibilitate. Îi spuse în faţă cât era de indignată pentru banii de recompensă, căci dacă poliţia putuse să-i aducă înapoi diamantele pentru bani, gândea că ar fi putut să o facă şi fără. Plină de venin, insinuă că în ce o priveşte nu excludea faptul că poliţia în general, şi aici îl includea şi pe şef inspectorul Rater, ar fi împărţit recompensa.

Oratorul o asculta doar pe jumătate. Gândul îl ducea la domnul Theodor Louis Hazeborn Dissel şi la domnul Heinrich Frederick Dinehem Dissel.

Pe când se întorcea acasă în suburbia în care locuia, Oratorul spuse de-odată.

— Ce nebunie!

— Cine e nebun? întrebă speriat un domn de lângă el, căci Oratorul scosese această exclamaţie în plin tramvai.

— Toată lumea, răspunse inspectorul cu mult calm.

Vecinul său se trase mai într-o parte şi căută cu privirea semnalul de alarmă.

Dar era o adevărată nebunie, toată teoria asta care începea să se profileze în capul Oratorului. Cea mai nebunească idee pe care o putea concepe o minte omenească.

Cu răbdare, porni o nouă investigaţie, scoţând la iveală noi fire legate de vechile crime. Vreme de trei săptămâni stătu de vorbă cu tot felul de hoţi de bijuterii ce se aflau acum după gratii. Luă la rând o duzină de închisori şi la capătul investigaţiilor sale, reuşi să descopere un fir ascuns cu mare iscusinţă, ce lega Londra de Belgia. Pe firul ăsta circulaseră intermediarii, cu sumele imense de pe obiectele rezultate în urma jafurilor mai mari sau mai mici. Punctul terminus nu era întotdeauna Bruxelles, ci se ramifica, uneori ajungând la Liege, sau se oprea brusc la Ostende. Întotdeauna însă, afacerea se încheia într-o cafenea sau berărie, sau oricum, într-un loc cu o reputaţie îndoielnică,

printr-o întrevedere cu o persoană misterioasă; şi întotdeauna acest randezvous era pus la cale chiar de la Londra.

— Aşa s-a făcut treaba, d-le Rater. (Cel ce vorbea era un tăinuitor de obiecte furate care ispăşea o condamnare în închisoarea Maidstone). Când băieţii puneau mâna pe ceva de calitate, era clar că noi, tăinuitorii, o să fim sunaţi de un individ care ne spunea întotdeauna de unde puteam să cumpărăm marfa. Nu ştiu cine-i ciripea individului informaţiile, dar e sigur că le avea, şi încă foarte bune. Apoi unul din băieţii noştri ducea marfă pe continent. Ieşeau bani buni din asta. Ştiu din experienţă.

— L-ai văzut vreodată la faţă pe cel ce prelua marfă pe continent?

— Niciodată. Ajungeai la cafenea şi acolo venea unu şi-ţi zicea: „Şefu' e-afară”. El aştepta întotdeauna după colţ, într-un taxi. Examină rapid marfa la lumina unei lanterne, fixa preţul şi plătea pe loc.

Oratorul nu îl întrebă pe tăinuitor cum se face că agentul londonez al tăinuitorului ştia cine era în posesia bunurilor furate. El cunoştea lumea interlopă destul de bine ca să ştie că asemenea informaţii sunt bine cunoscute membrilor ei. Mai ştia de asemenea că mulţi tăinuitori şi unii dintre cei mai mari spărgători aveau locuri bine stabilite unde puteau fi contactaţi. Ideea nebunească începea să capete contur.

Două zile mai târziu Oratorul îşi luă liber de la slujbă pentru a-şi dedica tot timpul rezolvării acestui caz şi făcu o vizită volatilului Heinrich.

Biroul lui Heinrich din Bruxelles era o cameră mizerabilă, mobilată neglijent. Biroul lui Theodor Dissel, businesman de succes, era tot numai mahon şi alamă strălucitoare. Pe uşa din sticlă de la intrare era scris frumos şi îngrijit, cu vopsea: „Theodor Dissel Inginer” „Iată un bărbat înalt, îmbrăcat îngrijit, proaspăt ras şi foarte chipeş”, gândi Oratorul. Avea părul corect pieptănat pe spate, lăsând să i se vadă fruntea

înaltă, purta monoclu şi o cămaşă de un alb imaculat. Vorbea o engleză fără cusur.

O secretară îl condusese pe domnul Rater la domnul Theodor, care îl aştepta aşezat la un birou într-atât de ordonat încât cu greu îţi puteai imagina că acolo se lucrează. Theodor se înclină puţin cam ceremonios – de fapt aceasta era singurul indiciu asupra originii lui continentale.

— Am sentimentul neplăcut că aţi venit să mă vedeţi în legătură cu fratele meu, zise el cu un zâmbet trist. De fapt nu este doar o bănuială, căci întâmplător ştiu că l-aţi întâlnit acum câteva zile. De fapt chiar el mi-a scris şi mi-a povestit toate astea şi, deşi nu mi-a spus scopul vizitei dumneavoastră, mă simt puţin stânjenit.

— De ce? întrebă Oratorul fără menajamente.

Domnul Theodor Dissel începu să măsoare camera în sus şi în jos, cu mâinile în buzunarele pantalonilor călcaţi impecabil.

— Ei bine, zise el, după o clipă de ezitare, sper că nu vă aşteptaţi să vă spun vreun lucru dezonorant despre Heinrich, ar fi împotriva firii. E un tip mai sălbatic, total instabil, dar are un suflet bun. Când un om e atât de neglijent cu banii, e mai mult decât probabil că va da de bucluc la un moment dat. E vorba de vreo tranzacţie, sau de vreo datorie neplătită? Sunt convins că n-ar face nimic ilegal.

Înfăţişarea lui trăda o nelinişte sinceră. Era exact atitudinea la care Oratorul se aştepta din partea unui frate îngrijorat.

— Dacă-i vorba de bani… Theodor ridică din umeri neputincios – tocmai l-am ajutat cu o sumă de 15.000 de lire. Banii ăştia n-o să-i mai văd niciodată înapoi.

— Nu e vorba de nici o fraudă, zise Oratorul rar. Nu e ceea ce credeţi. Fratele dumneavoastră este cetăţean belgian, nu-i aşa?

După ce Theodor aprobă, continuă:

— Iar dumneavoastră sunteţi cetăţean britanic, naturalizat?

— Da, răspunse Theodor încet. Sunt căsătorit în Anglia de la începutul războiului. Nu ştiu dacă fratele meu este însurat. Ridică iarăşi din umeri.

—. el este genul de om care preferă să stabilească legături cu un caracter mai puţin permanent. Voi fi sincer cu dumneavoastră. Fratele meu îmi dă multă bătaie de cap.

Oratorul nu zise nimic. Îşi trecu mâna peste obraz şi ochii lui mari, patetici, părură să reflecteze un crâmpei din îngrijorarea interlocutorului său…

— Tot ce-mi spuneţi despre Heinrich cred că este adevărat, din nefericire. Are anumiţi prieteni care nu sunt…

Gestul său exprima limita de jos a decăderii.

— Aţi auzit cum că ar fi fost implicat în afaceri cu bijuterii?

Theodor se încruntă.

— Afaceri cu bijuterii? spuse rar. Nu ştiam că e băgat în aşa ceva. Şi totuşi, când a fost la Londra ultima dată, a făcut aluzie că ar avea nişte afaceri cu un oarecare domn Dereveux. L-am întâlnit odată pe Devereux, un bărbat cam dubios, despre care în nici un caz n-ai spune că e bijutier. De fapt mi-a displăcut într-atât încât atunci când m-a sunat, după ce fratele meu se înapoiase deja în Belgia, i-au transmis că eram ocupat şi nu-l puteam primi.

Oratorul căzu pe gânduri.

— Aveţi perfectă dreptate, zise el în cele din urmă. Dereveux este un individ destul de periculos, îl cunosc.

După ce se întoarse acasă, Inspectorul începu să pună lucrurile cap la cap.

„Ce nebunie”, fu concluzia la care ajunse.

Era o problemă ce putea fi etichetată drept „clasată până la noi evenimente”. În consecinţă, Oratorul îşi scoase pentru moment cazul din minte, lăsându-l într-un colţ al memoriei, totuşi la îndemână.

Două săptămâni mai târziu Heinrich Dissel cobora în gara Ostende din trenul de Bruxelles. Era o zi de septembrie,

caldă şi apăsătoare, cu o pâcla lăptoasă care plutea peste marea încremenită.

Închirie pe un vas poştal ce urma să traverseze Canalul o cabină la pupa, o cabină de lux unde îşi depuse singurul bagaj, o mică valiză şi apoi comandă ceva de mâncare. Părea să şchiopăteze puţin, căci atunci când apăru pe punte mergea sprijinit în baston. Ceaţa ţinu până la Dover, devenind din ce în ce mai deasă, pe măsură ce se apropiau de coasta Angliei. Vasul, ghidându-se după sunetul tunurilor şi al sirenei din portul Dover, intră încet în rada portului cu o oră întârziere.

În clipa în care vasul făcea manevra de întoarcere – căci vasele poştale intrau în port cu pupa înainte – un pasager de la clasa a doua auzi strigătul de ajutor. Heinrich Dissel fusese văzut şchiopătând spre pupa vasului; mai fusese văzut (şi avertizat de ajutorul de timonier) pe balustradă de la pupa, într-o poziţie foarte periculoasă.

Ţipătul fu urmat de un pleoscăit şi repezindu-se la balustradă, un steward zări bastonul lui Heinrich dispărând purtat de ape, dar nici urmă de om. Luaseră imediat o barcă de salvare, dar, deşi marinarii recuperară pălăria, Heinrich pierise fără urmă. În acea seară domnul Rater citi în pagina cu ştiri de senzaţie a unui ziar de seară: „Un pasager cade de pe puntea unui vas ce traversează canalul”.

— Un pasager, ce se bănuieşte a fi domnul Heinrich Dissel din Bruxelles, a căzut de pe puntea vasului poştal „Prinţesa Josephine” pe când vasul intră în portul Dover. Corpul nu a fost găsit”.

„Aha”, zise Oratorul de loc mişcat de această tragedie.

Cadavrul lui Heinrich Dissel nu fusese găsit nici atunci când Inspectorul făcu o vizită de condoleanţă fratelui îndurerat.

Îl găsi pe domnul Theodor examinând conţinutul unei mici valize pe care poliţia din Dover o înmânase rudei decedatului.

— Sunt uimit, spuse Theodor, dând nedumerit din cap. Tocmai am vorbit la Bruxelles şi aparent nu există nici cel mai mic motiv pentru o sinucidere. Afacerile îi prosperau, la birou totul era în ordine – oricum, atât de în ordine cât puteau fi lucrurile bietului de el – şi avea peste o mie de lire în bancă. Cu o zi înainte se lovise la picior în timp ce juca tenis şi nu pot decât să mă gândesc că vreo mişcare bruscă a vasului l-a făcut să-şi mute toată greutatea corpului pe piciorul rănit…

— Era asigurat? întrebă domnul Rater.

Theodor încuviinţă încet.

— Da, uitasem asta. Când i-am plătit datoriile am insistat să se asigure la o companie englezească. A fost un gest lipsit de inimă, poate, dar aveam şi eu nevoie de o oarecare siguranţă.

— Pentru 15.000?

— Da, cred că asta a fost suma. Dar banii nu înseamnă nimic, sunt cutremurat de această îngrozitoare tragedie. Săracul Heinrich…

— Asigurat pe numele de Dissel? întrerupse Oratorul.

Domnul Theodor ezită. Nu, numele nostru de familie este…

— Schtalmeister, zise Oratorul, dând din cap. Ştiu.

Preţ de o secundă, Theodor păru descumpănit.

— Ne-am schimbat numele în acte… începu el.

— Ştiu, zise Oratorul. Ai avut doi unchi, nu-i aşa? Unul se numea Theodor Louis Hazeborn, iar celălalt Heinrich Frederich Dinehem. La o săptămână de la naştere, mama te-a botezat Heinrich Frederich. O lună mai târziu s-a mutat într-un alt cartier din Londra şi s-a dus şi te-a declarat încă o dată, sub numele de Theodor Louis Hazeborn, numele celui de-al doilea unchi.

Domnul Theodor se făcuse alb ca varul şi nu scotea nici o vorbă.

— Ţi-ai început viaţa cu două nume şi ai continuat în acelaşi stil. Cu o simplă mustăcioară, erai când domnul

Heinrich în Bruxelles, când domnul Theodor, la Londra – însă tăinuitor de bunuri furate în ambele locuri. Nehotărârea mamei dumitale în alegerea numelui ne-a dat multă bătaie de cap.

— Eşti nebun, strigă agitat Theodor, simţind cum totul se năruie. Fratele…

— Tu eşti fratele. Şi căderea aceea de pe punte a fost floare la ureche, nu-i aşa? Ţi-am văzut diploma din biroul de la Bruxelles pentru înot pe distanţe lungi… Ai ajuns la ţărm, unde te aştepta o maşină, pot să pariez. Tu eşti individul pe care-l aşteptam de mult, cel care era în două locuri deodată. Ia-ţi pălăria.

4. CRIMA DIN SUNNINGDALE.

La Scotland Yard lucră un comisar adjunct care nu-l avea de loc la inimă pe inspectorul Rater. De obicei comisarii se enervează când subordonaţii lor vorbesc prea mult; dar cel în speţă era negru de furie tocmai pentru că Oratorul vorbea prea puţin.

Comisarul adjunct despre care vorbim, mai exact colonelul Levington, avea o casă în Sunningdale, lucru care îl făcea să acorde, cum s-ar spune, un interes deosebit cazului Aliford Gray; şi, deşi un comisar de poliţie e legat prin tot felul de regulamente şi jurăminte solemne şi, deşi trăieşte veşnic cu teama de a nu divulga cumva secretul profesional, este şi el un om, ca oricare altul din noi; iar colonelul Levington nu făcea excepţie. Avea şi el o nevastă şi o familie care îl priveau ca pe un oracol, fiind convinşi că el este cel care rezolvă toate nelegiuirile despre care citeau în ziare. Şi mai avea şi o groază de vecini care îl respectau şi care obişnuiau să vină în vizită, nu numai ca să bea o cafea, dar şi ca să-şi lărgească orizontul în domeniu. De fapt, colonelul nu ştia o iotă despre investigaţiile criminalistice. El era un simplu administrator care se ocupa de statistici şi estimări. Dacă ar fi fost pus să aresteze un om, n-ar fi ştiut nici măcar de unde să înceapă. Toate astea le-am spus că o paranteză,

căci nu se poate nega că Oratorul, cum fusese poreclit de un cinic domnul Rater, era un om extrem de enervant.

Doamna Aliford Gray era o văduvă nostimă de vreo 34 de ani, o brunetă subţire, cu tenul palid şi cu ochi cenuşii foarte frumoşi, în care strălucea umbra unei tragedii, dacă era să te iei după spusele celor câtorva prieteni apropiaţi.

Proprietatea Fernley unde locuia era la o oarecare distanţă de strada principală: un mic bungalou ce aparţinea domnului Leicester Vanne. Deşi mic, era foarte frumos amplasat în mijlocul a doi acrii de pământ. Doamna Gray avea două servitoare, o femeie între două vârste şi fiica acesteia, care locuiau în Sunninghill, la zece minute de mers pe jos. Ele nu rămâneau niciodată peste noapte la bungalou, iar doamna Gray nu avea nimic împotrivă să rămână singură peste noapte.

Cel mai bun prieten al ei era domnul Leicester Vanne, un tânăr cu stare care locuia într-un apartament din Park Lane şi al cărui nume nu fusese niciodată amestecat în vreun scandal. Avea o singură slăbiciune… şi aşa se face că domnul Rater ajunsese totuşi să-l cunoască.

Într-o seară Oratorul îi făcu o vizită, în Park Lane. Îl găsi măsurând camera cu paşi mari, cu mâinile în buzunar şi cu un aer gânditor. Doamna care era cauza indirectă a acestei frământări stătea lângă fereastră, cu un aer amuzat pe care cu greu îl putea ascunde.

— Îmi pare extrem de rău de toată povestea asta, inspectore, zise Leicester Vanne cu tristeţe. Dar individul ăsta a folosit un limbaj înfiorător în prezenţa doamnei Gray şi mă tem că mi-am cam ieşit din fire.

— Aproape că l-aţi trimis pe lumea cealaltă, spuse Oratorul, cu binecunoscutul lui simţ practic.

În după amiaza aceea, târziu spre seară, Vanne şi doamna Gray se înapoiaseră din Kensington, tăind-o prin parc. Erau puţini trecători la ora aceea. La un moment dat au observat că erau urmăriţi de un bărbat care cerşea de pomană şi care, văzând că nu primeşte nimic, devenise violent, indus

în eroare probabil de aspectul firav al lui Leicester Vanne. Acesta era însă un veritabil atlet şi când limbajul cerşetorului atinsese culmea neruşinării, Leicester se întorsese la el şi înşfăcându-l zdravăn, îl aruncase direct în apă. Cu mare greutate, datorată şi întunericului, cerşetorul fusese în cele din urmă pescuit. Mai greu a fost să fie readus la viaţă prin respiraţie artificială; apoi l-au transportat de urgenţă la spital. Iată de ce Oratorul îi făcea această vizită.

— Zău, Dicky, eşti îngrozitor.

Femeia râdea încetişor şi ceva din tonul şi din privirea ei îi lăsă multe de înţeles Oratorului, indicii care aveau să-i fie de folos o săptămână mai târziu.

— Şi-acum ce o să se întâmple, inspectore?

Vanne era foarte neliniştit şi extrem de surescitat.

— Bineînţeles că n-ar fi trebuit să-l arunc pe nenorocitul ăla în apă. Cel mai ciudat însă ni se pare că ştia cum mă cheamă, pentru că m-a strigat pe nume. Dar asta m-a enervat. Nu mi-am ieşit din fire decât când mi-a spus că peste câteva zile voi fi ucis. O să fiu arestat pentru ce am făcut?

Oratorul preferă să tacă. Voia să audă versiunea lui Dick Vanne şi înainte ca acesta să ajungă cu povestirea la jumătate, ştia deja că poliţia nu va înainta nici o acţiune împotriva lui. Cerşetorul era un personaj cunoscut atât pentru poliţia londoneză cât şi pentru cea din provincie. Avea o reputaţie mai mult decât dubioasă şi un cazier cu o listă de condamnări care se întindea de la Truro la Aberdeen.

— Cel mai bun lucru pe care-l poţi face, domnule Vanne, este să trimiţi pe cineva la spital, ca să aranjeze direct cu individul. Şi nu-ţi spun asta în calitate de poliţist sau de avocat, dar câteva lire acolo ar rezolva totul.

Oratorul se întrecuse pe el în vorbărie.

— E un terchea-berchea, nu-i aşa? zise Vanne, interesat.

— A ieşit săptămâna trecută de la Dartmoor.

Din întâmplare, în clipa următoare Oratorul se nimeri să privească spre doamna Gray. Aceasta, care până atunci stătuse în picioare lângă fereastră, acum se aşezase şi privea afară extrem de atent, ca şi cum ar fi văzut ceva foarte interesant. Oratorul avu senzaţia că se preface şi se întrebă dacă nu cumva râdea de prietenul ei şi se ferea să nu fie văzută.

Inspectorul se întoarse La Scotland Yard, uitând aproape complet că există pe lume asemenea personaje ca doamna Gray şi domnul Dicky Leicester Vanne. Câteva zile mai târziu Inspectorul şef, recunoscut ca vorbă-lungă, îi dădu câteva date despre această prietenie, căci Şeful era un vizitator frecvent al Comisarului adjunct care, după cum am mai spus, locuia în Sunningdale.

— Ea e bună prietenă cu Vanne. E nostimă foc, nu crezi?… A, nu e ce te gândeşti, doar pură prietenie.

— N-am zis nimic, replică scurt Oratorul.

— Las' că ştiu eu la ce te-ai gândit. Se zice că individul are un temperament imposibil. Eu aş mai adăuga însă că e şi puţin gelos. Cei din Sunningdale nu înţeleg de ce n-o cere de nevastă.

— Ciudat la cei din Sunningdale, zise Oratorul, care nu-l avea de loc la inimă pe Comisarul adjunct, e că nu înţeleg o groază de lucruri.

În duminica următoare pe la patru şi jumătate Oratorul, care avea o groază de obiceiuri ciudate, tocmai se trezise după un somn zdravăn de nouă ore şi îşi pregătea o ceaşcă de ceai, când sună telefonul. Oratorul se uită cu vădită nemulţumire spre aparat, căci avea de scris o mulţime de rapoarte şi prefera să lucreze în răcoarea dimineţii. Telefonul sună din nou. Ridică receptorul şi recunoscu din primul moment vocea Comisarului adjunct. Era surescitat:

— Am tot încercat să dau de…

Deşi nu înţelese cuvântul, Oratorul bănui că se referea la Comisarul şef.

— Poţi să vii aici chiar acum? I-am rugat pe cei de la Yard să treacă să te ia. Vin şi fotografii şi băieţii de la amprente.

— Ce s-a întâmplat? întrebă scurt Oratorul.

Urmă o scurtă pauză.

— Doamna Gray… o femeie superbă care locuieşte aici… ucisă.

Oratorul rămase cu gura căscată, mut de uimire.

— Ucisă? zise în cele din urmă. Aveţi vreo idee?

— Nu, a fost omorâtă… Doamne, e îngrozitor, una din cele mai frumoase femei pe care le-am cunoscut, o femeie extraordinar de bună, absolut oribil, ucisă, înţelegi, Rater?

— Da, înţeleg, zise Rater foarte calm. Interesant!

Puse jos receptorul. Îşi bău ceaiul şi aştepta deja pe trotuarul din faţa casei atunci când maşina poliţiei dădu colţul, încetinind.

— Nu mai opri, zise grăbit Oratorul, aruncându-se în scaunul de lângă şofer din mersul maşinii. Alte detalii?

Niciunul din poliţiştii din maşină nu ştia mai mult. De fapt niciunul nu ştia cine era femeia care fusese ucisă.

Oratorul îşi ridică gulerul hainei până peste urechi şi se lăsă în voia somnului. Aerul dimineţii avea întotdeauna acest efect asupra lui.

Se trezi exact când maşina se oprea în faţa căsuţei. În hol se vedea o lumină aprinsă. Uşa era larg deschisă.

Pe aleea pietruită ce ducea de la stradă la intrare stătea de pază un poliţist, iar în hol era însuşi Colonelul Levington, care vorbea cu un bărbat. Oratorul îl recunoscu pe Inspectorul Secţiei locale de Poliţie.

— Bine ai venit, Rater. Poliţia din Berkshire ne-a solicitat.

— M-a solicitat sau v-a solicitat? întrebă Rater, pe un ton neplăcut, căci Comisarul adjunct n-avea nici o legătură cu Departamentul de Investigaţii Criminalistice.

— Bineînţeles că pe tine, bătrâne, spuse enervat Colonelul. Eu sunt aici ca… ăăă… martor. Nu c-aş fi văzut ceva, zise el grăbit, dar au sunat şi m-au scos din pat.

— Unde e cadavrul? întrebă domnul Rater.

Spre surprinderea sa, Colonelul ridică din umeri.

— Nu e nici un cadavru. A fost dus. Sper că ai păşit cu grijă pe alee, când ai venit. Erau pete de sânge. Acolo s-a comis crima.

Oratorul deschise uşa ce dădea spre un salonaş cochet. Toate luminile erau aprinse. Intră şi aruncă o privire în jur. Părea că se dăduse o luptă acolo. O măsuţă zăcea răsturnată, un vas fusese spart de podea şi două scaune stătau trântite în mijlocul încăperii. Pe toate acestea le cuprinse cu privirea într-o clipă, apoi ochii i se opriră pe covorul de culoarea cafelei cu lapte pe care se întindea o pată mare de sânge.

— Poate ar fi mai bine să îţi spun ce s-a întâmplat, zise Comisarul Şef.

— Vă rog, domnule.

Oratorul devenise brusc amabil şi când era amabil era cel mai necruţător:

— Mi-e teamă însă că locul dumneavoastră este în grădină, alături de ceilalţi curioşi. Dacă eu răspund de caz, înseamnă că eu răspund. Dacă nu, nu.

Colonelul rămase puţin dezorientat, dar ştia regulamentul.

— Sigur, sigur, bătrâne, Aştept afară.

— Aşteptaţi unde vă place, domnule, zise Oratorul şi se întoarse spre inspectorul din Birkshire.

Povestea era foarte simplă. Poliţistul care-şi făcea rondul la trei şi jumătate dimineaţa observase că lumina era aprinsă şi văzuse că uşa era deschisă. Atunci remarcase balta de sânge de pe prag. Strigase, dar nu primise nici un răspuns şi cum ştia că doamna Gray locuia singură, nu mai pierduse nici o secundă, intrase în hol, văzuse petele de sânge cu care era mânjita zugrăveala şi se îndreptase spre salon. Luminile erau aprinse şi văzuse exact ceea ce avea să vadă şi Oratorul: urmele unei lupte, atât şi nimic mai mult.

Rater îi chemă pe cei doi bărbaţi sosiţi odată cu el de la Scotland Yard şi arătă înspre suprafaţa lustruită a apărătorii de alamă din faţa căminului.

— E o amprentă. Luaţi-o. Când se luminează o să facem o cercetare mai amănunţită.

Pe grătarul căminului se vedea urma unui foc, iar mai în fund era o bucăţică de hârtie carbonizată. O apucă cu mare grijă. Era un scris de femeie.

„A încercat să mă omoare… m-am apărat…” Iregularitatea literelor se putea datora durerii sau fricii, în tot cazul unei stări psihice anormale.

Puse peticul de hârtie deoparte şi înainte de a pleca, dădu un ocol casei. Se lumina de ziua şi putu să facă o inspecţie la fel de amănunţită ca cea pe care o făcuse în interior.

Văzu sângele de pe pavaj, care îi confirmă că trupul însângerat fusese târât până la stradă. Aici urmă se pierdea.

— Avea maşină?

— Avea o maşinuţă cu două locuri.

Găsiră poarta garajului închisă şi maşina la locul ei.

— Ei bine?

Colonelul Levington nu mai putea răbda să fie un spectator tăcut.

— E cât se poate de limpede, nu? S-a certat cu cineva, au omorât-o şi a dus-o de-aici…

— Astea-s servitoarele? îl întrerupse Oratorul.

Văzu două siluete ce traversau strada. Trimisese după cele două servitoare, deşi nu se aştepta ca ele să aducă vreo lumină asupra subiectului. O urmă pe femeia mai în vârstă, bucătăreasa, în sufragerie şi îi puse întrebările de rutină. Colonelul Levington intră nechemat. Era clar că femeii i se povestiseră cele întâmplate, căci era albă ca varul şi tremura din toate încheieturile.

— Cine a fost aici în timpul nopţii?

— Numai domnul Vanne, sir.

Oratorul o privi ameninţător. Era un truc pe care îl folosea ori de câte ori era luat prin suprindere.

— Domnul Leicester Vanne?

Femeia aprobă din cap.

— Când asta?

— Era aici când am plecat, domnule. O cunoştinţă de-a mea i-a văzut maşina luând-o spre Londra în jur de douăşpe. Nu se cade să spun ce nu trebuie, domnule, continuă ea, vorbind cu o repeziciune isterică. Nu vreau să nenorocesc pe nimeni, dar s-au certat îngrozitor.

— Cine?

— Cucoana şi domnu' Vanne. El ţipa cât îl ţinea gura. I-am auzit spunând: „Insist să-mi dai o explicaţie” şi am auzit-o pe doamna cum îl ruga să nu mai vorbească aşa de tare.

— Şi ai tras cu urechea, nu? zise Oratorul.

Femeia se schimbă la faţă.

— Da, domnule, de ce să vă mint. Am auzit-o pe coniţa zicând: „Nu pot să mă mărit cu tine şi nu vreau să mă mărit cu tine. Refuz să-ţi spun de ce, Dicky. Dacă m-ai iubi – sau aşa ceva – n-ai fi atât de neînţelegător”.

— Şi apoi? întrebă Oratorul, notându-şi în carneţel frântură de conversaţie la care trăsese cu urechea bucătăreasa.

— Apoi l-am auzit pe el spunând: „Mai bine te omor decât să te pierd”. Sunt absolut sigură că a spus aşa. Pot să depun mărturie şi să mă jur pe Biblie, deşi e un domn cumsecade când e în toane bune şi nu vreau să-l bag în bucluc.

— Ai auzit vreun zgomot când ai plecat?

Femeia dădu din cap că nu.

Când şi-a luat la revedere prin uşa închisă, cei doi discutau pe un ton normal. Fiica bucătăresei plecase cu o oră înainte să izbucnească cearta.

— Şi ce zici de asta? întrebă Colonelul Levington nerăbdător. Mi se pare clar ca lumina zilei. Probabil că individul a mai rămas, a mai avut loc o ceartă…

— Ea se dusese la culcare, zise Oratorul cu răceală. Cel care a comis crima nu a intrat pe uşa din faţă, ci prin dos. Dacă te duci în spate vei găsi urme de rangă pe uşă şi broasca spartă.

Colonelul rămase tăcut.

— Bineînţeles că ştiu cine e domnul Leicester Vanne. L-am şi cunoscut, zise el în cele din urmă. Un om cu o fire extrem de violentă. Mie asta mi se pare direcţia în care ar trebui să îţi îndrepţi cercetările.

— Până şi mie mi-a trecut asta prin cap, răspunse Oratorul cu răceală.

Era şapte şi jumătate când ajunse la blocul din Park Lane, unde locuia domnul Leicester Vanne. După cercetări amănunţite află că domnul Vanne îşi ţinea maşina parcată într-un garaj închis din apropiere. La ora opt se întoarse şi îi găsi pe oamenii de serviciu făcând curat în holul blocului şi nu după mult îl zări şi pe portar, de la care nu află mai nimic, căci intrase în schimb la ora şapte.

Apartamentul era la primul etaj şi cel care deschise uşa fu Vanne în persoană. Îl recunoscu pe Orator din prima clipă şi se încordă ca un arc.

— Bună dimineaţa, inspectore. Vocea îi era rece şi egală, dar detectivul băgă de seamă că făcea un mare efort să îşi păstreze calmul. Intră!

Deschise uşa mai larg, deşi parcă împotriva voinţei. Rater observă că pe sub halatul de mătase avea haine de stradă. Avea faţa obosită, era neras, arăta exact ca un om care n-a dormit toată noaptea.

Vanne o luă înainte către biroul său şi închise uşa în urma detectivului.

— Spuneţi-mi, ce s-a întâmplat, domnule Rater?

Oratorul îl ţintui cu privirea şi nu răspunse.

— În legătură cu doamna Gray, decedată, spuse el.

Văzu că bărbatul tresare.

— Decedată, moartă? Pe faţă i se citea o expresie de uimire. Ce vreţi să spuneţi?

În stilul său scurt şi concis care-l caracteriza, Oratorul îi spuse ce se întâmplase în acea noapte şi, în vreme ce povestea, văzu că treptat, treptat, de pe chipul bărbatului dispare umbra de nelinişte. Când sfârşi, Vanne râdea isteric.

— Ce absurd, credeam că… Apoi se controlă. Credeam că doamna Gray este moartă.

Oratorul nu-i răspunse.

— Doamne, dumnezeule! Doar nu vă imaginaţi că eu – asta-i culmea absurdului!

— Nu-mi imaginez nimic, zise Oratorul. Probele vorbesc. Există pete de sânge în salonul din Sunningdale; există pete de sânge pe pavajul din faţa intrării, precum şi indicii că trupul a fost târât până în stradă.

După o pauză continuă:

—. şi există pete de sânge în maşina dumneavoastră, domnule Vanne.

Leicester Vanne fusese până acum destul de sigur pe el. Chipul său deveni totuşi puţin mai palid, căci era perfect conştient de gravitatea situaţiei în care se afla.

— Normal, aţi văzut maşina. Ce prostie din partea mea, spuse el şi oftă adânc.

— Ei, ce-aveţi de spus? întrebă Oratorul.

Vanne ridică din umeri.

— N-am nimic de spus. Nu ştiu unde este doamna Gray. Nu pot să vă dau nici cea mai mică informaţie.

Domnul Rater strânse gânditor din buze, privind pierdut pe fereastră undeva, afară.

— În maşină e sânge, comentă Oratorul ca pentru sine. Aţi avut costumul de seară, ieri?

Vanne dădu uşor din cap.

— Aş vrea să văd şi eu costumul cu care aţi fost şi în special cămaşa.

Leicester Vanne nu se pierdu de loc cu firea în faţa privirii scrutătoare a inspectorului.

— Vărsasem nişte cafea pe cămaşă, aşa că am aruncat-o la crematoriu, spuse el. Cât despre pantaloni şi haină, erau şi ele aşa de vechi, că le-am aruncat şi pe ele, chiar în dimineaţa asta, înainte ca cei din bloc să se trezească. Vă spun toate astea pentru că probabil portarul din schimbul

de noapte vă va spune acelaşi lucru. M-a văzut când m-am dus la subsol cu pachetul.

— Erau pătate de sânge, bineînţeles. Nu-i aşa? spuse Oratorul cu un aer absent. Noaptea trecută eraţi cu doamna Gray, a urmat o ceartă şi…

Vanne făcu un semn de disperare.

— Tot timpul mă cert cu cineva, zise el resemnat. Am o fire înfiorătoare. Dar acum…

— Unde este doamna Gray? întrebă Oratorul.

Vanne începu să-şi piardă iarăşi controlul.

— V-am mai spus că nu ştiu. N-am văzut-o pe doamna Gray de ieri seară. Dacă credeţi că am ucis-o, de ce nu mă arestaţi?

Tremura tot de furie.

— Asta apropo de firea dumneavoastră… începu Oratorul şi Vanne izbucni într-un râs isteric.

— Ştiu că sunt un prost. Îmi pare teribil de rău, inspectore. Nu pot să vă spun nimic mai mult despre doamna Gray. Ce prost am fost! Cumplit de idiot!

— Da, spuse inspectorul, în timp ce se întorcea spre uşă. Ne vedem mai târziu, domnule Vanne.

În dimineaţa aceea făcu câteva cercetări rapide şi rezultatul lor îl mulţumi pe deplin.

În aceeaşi zi pe la prânz, la sediul poliţiei avea loc o conferinţă de la care colonelul Levington fusese cu mult tact exclus. La ora unu sosea o telegramă de la un doctor din Dovenshire, care îl puse pe Orator pe o nouă pistă. Concomitent cu aceasta primi şi raportul de la spitalul de lângă Horsham, care-i furniză ultimul indiciu. În după-amiaza aceea îl vizită din nou pe Vanne. Tânărul era gata îmbrăcat şi era clar că îl aştepta.

— Nu o să vă fac nici un fel de probleme. O clipă, să-mi iau pălăria.

— Nu, nu vă arestez, dacă la asta vă aşteptaţi. Nu vreau decât câteva informaţii, spuse Oratorul. Vreau să-mi spuneţi cât se poate de exact, unde anume aţi abandonat cadavrul?

Îl privea pe Vanne drept în faţă. Vanne n-avea cum să se eschiveze sub nici o formă.

— Spuneţi-mi cât se poate de exact, unde anume aţi abandonat cadavrul? întrebă Oratorul din nou.

Faţa lui Vanne era albă ca varul.

— La cinci mile, dincolo de Horsham – nu l-am abandonat…

— Te-a abandonat, zise Oratorul sever. Acum e la spitalul Langwell Cottage, cu o rană superficială la braţul drept… ciudat cât de mult sângerează rănile astea.

Vanne se holbă la el, cu gura căscată.

— Trăieşte? şopti, uimit.

Oratorul încuviinţă.

— Suferă de epilepsie – scrie în dosarul de la Scotland Yard şi mi-a confirmat şi doctorul închisorii. Am bănuit eu că despre aşa ceva trebuie să fie vorba. Oamenii ăştia nu mor cu una cu două, însă par mai morţi decât un mort.

Scoase din buzunar o telegramă şi o deschise.

„Persoana se numeşte Henry Walter Wassingheim; a fost condamnat sub numele de „Smith”, lucru dealtfel extrem de banal. Plec la Horsham să văd „cadavrul”. Sunt sigur că de acum e treaz şi plin de viaţă. Dacă doamna Gray mi-ar fi spus totul despre Henry Walter i-aş fi dat o mulţime de probe pentru divorţ. Nu ştiu ce o să se întâmple cu dumneata, domnule Vanne, dar te-aş ruga să-mi faci o favoare, şi anume să te duci la Colonelul Levington şi să-i povesteşti totul. Este un bun ascultător, dar eu nu prea mă pricep să spun poveşti.”

— Pe doamna Gray am întâlnit-o prima oară acum cinci ani, spunea Vanne, dar nu Colonelului Levington, ci Comisarului ce răspundea de caz. Ne-am întâlnit în casa unui prieten comun şi nu vreau să ascund faptul că m-am îndrăgostit de ea pe loc. În ciuda firii mele greu de suportat, ea era din toate punctele de vedere un adevărat înger. Sau aproape din toate, căci nu vroia să se căsătorească cu mine. Am crezut că este văduvă şi nu

vedeam nici un motiv care să-i explice refuzul. Nu ştiam încă, de altfel nimeni nu ştia – că soţul ei ispăşea o pedeapsă de zece ani, fiind condamnat pentru o crimă atât de înfiorătoare încât ea nu se simţea în stare să facă faţă unui divorţ, în urma căruia această faptă ar fi devenit publică. Se căsătoriseră în secret şi nimeni nu cunoştea tratamentul oribil la care fusese supusă. Aflând însă că soţul ei urma să fie eliberat, se hotărâse să-mi mărturisească totul. Din nefericire, în noaptea de sâmbătă s-a trezit cu el la uşă. Era beat şi aducea mai degrabă a fiară decât a om. Într-un fel sau altul aflase de prietenia noastră şi îi dăduse o altă semnificaţie, în parte pentru că este incapabil să înţeleagă o relaţie cinstită şi statornică. A încercat s-o strângă de gât şi, ca să se apere, ea l-a înjunghiat cu un cuţit de tăiat hârtia, pe care i-l dăruisem. Rănit şi sângerând, bărbatul a căzut pe podea. Acum îmi dau seama că intrase în criză. Ea a crezut că l-a ucis şi mi-a scris în grabă o scrisoare, hotărâtă să se sinucidă. În timp ce scria a început să se calmeze şi, arzând scrisoarea, m-a sunat la telefon şi mi-a povestit ce se întâmplase. Am condus ca un nebun până la Sunningdale şi, după ce am adus-o în apartamentul meu, m-am întors la bungalou. Intenţia mea era să duc cadavrul pe malul mării şi să-l abandonez acolo. Sigur, am făcut tot felul de gafe. Deşi vroiam să mi se piardă urmă am lăsat toate luminile aprinse în hol. A fost o mare greşeală. Am urcat apoi în maşină şi am mers până dincolo de Horsham, dar când am ajuns în vârful dealului a cedat motorul, aşa că a trebuit să rămân pe loc cam un sfert de oră. Probabil că atunci şi-a recăpătat cunoştinţa şi a reuşit să se îndepărteze. Mi-am dat seama imediat că dispăruse şi l-am căutat peste tot, dar nu l-am mai găsit, în tot acest timp doamna Gray era, desigur, la mine acasă. Acum e în Bournemouth. Când a venit inspectorul eram îngrozit, de teamă să nu-mi facă percheziţie. Ca să-i dau timp ei, i-am spus inspectorului că îmi arsesem hainele, ceea ce nu era adevărat. Cum aţi ştiut, domnule inspector?

Domnul Rater făcu un gest indiferent cu mâna.

— Amprenta găsită pe apărătoarea din faţa căminului a fost uşor identificată la Scotland Yard. În plus, individul avea în buzunar o declaraţie a intenţiei sale de a-şi ucide soţia necredincioasă, am copia…

Se opri şi clătină din cap.

— Vorbesc prea mult, spuse el.

5. O BANCĂ ŞI O SECRETARĂ.

Oratorul cunoştea banca London & Southern, întrucât puţinii bani pe care îi avea se aflau adăpostiţi în safe-ul acesteia. Pe domnul Baide, directorul general al sucursalei Picadilly îl ştia din vedere, pentru că într-o vreme inspectorul Rater ocupase unul din apartamentele ieftine din stradă St. James, unde proprietarul îi făcuse o concesie specială în problema chiriei, în ideea că prezenţa unui ofiţer de poliţie de un asemenea renume în imobilul său va funcţiona pe post de sperietoare împotriva unor posibili spărgători.

În vreme ce stătea la fereastră şi îşi fuma pipa de dimineaţă, Oratorul îl vedea adeseori pe domnul Baide luând-o agale pe strada St. James înspre Picadilly, cu pălăria înaltă trasă pe spate şi cu pardesiul descheiat fie vară fie iarnă, ţinând în mina umbrela nedesfăcută şi abordând acea inexpresivitate a chipului, caracteristică celui ce gândeşte adânc.

Cât despre Sir Isaac Mannheim, preşedintele sucursalei London & Southern, cine nu-l ştia? Străbunicul său, originar din Germania, emigrase în tinereţe în Anglia. Dar, deşi dobândiseră fără doar şi poate, o mulţime de trăsături specifice britanicilor, cei din familia Mannheim îşi păstraseră numele german, Sir Isaac mergând până acolo încât refuzase foarte tranşant să şi-l schimbe atât atunci când izbucnise războiul cât şi atunci când acesta se terminase.

— Dacă a fost îndeajuns de bun pentru tata, este îndeajuns de bun şi pentru mine, zicea el.

Slujise cu cinste în timpul războiului, fiind decorat pentru merite deosebite, îşi pierduse braţul stâng şi se întorsese de pe front nutrind o ură atât de adâncă împotriva nemţilor încât colegii lui de breaslă ar fi fost gata să-i uite vechea încăpăţinare de a nu-şi schimba numele dacă ar fi cedat măcar în ultimul ceas. Le asculta pledoaria în tăcere, rânjea răuvoitor şi apoi spunea:

— Daţi-mi înapoi braţul stâng şi mă mai gândesc.

Era un autocrat, într-o lume de autocraţi. Directorii băncii erau nişte marionete, ale căror mişcări erau dirijate de către geniul lui. Datorită lui banca London & Southern ajunsese cea mai renumită în tot centrul Londrei şi, deşi refuzase toate propunerile de asociere, devenise până la urmă rivalul cel mai de temut al „Celor Şase”.

Era un bărbat sportiv, foarte galant, vânător înrăit şi prea iubitul stăpân al familiei sale. Dar, ajunge cât am povestit despre Sir Isaac Mannheim; să mergem mai departe cu relatarea cazului despre cel mai celebru cec fără acoperire.

Oratorul îl întâlnise pe Sir Mannheim o singură dată şi fusese impresionat. Mai târziu avea să-şi schimbe atitudinea faţă de acest gentleman evreu, din motive lesne de înţeles.

Printr-o curioasă coincidenţă, în momentul în care inspectorul Rater era chemat de către banca London & Southern, acesta tocmai coducea investigaţiile în cazul domnului Joseph Purdew, fost cândva locatar de nădejde al închisorii Dartmoor, acum în libertate, fost om de încredere şi fost maestru al falsului în acte publice. Domnul Rater era interesat să afle dacă acest titlu de „fost” era în toate cazurile onorific şi aşa părea a fi, căci Joe Purdew era fără urmă de tăgadă bine situat, avându-şi biroul pe o stradă mondenă din cartierul West End, unde se ocupa de pariurile la curse şi cu diverse activităţi de intermediere. O sigură privire aruncată de jur împrejurul biroului îi fu suficientă inspectorului Rater ca să se convingă că oricare ar fi fost profilul de activitate, era fără discuţie foarte profitabil.

Când fusese poftit în „sanctuar”, unde Joe Purdew stătea la un birou somptuos, scobindu-şi dinţii cu o scobitoare de aur, vizitatorului îi trecu fugerător prin minte gândul că lui Joe nu îi cădea tocmai bine vizita sa. Volubilitatea artificială cu care îl întâmpină nu ar fi păcălit nici un copil.

— Vai, ce surpriză, domnule Rater, poftiţi, intraţi, pot să vă ofer un pahar cu vin?

Joe era roşcovan şi îndesat şi se agită prin încăpere ca o găină bătrâna, având grijă să închidă uşa lustruită din mahon care dădea spre celelalte birouri, în care îşi desfăşurau activitatea tovarăşii săi de o viaţă.

— Ce coincidenţă, tocmai ieri voiam să vă scriu.

— Care-i şmecheria? întrebă inspectorul, făcând semn că nu bea nimic.

Joe zâmbi strâmb.

— Nici o şmecherie, domnule Rater, am o afacere cât se poate de cinstită. Am peste patru sute de clienţi din cei mai graşi din întreaga Londră şi scot cam o mie de bătrâne pe săptămâna. Nişte fraieri, nu zic nu, dar, slavă domnului, să pescuieşti nişte fraieri din ăştia nu-i nici o crimă.

Îşi desfăşura activitatea sub denumirea pompoasă de „Taurul şi Anglia” nume care avea şi o oarecare rezonanţă patriotică.

— Totul e cinstit şi la vedere, domnule Rater, am terminat cu vechile năravuri, spuse Joe cu mândrie. Nu-mi doresc decât să stau liniştit în casa mea din Bayswater şi să nu-mi fie teamă că mă pot trezi bătut pe umăr şi invitat la secţie. Îţi aminteşti, inspectore, când m-ai umflat atunci, în Southempton? Dar, ferească dumnezeu, nu-ţi port nici o pică…

Domnul Rater făcuse această vizită fără vreun motiv anume. Auzise că Joe avea o nouă ocupaţie şi trecuse din pură curiozitate. La plecare, când deschise uşa să iasă, aproape se ciocni cu o doamnă care tocmai se pregătea să intre. Era înaltă şi impunătoare, avea părul de un roşcat închis şi toate eventualele defecte ale fizionomiei fuseseră

retuşate cu mare artă. Avea trăsături frumoase, fine, ochi de un cenuşiu deschis şi întrucât era îmbrăcată foarte luxos, inspectorul presupuse că era unul dintre cei patru sute de fraieri din Londra, cu care se lăudase Joe.

A doua impresie care se suprapuse imediat peste prima, fu aceea că o mai văzuse undeva. Memoria joacă deseori feste; într-un mod nelămurit o asocia cu o întâmplare legată de spargerea unui geam.

Făcu un pas lateral pentru a-i face loc să intre în birou şi ea trecu maiestuoasă pe lângă el.

Era deja la Scotland Yard când îi fu adus primul raport referitor la frauda de la banca London & Southern. Nota informativă cuprindea două pagini de inepţii, conţinând surprinzător de puţine date. Cert era că cineva prezentase un cec pentru suma de 35.000 de lire sterline şi banca îl onorase, descoperind de-abia ulterior că fusese un fals.

Domnul Baide ieşi în anticameră să-l întâmpine pe vizitatorul care-i fusese anunţat. Era o persoană înaltă şi solidă, cu un aer îngrijorat, cu părul cărunt acum răvăşit şi ochii obosiţi, vorbind de o noapte de nesomn.

Sucursala din Picadilly a băncii London & Southern fusese recent renovată. Incinta băncii fusese decorată după ultima modă, păstrând totuşi un lux sobru. Inspectorul Rater, al cărui gust arhitectural înclina spre tavanele boltite şi coloanele răsucite din marmură, fu cuprins de un sentiment de mulţumire.

Domnul Baide îl conduse în biroul său personal, închise cu grijă uşa şi îi oferi un scaun.

— E o întâmplare mai mult decât nefericită, spuse el. N-am mai fost niciodată confruntat cu o asemenea situaţie. Niciodată! În cei treizeci şi cinci de ani de când sunt în slujba acestei bănci, n-am mai avut de-a face cu un fals.

— Aţi avut noroc, spuse Oratorul.

Nu era deloc interesat de biografia directorului. Nu vroia să audă decât detaliile legate de un anume cec de 35.000 de lire sterline care fusese depus de cineva pe care nimeni

nu şi-l mai amintea, şi pe care un casier necunoscut îl onorase, tranzacţie care fusese aprobată de un funcţionar misterios.

— Primul semnal de alarmă l-am avut când secretara domnului Gillan a venit la mine cu registrul de ieşiri, în care nu figura că retrasă suma de 35.000 de lire. Singura evidenţă a acestei acţiuni, care este înregistrată cu un scris pe care niciunul dintre funcţionarii noştri nu îl recunoaşte ca fiind al său, este acesta.

Deschise un registru cu foi detaşabile şi indică o intrare: „Cec la purtător – 35.000 de lire”

— Cec-ul pe care l-am găsit fusese îndosariat din greşeală sub un alt nume, Gilby. Este clar vorba de un fals. Iată-l.

Îi înmâna detectivului o filă de cec şi acesta o examina pe toate părţile, o mirosi, o privi în lumină şi apoi o puse în faţa sa pe masă.

— Este din carnetul de cecuri ale domnului Gillan? întrebă el. Aveţi o evidenţă a carnetelor de cecuri pe care le eliberaţi?

Directorul aprobă.

— Da, a fost penultima filă dintr-un cec pe care i l-am eliberat acum o lună. De obicei îi trimitem la fiecare şase luni câte zece carnete deodată, fiecare carnet conţinând câte o sută de file. Domnul Gillan este agent de schimb, un om foarte bogat care locuieşte în Grosvenor Square. La noi are un singur cont, atât personal cât şi pentru business-ul său.

Oratorul examină din nou cecul. Fusese comandat la cerere şi pe fiecare filă, deasupra numelui băncii fuseseră tipărite cu litere mărunte cuvintele: Contul Thomas L. Gillan. Jos, în colţul stâng, observă că purta o contrasemnătură cu iniţialele C. E.

— Cine este C. E.? întrebă el.

Domnul Baide zâmbi trist.

— Nimeni, spuse el. Acesta este un cod care semnifică 35.000 de lire. Când domnul Gillan semnează un cec de

1.000 de lire sau mai mult ne indică acest fapt prin aceste iniţiale. „C” reprezintă cifra 3, iar „E” cifra-5. Pentru 1.000 de lire ar fi trecut „A”.

— Cine cunoaşte acest cod? întrebă Oratorul. Bineînţeles, dumneavoastră; şi mai cine?

Directorul clătină nedumerit din cap.

— Era o înţelegere numai între mine şi domnul Gillan. Toate cecurile mari trebuie să fie trimise la mine pentru verificare şi asta este ciudăţenia, că acest cec nu mi-a fost adus. Secretara mea tocmai remarca azi dimineaţă că ar fi trebuit să-mi dau seama de fraudă…

— Cine este secretara dumneavoastră?

— Mai bine să o chem aici.

Domnul Baide apăsă pe butonul soneriei. Câteva secunde mai târziu uşa de sticlă se deschise şi în viaţa Oratorului pătrunse domnişoara Helen Lyne.

Avea puţin peste înălţimea medie, dar supleţea ei dădea impresia că era mai înaltă. Era de-o frumuseţe enigmatică; părul închis la culoare era pieptănat pe spate, lăsându-i fruntea descoperită. Ochelarii cu rame de baga o avantajau. O plasă undeva în zona vârstei de 25 de ani. Părea – şi Oratorului i se confirmă curând – că este foarte capabilă. În orice caz, era foarte sigură pe ea. Susţinu privirea detectivului fără să clipească.

— Aceasta este domnişoara Lyne, spuse directorul.

Domnul Rater o salută înclinând uşor capul.

— Ştiţi ceva despre cod? întrebă el direct.

Pentru o clipă sprâncenele ei drepte se întâlniră într-o încruntare plină de uimire. Apoi chipul îşi reluă expresia obişnuită.

— A, vă referiţi la codul de pe cecurile domnului Gillan. Da.

Domnul Baide rămase cu gura căscată de uimire.

— Dar nu ţi-am spus niciodată, bâigui el.

Buzele ei roşii se curbară într-un zâmbet.

— Nu, dar era foarte evident. Am văzut o mulţime de cecuri ale domnului Gillan şi am observat că varia

contrasemnătura, aşa încât am bănuit că era vorba de un cod.

— Nu se putea că cecul să-i fi fost adus domnului Baide în timp ce dânsul lipsea?

Ea dădu din cap în semn că nu.

— Nu, nu l-am mai văzut până acum.

Îi mai puse una sau două întrebări, răstimp în care ochii ei rămaseră ficşi, privindu-l drept în faţă. La un moment dat i se păru că zăreşte în privirea ei o umbră de amuzament şi asta îl intrigă. În cele din urmă îi spuse că poate să plece; aşteptă până ce uşa se închise în urma ei, apoi cu paşi uşori, se îndreptă spre uşă şi o deschise brusc. Nu se zărea nicăieri.

— Unde ai găsit-o pe fata asta? întrebă el.

Domnul Baide oftă adine.

— Este foarte capabilă, dar nu mă împac prea bine cu ea. Mi-a fost trimisă de la Banca Centrală în urmă cu şase luni. N-am ce să-i reproşez: este foarte muncitoare şi de multe ori mai rămâne câte o oră chiar şi după ce am plecat eu, ca să termine corespondenţa.

— Unde păstraţi cheile?

Baide îl conduse la un seif încastrat în perete.

— Aici, spuse el şi îi arătă aproximativ douăzeci de chei, mici şi mari, care atârnau pe nişte cârlige de oţel.

— Ce sunt astea? întrebă Oratorul şi directorul îi explică.

Majoritatea erau nişte şperacle. Unul era pentru seiful din biroul central, altul pentru camera blindată, un altul pentru birourile de la etaj.

— Să înţeleg că domnişoara Lyne ar avea acces la acest seif?

Celălalt ezită o clipă.

— Da, cred că a fost o dată sau de două ori. Dar, fireşte, am încredere în ea. A fost trimisă de la Banca Centrală; a fost recomandată personal de Sir Isaac. Sir Isaac nu greşeşte niciodată.

— Sir Isaac Mannheim? Pot să-l văd?

Din nou directorul oftă.

— Este într-o croazieră pe Mediterana, cu iahtul personal. Am încercat să luăm legătura, dar până acum n-am reuşit.

Mai târziu, Oratorul discută cu directorul adjunct, cu contabilul şef şi cu casierul şef. Până spre sfârşitul după-amiezii rămase stăpân pe biroul domnului Baide, interogând diverşi lucrători ai băncii, ca până la urmă să rămână la fel de nelămurit ca şi după ce citise raportul iniţial.

Înainte să plece îl chemă pe Baide, care îşi mutase biroul în cel al directorului adjunct.

— Este limpede că treaba a fost făcută de cineva din interior, de cineva care avea acces la registre şi deci, la seif, spuse el.

Domnul Baide aşteptă cu nerăbdare urmarea; dacă îşi imaginase că Oratorul avea să-i dezvăluie concluziile sale, înseamnă că a rămas foarte dezamăgit. Domnul Rater se întoarse la sediu şi discutând cu superiorul său, îl informă pe scurt ce aflase.

— Gillan, zici? Comisarul şef îşi frecă nasul gânditor. Ciudat, dar parcă Gillan ăsta a murit la o zi după ce a fost prezentat cecul – când a fost accidentul ăla aerian în Kent; îţi aduci aminte că numele lui figura pe lista celor decedaţi. Se pare că ar fi fost vorba de cineva cu un nume foarte asemănător.

Oratorul îl fixă gânditor, fără să scoată o vorbă.

Dimineaţa următoare când ajunse la bancă află că domnul Baide nu venise. Avea o cădere nervoasă şi starea lui era destul de gravă.

— Atunci o să-mi daţi dumneavoastră lămuririle necesare, îi spuse Oratorul directorului adjunct. Vreau o listă cu toţi clienţii dumneavoastră care au murit în ultimele 12 luni şi…

Auzi un zgomot în spate şi se întoarse. Domnişoara Lyne intrase în încăpere pe nesimţite şi se uita la el plină de uimire. Apoi, spuse un lucru pentru care Oratorul nu avea să o ierte niciodată pe de-a-ntregul.

— Câtă inteligenţă, spuse ea.

Încă nu-şi revenise după această dovadă de impertinenţă venită din partea fetei, când în birou dădu buzna un funcţionar.

— Puteţi să o primiţi pe doamna Luben-Kellner? îl întrebă pe directorul adjunct.

Numele îi sună cunoscut Oratorului şi apoi îşi aminti: doamna Luben-Kellner era proprietară de căi de curse şi o figură în lumea sportului, dar nu în urma victoriilor repurtate de caii ei, care erau oarecum puţini şi de mică însemnătate, ci tocmai pentru „neşansa” lor devenită proverbială. Era binecunoscută ca având cele mai prost cotate grajduri din Anglia, deşi caii fuseseră achiziţionaţi la preţuri ridicate. Poate că eşecul lor se datora faptului că doamna Luben-Kellner însăşi se ocupase de pregătirea lor. Era singura femeie din Anglia care se ocupa de aşa ceva şi era foarte mândră de asta.

Directorul adjunct se uită întrebător înspre Orator.

— Cred că ar trebui să o primesc pe doamna Luben-Kellner.

— Vreţi să vă las singur?

Directorul adjunct ezită.

— Nu. Nu ţin să o văd între patru ochi, dacă nu vă deranjează să rămâneţi.

Domnul Rater dădu din cap. Era întotdeauna amator să cunoască oameni noi.

Când uşa se deschise, în cameră intră doamnă pe care o văzuse în pragul biroului lui Joe Purdew, aducând cu ea o mireasmă de parfum exotic. Se recunoscură reciproc. Îi aruncă detectivului o privire fugară şi începu să vorbească cu glas răguşit.

— Mă scuzaţi că vă deranjez, domnule, dar unde-i domnul Baide?

— Nu se simte bine astăzi, doamnă, spuse directorul adjunct, dar vă pot ajuta eu.

Femeia se uită din nou spre detectiv, vădit încurcată, neştiind ce să facă în continuare.

— Aş prefera să discut între patru ochi, spuse ea.

Avea o voce piţigăiată, vulgară. Orice urmă de rafinament pe care ar fi avut-o înainte dispăruse acum, în agitaţia care pusese stăpânire pe ea.

Oratorul nu avu de ales şi părăsi camera. Era foarte nedumerit. Din nou îi trecu prin minte aceeaşi frântură de imagine, ceva legat de un geam spart.

Directorul adjunct ieşi după o vreme, intră în biroul lui Baide şi apoi se întoarse iar la vizitatoarea lui. Inspectorul Rater aşteptă până ce femeia plecă; directorul ieşi imediat şi îi făcu semn să intre.

— Cine este doamna? întrebă domnul Rater.

Adjunctul ridică din umeri. Nu ştia nici el prea multe, doar că era o doamnă cu un venit considerabil. Mai mult nu avea de gând să spună. Băncile nu sunt dispuse să dea informaţii despre clienţii lor, în special detectivilor.

— De fapt, nu a venit aici cu treabă. Zicea că a uitat un carneţel în biroul domnului Baide ieri, când a trecut pe la el.

Aşteptând ca doamna să plece, Oratorul găsise biroul secretarei. Avea să-i pună câteva întrebări, dar până în prezent nu era deloc mulţumit de ceea ce aflase. La plecare, Oratorul se opri în dreptul uşii biroului ei, apăsă pe clanţă şi intră. Domnişoara Lyne stătea la un birou, în faţa unei maşini de scris: inspectorul intrase atât de uşor încât ea nu realizase că el se afla în încăpere decât atunci când îi vorbi şi, după grabă cu care închise carneţelul din care citea, el presupuse că o întrerupsese dintr-o activitate foarte importantă.

— De ce „inteligenţă”? zise el.

Fata se întoarse cu tot cu scaun, aşa că acum îl putea privi direct, în faţă. Din nou domnul Rater văzu acel zâmbet batjocoritor fluturând în colţul buzelor ei roşii.

— Cred că aţi procedat foarte inteligent. Sunteţi domnul Rater, nu-i aşa?

El încuviinţă.

— Mi s-a spus că nu vorbiţi niciodată, dar văd că până acum v-aţi întrecut pe dumneavoastră. Nu?

Dintr-un motiv sau altul, domnul Rater simţi cum roşeşte. Era mai furios pe el decât pe fată.

— Domnişoară, zise el cu blândeţe, doar doi oameni au încercat să mă ia peste picior, dar numai unul a scăpat nepedepsit.

Ea nu mai făcu nici un efort să-şi mascheze aerul amuzat.

— Atunci s-ar părea că am cam încurcat-o, zise ea. Îmi cer scuze, domnule Rater. Glumeam. Dar consider că a fost foarte inteligent din partea dumneavoastră să vă gândiţi că atunci când moare cineva se face mult mai puţină vâlva în jurul unui fals pe care l-a comis, decât dacă este în viaţă şi îl poate nega. Şi aproape toţi l-au crezut mort pe domnul Gillan, nu? Şi iată că este bine mersi în viaţă şi în fund îl doare, scuzaţi expresia.

Oratorul o privi cu gravitate.

— Câtă inteligenţă pe dumneata, zise el. Ştii atâtea, că sunt tentat să te duc în Cannon Row sau poate la Scotland Yard că să stăm puţin la taclale.

Ea scutură din cap.

— V-aţi pierde vremea degeaba, domnule Orator! Dar vă înţeleg, şi o să vă arăt ceva.

Deschise uşa ultimului sertar de la biroaş şi scoase un jurnal mic şi nou. Era genul de jurnale pe care le găseşti oriunde de cumpărat pentru un şiling. Începu să întoarcă rapid foaie după foaie, se opri şi îi arătă o pagină pe care erau notate tot felul de cifre. Oratorul observă că ultima era de 35.000 de lire.

— Pentru asta a venit doamna Keller, iar eu am spus că nu l-am văzut.

Oratorul luă carneţelul şi îl băgă în buzunar.

— Interesant, spuse domnul Rater. Acum domnişoară, aş vrea să-ţi dezvălui câteva fapte uimitoare. Îl cunoşti pe Joe Purdew?

Spre surprinderea lui fata încuviinţă.

— Mare şarlatan, nu?

— Foarte, răspunse ea serios.

— Un tip periculos, nu? În fiecare seară îl vizitează o tânără. Părul ei nu e drept ca al tău şi nici nu poartă ochelari cu ramă de baga.

— Poate că şi-i pune după ce intră, spuse fata încet. E mioapă de-adevărat.

— Dar nu se piaptănă ca tine.

Domnişoara Lyne dădu din cap că nu.

— Şi nu îşi spune domnişoara Lyne. Ci Larner, dacă-mi aduc bine aminte.

Treptat, fetei îi reveni zâmbetu!

— Dar chiar că sunteţi inteligent, spuse ea cu o vădită admiraţie.

— Nu trebuie multă inteligenţă ca să remarci o fată ca dumneata. Acum domnişoară, poate vrei să-mi spui cum şi de ce îl vizitezi serile pe escrocul ăla?

Fetei îi pieri zâmbetul de pe faţă. Se gândi o clipă, apoi îi răspunse:

— Pentru contabilitate. Eu sunt cea care îi ţine registrele. Mă plăteşte cu mai nimic şi a renunţat să mă mai obosească cu avansurile lui. Asta m-a enervat la început.

— Cine te-a adus aici? o întrerupse Oratorul.

— Aici, la bancă? Sir Isaac, răspunse ea.

Oratorul se scărpină în barbă. Răspunsul păru să-l mulţumească.

— Doamna Kellner este clienta lui Joe.

Ea încuviinţă.

— Cel mai bun client pe care-l are, răspunse ea sec.

— Nu pot să o înţeleg, nu mă înţeleg nici pe mine, spuse el gânditor. De câte ori o văd pe femeia asta îmi vine în minte o bucată de geam spart.

— Sticla de la un tablou? îi sugeră ea şi Oratorul sări ca ars.

Întinse mâna şi o apucă pe a ei cu efuziune.

— Unde locuieşte?

— La Pentley, în Berkshire, acolo o găsiţi.

— Căsătorită?

Fata încuviinţă.

— E aproape nepătată, spuse ea cu seriozitate. Numai că are nebunia asta cu caii – crede că-i înţelege. După părerea mea, este victima primului ei soţ. L-aţi văzut vreodată pe-al doilea ei soţ când vine în oraş? Îşi face apariţia într-o maşină dichisită şi în mod invariabil coboară la monumentul eroilor din Green Park şi parcurge restul distanţei pe jos.

Oratorul îi făcu semn să tacă. Nu era pregătit ca cineva să obţină o victorie asupra sa şi fata asta o făcuse, fără nici o urmă de îndoială.

La o oră şi un sfert de oraş se află un sătuc mic ce se cuibăreşte la poalele dealurilor Berkshire. Pe culmea unui deal, înconjurată de un peisaj feeric, se află o proprietate de zece acri de pământ, în mijlocul căreia se ridică o frumoasă casă de cărămidă roşie. Oratorul lăsă maşina mai departe de casă, nu chiar în faţa intrării şi, asemeni celui de-al doilea soţ al doamnei Kellner, continuă drumul pe jos. Nu se folosi de drumul principal, ci o luă pe ocolite, până ce ajunse destul de aproape şi văzu că uşile erau larg deschise. Intră fără să sune şi rămase în holul spaţios, aşteptând.

Glasurile pe care le auzi veneau dinspre o încăpere aflată undeva, desupra scărilor şi, fără să se gândească ce s-ar putea întâmpla dacă l-ar fi descoperit vreun servitor, păşi fără zgomot şi ascultă…

Doamna Luben Kellner putea fi foarte vulgară. Acum se întrecea pe ea.

— Stai ca boul, când ar trebui să faci ceva, să-ţi arăţi mutra… Ce crezi că gândeşte băgăciosul ăla? Ştii doar ce-i poate pielea unuia ca el, spuse ea enervată ca răspuns la o

mormăială întrebătoare. O să mă nenoroceşti, asta o să faci. Auzi, să laşi nenorocitul ăla de carnet la birou, să-l citească toţi! Şi domnul Purdew spune că o să-l târâm şi pe el în afacerea asta.

Urmă un răspuns mormăit, imposibil de înţeles. Apoi se făcu din nou auzită vocea stridentă a femeii.

— O să iasă bine dacă faci tot ce spune Joe… ăăă, domnul Purdew. Du-te mâine la birou… nimeni nu ştie, nimănui nu-i trece prin cap că tu eşti…

Şi atunci Oratorul deschise uşa. Domnul Baide stătea încovoiat într-un fotoliu adânc, cu coatele pe genunchi şi cu capul în mâini.

— De ce-am făcut-o… de ce dumnezeu am făcut-o, strigă el răvăşit. Ai fost o soţie rea… M-ai dominat total. Urăsc caii, urăsc cursele… Vai, doamne! De nu te-aş fi întâlnit! Dacă aş putea să scap de tine!

— Aş putea să vă ajut, spuse Oratorul.

Baide sări în picioare, alb la faţă ca varul.

— Îmi pare teribil de rău că m-aţi considerat obraznică, spuse domnişoara Lyne cu calm. Dar ştiţi, domnule Rater, nu trebuie să uitaţi că vă consider un intrus. Agenţia de detectivi Dobell urmăreşte cazul ăsta de doi ani de zile. Harry Dobell este fratele meu. El m-a trimis acum şase luni să adun toate datele. Ştii: Sir Isaac bănuia de multă vreme. Ori de câte ori un client al băncii murea subit executorii aveau invariabil probleme cu un cec care fusese retras chiar cu o zi înaintea morţii. Cred că asta a fost ideea lui Joe – un vechi prieten de-al dumneavoastră, nu-i aşa? În momentul în care auzea că un client cu un cont gras murea, pregătea imediat un cec şi-l băga la plată prin Baide, săracul. Câteodată nu erau probleme. Executorii nu încercau să urmărească banii şi nu i-ar fi descoperit nimeni dacă nu apărea ştirea despre moartea lui Gillan. De necrezut este faptul că doamna Joe făcea toate pariurile cu soţul ei – şi se aştepta să fie plătită atunci când câştiga!

Oratorul îşi trecu degetele prin păr şi zâmbi iritat.

— Ce naiv am fost! Cum de nu mi-am amintit că am văzut poza doamnei în bagajul lui Joe, ultima dată când l-am ridicat!

— Nimeni n-o să ştie vreodată cum se face că săracul Baide le-a căzut în gheare, spuse ea, clătinând trist din cap. Un gentleman atât de amabil. Dar doamna Kellner pentru ce e acuzată?

— Bigamie, spuse Oratorul, şi complicitate.

Fata clătină din cap.

— Păcat, a fost destul de pedepsită şi aşa. Dumneavoastră nu vă puteţi da seama ce vreau să spun, pentru că n-aţi făcut niciodată dragoste cu Joe.

6. VECINUL DE ALĂTURI.

Domnul Giles intră în biroul inspectorului şef cu un pas sigur şi vioi. Atitudinea sa voia să proclame că nu avea nici un motiv să se teamă de Scotland Yard sau de geniile de acolo. Pe buze îi flutura un zâmbet, iar în ochii lui albaştri se putea citi o voioşie sinceră care s-ar fi potrivit unui om cu un trecut nepătat.

— O foarte bună dimineaţă vă doresc, domnule Rater. Sunteţi foarte amabil că aţi acceptat să mă primiţi. Când v-am scris, mi-am zis: „mă întreb dacă domnu' şef o să mă asculte o clipă”. Adevărul este că de mai multă vreme mă tot gândesc dacă să vă scriu.

— Ia loc dom' Fermier, zise Oratorul cu blândeţe. Cel al cărui chip rubicond şi purtare dintr-o bucată nu mai puţin decât numele său de familie3, îi atrăseseră poreclă, zâmbi larg şi îşi trase un scaun lângă biroul inspectorului.

— Domnule Rater, dumneavoastră ştiţi cum e când cineva a avut de-a face cu poliţia şi apoi încearcă să-şi dreagă reputaţia; are o oarecare jenă să ia legătura cu poliţia sau cu autorităţile, ca să spun aşa.

— Te-ai cuminţit, dom' Fermier?

Ochii ficşi ai Oratorului îl priveau cu o răceală sceptică.

— Ab-so-lut! Jocul ăla nu se potrivea, domnule Rater. Şi dumneata ştii. Da, am avut un dram de noroc. Un unchi de

al meu m-a lansat în afaceri. Bineînţeles că habar nu are de chestiunile pe care le-am făcut…

— Ce afaceri?

Giles, zis Fermierul, băgă mâna în buzunar şi scoase o carte de vizită pe care i-o întinse Oratorului.

J. Gilles & Co.

(Fostă Olney, Brown & Stermer)

Agenţi.

Str. Cannon nr. 479, E. C.

— Agenţi! Asta ce vrea să zică, întrebă domnul Rater. Ce eşti, agent de pariuri?

Se părea însă, că Fermierul era proprietarul unei agenţii generale foarte prospere.

— Afacerile cresc lună de lună, spuse el cu entuziasm. În optsprezece luni le-am dublat. Unchiul meu, – da o să vă zic adevărul domnule Rater, – am cumpărat-o cu banii mei. Douăşpe sutare bune bunuţe. Ştiţi că am fost întotdeauna om prevăzător şi am pus bani de-o parte… La ce bun să vă mint. Erau banii mei munciţi cu sudoarea frunţii, mare parte din ei… Sunteţi prea destupat la minte ca să nu mă credeţi. Mă tot gândeam să vin să vă văd…

— Te-am văzut prin oraş şi ştii că te-am văzut, îl întrerupse Oratorul. Într-adevăr afacerile tale sunt în regulă. Te-am verificat.

„Fermierul” se lumină la chip.

— Dumnezeule! Şi i-am spus nevesti-mi – o doamnă, inspectore, a fost şi ea în afaceri până ne-am cunoscut – „Molly, dar chiar dacă ar fi unu' mai destupat la minte decât domnul Rater, eu unu' nu vreau să ştiu de el”. Jur c-aşa iam zis.

— Însurat, zici?

Domnul Giles încuviinţă.

— De-un an jumătate. Inspectore, zău că mi-ar face plăcere să veniţi într-o duminică la noi la ceai. E frumoasă nevastă-mea – ca o cadră! Cartierul nu prea e cine ştie ce. Strada Acacia 908. Se-nvârt tot felul de tipi dubioşi prin

zonă. Da' sper că odată şi-o-dată o să ne luăm şi noi un apartament undeva într-un cartier mai ca lumea, că eu întotdeuna am zis, toate la timpul lor.

Domnul Giles era un personaj înclinat să se exprime în proverbe şi zicători.

— Strada Acacia 908.

Oratorul avea două motive de uimire. Strada Acacia o cunoştea. Era o stradă lungă, cu căsuţe mici, ultimul loc unde te-ai fi aşteptat să locuiască patronul firmei J. Giles & Co. (fostă Olney, Brown & Stermer), negustori din Londra.

— Don' şef, treaba e cam aşa. „Fermierul” era dornic să explice de ce locuia într-un cartier atât de modest. Mă străduiesc să duc o viaţă cinstită. Câştig bani frumoşi, dar dacă mă mut într-un cartier ca lumea, ce să vezi? Mai întâi poliţia începe să pună tot felul de întrebări. În al doilea rând dau iarăşi peste vechii mei tovarăşi, care mă împing pe căi greşite.

— Foarte lăudabil, murmură inspectorul Rater. În plus, în Brockley nu eşti cunoscut.

— Exact! încuviinţă celălalt.

Îşi ridică pălăria pe care o lăsase să zacă pe podea şi îi netezi calota.

— Numele de Smith vă spune ceva – George Smith? întrebă el.

Oratorul ridică ochii în tavan.

— E un nume extrem de rar, zise el, iar „Fermierul” rânji.

— S-ar fi putut să nu glumiţi dumneavoastră, don' şef! Locuieşte chiar lângă mine şi mare lucru dacă n-a făcut ceva pârnaie. E un tip foarte cucernic, când îl cauţi e la biserică. Tot ce pot eu să vă spun e că în noaptea în care băieţii au făcut lucrarea aia, la Blackheath, şi au şters-o cu sacii de pietricele ce făceau peste opt mii de bătrâne, ei bine, vecinul meu a lipsit toată noaptea. S-a nimerit să-l văd când s-a întors acasă. Era vreo cinci dimineaţa.

— Iar tu lucraseşi la birou toată noaptea, murmură inspectorul şi pentru o clipă interlocutorul său rămase

descumpănit.

— Nu, pe bune, de când mă ştiu m-am sculat cu noaptea-n cap.

— De asta nu mă-ndoiesc, îi zise inspectorul întinzându-i mâna.

Strada Acacia 908! La numărul 910 locuia un bărbat care era de meserie cioplitor în lemn, dar a cărui adevărată pasiune erau dispozitivele electrice.

„Coincidenţă sau semn”? se întrebă speculativ domnul Rater.

Giles se întoarse la biroul său din stradă Cannon. Ocupa câteva camere la etajul al II-lea într-un bloc de birouri unde se ocupa personal de problemele mai „sensibile”. Adevărul era că achiziţionase rămăşiţele unei afaceri altădată prospere, deşi nu avea nici cea mai mică intenţie să o pună pe picioare. Nici măcar atunci când îi fusese trimisă acea comandă formidabilă, de la un client vechi al firmei şi fusese anunţat de bancă cum că în cont îi intraseră şase mii de lire avans, prima lui reacţie fusese să scoată banii şi s-o şteargă englezeşte. Păstrase totuşi doi funcţionari vechi ai firmei şi unul dintre aceştia îl lămurise că banii nu puteau fi scoşi decât după emiterea facturii. Prin urmare, domnul Giles, plin de virtuţi nemaiavute, cu ajutorul funcţionarului care mai ştia câte ceva despre livrarea comenzilor, îşi dusese la bun sfârşit îndatoririle, primindu-şi modestul comision şi fu mai mult sau mai puţin mulţumit.

Întâmplarea a făcut ca această primă comandă pe care a onorat-o să fie avantajoasă, iar după şase luni de afaceri, domnul Giles s-a trezit că avea o clientelă de trei ori mai mare.

Era doar vag interesat de acest fenomen, căci interesul lui se îndrepta către alte direcţii decât un banal comerţ cinstit. „J. Giles & Co.” era în realitate condusă de un simplu funcţionar care dirija toate negocierile şi numai cecurile i le prezenţa domnului Giles spre a fi aprobate şi semnate. Prima acţiune era îndeplinită cu plăcere, cea de-a doua, mai

mult cu suspiciune. Oricum, patronul se îndeletnicea cu o serie de tranzacţii mult mai delicate decât şi-ar fi putut imagina un simplu funcţionar.

Exportul de maşini de mâna a doua spre India şi Orientul îndepărtat este o afacere foarte rentabilă, mai ales dacă maşinile te costă mai nimic. Şi domnul Giles nu dădea mai nimic pe ele. Exportul ăsta îl îmbogăţise. Un tip pe care îl cunoscuse în închisoarea Dartmoor îl iniţiase în genul ăsta de afaceri şi ar fi putut să facă o avere fabuloasă din vânzarea maşinilor furate (căci era cât pe ce să devină cel mai mare garaj în domeniu), la care se adăuga profitul curat adus de firma lui, dacă nu i s-ar fi deşteptat spiritul de aventură, fapt care avea să-i fie fatal.

În noaptea de dinaintea vizitei la domnul Rater dăduse o raită prin Sunningdale, într-o maşină furată şi, ajutat de doi complici binevoitori, săltase dintr-o casă argintărie în valoare de vreo mie cinci sute de lire. Şi asta nu fusese prima lovitură.

Modalitatea de lucru a acestei mici bande poate fi foarte uşor descrisă. O maşină din care lipsea momentan şoferul era „împrumutată” de unul din confraţi. Ceilalţi doi erau culeşi în drum de pe o stradă laterală liniştită şi maşina era dusă în dreptul casei pe care plănuiseră să o atace. Întimpinase oarecare dificultăţi în găsirea unor parteneri. Higgy James, pe care până la urmă îl cooptase, ridicase veşnica lui obiecţie:

— Eşti meseriaş, şefu'. Da' ce-ai de gând cu pistolul ăla? Dacă ai de gând să-l iei cu tine, pe mine uită-mă. Ai încasat şapte anişori c-ai tras într-un curcan, aşa că data viitoare e pârnaie pe viaţă şi cine o să fie cu tine o să încaseze la fel. Nu intru în joc dacă nu laşi jucăria acasă.

În Anglia groaza răufăcătorilor de a fi prinşi în posesia unei arme este cât se poate de firească. Spărgătorul dotat şi cu armă primeşte, automat încă cinci ani, atunci când are „norocul” să facă cunoştinţă cu unul din judecătorii majestăţii sale.

Argintăria din raidul nocturn fusese deja topită, urmând să fie plasată de J. Giles & Co, (fostă Olney. Brown & Stermer) negustori şi armatori, sub formă de lingouri.

Domnul Giles îşi termină treaba devreme şi plecă acasă, unde avea ceva de lămurit. Trecând pe lângă numărul 910 unde locuia vecinul acela nesuferit, se uită spre fereastra întunecată şi trase o înjurătură. Casa de la nr. 910 era construită perete în perete cu a lui. Giles deschise uşa cu cheia şi intră în sufragerie. Fata care stătea lângă foc şi cosea se ridică repede. Dacă un străin ar fi văzut scena, fără să ştie care era legătura dintre ei, ar fi gândit, judecând după zâmbetul ei forţat, că ea se temea îngrozitor de el. Dacă tinăra nu era la fel de frumoasă ca o cadră, asta nu era decât vina lui Giles; pe faţă se mai vedea încă urma unei vânătăi, dar era mult mai palidă, observă el cu plăcere, căci nemernicul ăla de Rater era în stare să ia în serios invitaţia pe care i-o făcuse.

— Adu-mi ceaiul, zise el tăios.

— Da, dragul meu.

În vreme ce fata se îndrepta către uşă el o strigă să se întoarcă.

— Ţi-a mai dat târcoale tipul ăsta de lângă noi?

— Nu, dragul meu. Nu mi-a mai vorbit. Nu l-am mai văzut...

— Să-ndrăzneşti să mă minţi! Vocea lui se ridică ameninţător. Atât îţi trebuie, să te găsesc la portiţă, stând de vorbă cu el şi-o să vezi ce păţeşti, fetiţo!

Ea nu răspunse; teamă făcu să-i piară toată culoarea din obraji; rămase încordată în aşteptare.

— Te-am adunat de pe drumuri, cum s-ar zice, spuse J. Giles. Erai o amărâtă de vânzătoare într-o prăvălie, înglodată în datorii până peste cap. De ce m-am căsătorit cu tine, nu ştiu! Probabil că eram în călduri şi-mi luase dumnezeu minţile. Te-am adus într-o casă de oameni şi ai avut tot ce ţi-ai dorit.

— Da, dragul meu. Sunt foarte recunoscătoare, se grăbi ea să spună, dar el cu un singur gest al mâinii o făcu să tacă.

— Ceaiul meu, spuse el.

Adeseori se trezea dimineaţa cu senzaţia deprimantă că făcuse o nebunie însurându-se cu fata asta. Bărbaţii ar trebui să-şi vadă de treburile lor şi treaba lui erau jafurile, nu bigamia. De-aici ar fi putut să i se tragă, dacă băgăcioşii ăia ar fi aflat vreodată că mai era însurat. Şi asta tocmai acum când avea trei miare, puse bine în banca Northern & Southern. Cu cât se gândea mai mult la pericolul ce îl pândea dinspre partea asta, cu atât o ură mai mult. De aceea, era greu de înţeles de ce-l deranjau atât de mult atenţiile vecinului de alături. Dacă prostu naibii n-ar fi bătut în perete în toiul nopţii, după care a mai şi venit, cu o haină îmbrăcată direct peste pijama, ca să întrebe ce era cu toate ţipetele alea, ar fi putut chiar să-l folosească pe Smith ăsta, în planul pe care şi-l făcuse. N-arăta rău tipul, deşi era cam încruntat. Când Giles îl apucase de beregată, încercând să-l arunce în stradă, intrusul îl imobilizase de parcă avea de-a face cu un copil, apoi se eliberase din strânsoare şi îl aruncase cât colo.

Joe Giles rămase gânditor în faţa căminului până când fata îi aduse ceaiul şi puse tava pe masă. O bună bucată de vreme păru că nu o vede, apoi îi spuse fără să o privească.

— Dacă sună un tip, Rater, de la Scotland Yard, să ştii că-i un amic de-al meu. Îi ştiu pe toţi de la Scotland Yard. Trebuie să-i ştiu, în meseria mea. Da' tu să nu-i spui nimic despre mine, mă auzi?

— Da, dragul meu.

Urmă o tăcere lungă.

— Cu ce se ocupă tipul de alături?

— Nu ştiu, Joe.

— Nu ştiu, Joe, o maimuţări el. Da' parcă tu ştii vreodată ceva?

Ea se ghemui speriată, sub ameniţarea braţului lui ridicat. El râse.

— Dacă te porţi cum trebuie şi eu mă port cum trebuie, zise el. În seara asta vine la mine un domn. Când apare, urci în dormitor. Dacă am nevoie de tine, te chem eu.

Se uită la ceas, căscă, apoi se duse în baie, se spălă şi când ieşi, o anunţă că pleacă pentru o oră. O singură dată, şi asta la începutul căsătoriei, făcuse greşeala să-l întrebe unde se duce, dar de-atunci se-nvăţase minte.

Aşteptă până se auzi uşa trântindu-se, trecu repede în salonaşul cu ferestrele arcuite şi îl urmări de după perdea până când nu-l mai zări. Apoi se duse în bucătărie, lăsând în urmă toate uşile deschise ca să poată auzi, fiind sigură că şi vecinul auzise uşa trântindu-se.

El aştepta în grădină, o siluetă întunecată, ce abia se distingea în noapte.

— Am fost nevoită să-l mint, d-le Smith, zise ea. I-am spus că n-am vorbit. Ce mă fac?

Din glasul ei răzbătea disperarea. Şi totuşi, o bucurie inexplicabilă punea stăpânire pe ea, ori de câte ori stăteau de vorbă.

Noapte de noapte, la aceeaşi oră, fata se strecura în grădină ca să discute cu el problema care de la bun început n-avusese sorţi de izbândă.

— Păi, nici nu m-ai văzut astăzi. Vocea lui era aspră şi totuşi blândă. Iar te-a bătut?

Ea dădu din cap că nu, iar el mai mult îi ghici gestul.

— Nu, nu m-a mai lovit de când aţi venit la uşă, noaptea trecută. Nu ştiu ce să fac, d-le Smith, sunt atât de speriată de el. Nu-mi dă nici un ban, aşa că n-am cum să fug. Dacă m-aş întoarce la vechea mea slujbă de la Harridge, sigur mi-ar da de urmă. Mă îngrozeşte. Câteodată mă gândesc să-mi bag capul în cuptor şi să termin cu toate.

— Vorbeşti prostii. Vocea bărbatului răsună tăios dar aproape în aceeaşi clipă îşi recăpătă inflexiunea blândă. O să găsesc eu o soluţie.

— Cine e domnul Rater, de la Scotland Yard? întrebă ea, fără legătură.

— De ce?

Era clar că întrebarea îl luase prin surprindere.

— Joe zicea ceva de el. Spunea că s-ar putea să vină pe la noi. Îl cunoşti?

Urmă o pauză.

— Da, îl cunosc. L-am întâlnit o dată. Când vine?

Vocea lui era îngrijorată şi ea se întreba ce amintiri îi stârnise acest nume.

— Nu ştiu nici măcar dacă o să vină. Joe mi-a spus doar că s-ar putea. M-a întrebat cu ce vă ocupaţi.

De dincolo de gard se auzi un chicotit.

— Zău? Ei bine, poţi să-i spui adevărul. Sunt cioplitor în lemn. M-a văzut de multe ori la lucru. Şi mai am şi o altă ocupaţie, care este o chestiune personală şi nu vorbesc niciodată despre ea.

— Bineînţeles că nu, mincinos nenorocit!

Fata scoase un urlet şi, întorcându-se îngrozită, dădu nas în nas cu soţul ei. Acesta se furişase înapoi acasă, fără să facă nici cel mai mic zgomot şi auzise ultima parte a discuţiei. Fata vru să scape, luând-o la fugă, dar el o înşfăcă de braţ, într-o strânsoare care o făcu din nou să ţipe.

— Sunt aici, unde pleci? Deci asta faci tu serile, când eu nu sunt acasă. De tine, Smith, mă ocup eu mai târziu.

O târî pe fată înăuntru şi zăvorî uşa. Domnul Smith, care altfel nu era de loc impresionabil, se strâmba de durere, auzind strigătele fetei…

Fata zăcea ghemuită pe pat, prea slăbită şi prea îngrozită că să mai ţipe. Domnul J. Giles îşi încheie nasturii de la manşetă şi îşi puse haina.

— Acum poţi să te duci la culcare, fata mea, şi mulţumeşte cerului că eşti în viaţă, zise el.

Zăvorî uşa de la dormitor, coborî în bucătărie şi luă o sticlă goală de apă minerală. Apoi ieşi, îndreptându-se spre locuinţa domnului Smith, şi ciocăni. Se bucură să vadă că la intrare nu era nici o lumină. Auzi paşii bărbatului apropiindu-se şi apoi uşa se deschise larg.

— Da, ce e?

Joe îşi dădu seama că fusese recunoscut.

— M-am gândit să vin să vă văd, d-le Smith. Purtarea lui Giles era politicoasă, chiar umilă – şi să vă cer o mare favoare; să nu mai vorbiţi cu soţia mea. E o fată cam nesăbuită şi n-aş vrea să dea de vreun bucluc şi.

Glasul îi era atât de conciliant şi purtarea atât de supusă încât Smith fu luat pe nepregătite. Văzu pentru o fracţiune de secundă arma în mina bărbatului şi încercă să evite lovitura, dar prea târziu, căci sticlă se abătu asupra capului său. Căzu în genunchi şi se prăbuşi pe covor, iar domnul Giles închise încet uşa în urma sa şi se întoarse acasă, unde petrecu o jumătate de oră chinuitoare. Dacă individul o să se ducă la poliţie? Asta era a doua nebunie pe care o făcuse.

Din când în când îşi apropia urechea de peretele subţire care îi despărţea, bucurându-se să-şi audă victima împleticindu-se prin casă. Se aşează în hol, de unde îi putea supraveghea uşa de la intrare şi aşteptă ca bărbatul să-şi facă apariţia. Dar trecu o jumătate de oră şi apoi încă o oră fără să se întâmple nimic. „Fermierul” zâmbi. Probabil că individul avea un motiv bine întemeiat, de nu se ducea la poliţie.

Puţin înainte de zece, îşi făcu apariţia cel pe care îl aştepta. Era Higgy, contrabandistul, cel mai de încredere om al său. Găsise undeva, în Horsham, pe la periferie, o casă numai bună de „lucrat”. Familia era plecată. Rămăseseră şapte servitoare şi doi servitori mai în vârstă.

— Bătrână cu casa e plecată la Bournemouth şi îşi ţine toate bijuteriile în safe, dar nu-l vezi, că e în perete, în spatele tăbliei de la pat. Amicul Barmond, zis „Şperaclu”, a dat ieri o raită prin casă, căci s-a împrietenit la cataramă cu una din slujnice şi zice că-i floare la ureche. Un safe franţuzesc pe care-l deschizi cu două degete şi plin ochi cu bijuterii – demodate, e-adevărat, dar pietrele sunt extra.

— Şi maşina unde rămâne? întrebă Giles.

Higgy îi explică. Exista un drum lateral unde puteau să parcheze maşia şi de unde se ajungea uşor la zidul ce împrejmuia proprietatea. De acolo nu mai era decât un pas, căci gardul, deloc înalt, nu era o problemă. Schiţă repede un plan foarte exact, căci Higgy învăţase în tinereţe meserie pe lângă un cartograf.

„Fermierul” îl examină cu atenţie.

— Pare în regulă. Trimite-l pe „Şperaclu” mâine seară să umfle o maşină şi veniţi să mă luaţi din Denmark Hill.

— Fără jucărele, spuse Higgy.

Era avertismentul lui clasic.

— Mai e nevoie să-mi spui? replică „Fermierul”, ăsta era răspunsul lui de fiecare dată.

Cu toate astea, când urcă în cameră, luă Browning-ul dintr-un sertar ţinut sub cheie şi îl încărcă. Nu trebuia să-i spună nimeni că, dacă avea ghinionul să fie prins, următoarea porţie ar fi pe viaţă. Ar fi preferat mai degrabă să fie ştreangul.

În dimineaţa următoare îl văzuse pe Smith cu capul bandajat. Stătea lângă mica poartă de fier ce dădea spre stradă. Dând cu ochii de el se speriase şi dusese instinctiv mina la arma pe care o avea asupra lui.

— Bună dimineaţa. Am un cont de reglat cu tine.

— Reglează-l când vrei, spuse „Fermierul”, păstrând distanţa.

Bărbatul clătină din cap.

— Cred că o să hotărăşti chiar tu când să o fac, şi, pe această remarcă aluzivă, se despărţiră.

Toată ziua domnul Smith îşi analiză poziţia, iar spre seară, după ce „Fermierul” plecase să execute „lucrarea” plănuită, vecinul ieşi în căutarea unei cabine telefonice pentru a-l suna pe domnul Rater, căci pereţii despărţitori dintre case erau foarte subţiri şi domnul Smith, care avea un hobby pentru inovaţiile electrice, îşi bricolase un mic microfon…

— Ai cam lungit-o, Smith, spuse Oratorul. Anticipă deja răspunsul acestuia.

— E o treabă care nu prea îmi vine la-ndemână. Toată ziua m-am frământat pe chestia asta.

Oratorul aşteptă o bună bucată de vreme la Scotland Yard să ia mai întâi legătură cu poliţia din Sussex înainte de a porni spre Worthing cu o maşină de intervenţie.

„Fermierul” era un organizator de mare clasă. Aproape la secundă, conform planului, îşi făcu apariţia o maşină care îl luă din Denmark Hill; maşina fusese „împrumutată” de la proprietar cu o oră în urmă. La volan era Higgy, iar celălalt tovarăş al lor se afla pe bancheta din spate.

— Ai ales una bună, zise „Fermierul” cu bunăvoinţă, ceea ce era lucru rar la el.

Trecură prin Horsham în plină viteză, printr-o ploaie deasă, care ar fi făcut aproape imposibilă orice urmărire din partea poliţiei chiar dacă Higgy nu ar fi schimbat deja numerele şi nu ar fi acoperit radiatorul cu un manşon.

În timp ce se apropiau de viitorul teatru al acţiunii, Higgy întrebă, nu fără o umbră de îngrijorare.

— Sper că nu ţi-ai adus jucăria, nu-i aşa, don' Fermier?

La care domnul Giles îi răspunse violent.

— Auzi, ce dracu vrei, încasezi tu porţia mea? Eu o iau pe coajă, nu tu.

Dar Higgy insistă cu încăpăţânare.

— Ţi-ai adus pistolul sau nu?

— Nu, răspunse tăios „Fermierul”.

Higgy nu mai zise nimic, deşi nu era de loc convins. Sarcina lui era să rămână lângă maşină şi la primul zgomot de armă, ei bine, Higgy se ştia de ce e-n stare. Nici n-ar mai fi apucat „Fermierul” să pună bine piciorul în stradă, că el ar fi fost deja la adăpost, undeva, în Horsham. Avea deja pregătită scuza pentru o eventuală dezertare.

Maşina coti pe o alee laterală, mergând încet în josul pantei cu motorul închis, până când Higgy frâna. Maşina rămase nemişcată. Urmă o consfătuire pe şoptite. După ce escaladă gardul, „Fermierul” şi complicele său se pierdură în noapte. Higgy slăbi frâna şi reuşi, fără să pornească

motorul, să întoarcă botul maşinii. Aşteptă să treacă zece minute, după care răsuci cheia şi porni motorul. Trecuse un sfert de oră şi aproape că adormise pe volan când auzi zgomot de paşi şi fu orbit de lumina unei lanterne.

— Dă-te jos şi nu care cumva să scoţi vreun sunet, zise o voce tăioasă.

Higgy observă că aleea era plină de poliţişti înarmaţi şi că doi dintre ei escaladau deja zidul.

„Fermierul” ajunsese la obiectiv şi cu ajutorul unui balconaş amplasat foarte convenabil forţase o fereastră, pătrunzând în dormitor. Safe-ul se dovedi a fi floare la ureche, exact cum prevăzuse. Nu trecuse nici un sfert de oră şi reuşise să smulgă uşiţa din balamale şi dosise deja conţinutul în buzunare. Când ieşi înapoi în balconaş, tovarăşul lui rămas de pază nu mai era. Încălecă balustrada şi se lăsă să alunece în josul unui stâlp…

O mână îl prinse strâns de braţ, dar reuşi să se elibereze. Distinse vag conturul unei căşti profilându-se pe cerul roşiatic, se feri de o lovitură şi o rupse la fugă. Era la câţiva paşi de zid când urmăritorul făcu un salt înainte şi sărindu-i la picioare, îl trânti la pământ. Într-o secundă fu din nou în picioare, scrâşnind de furie şi pe când poliţistul se ridica, agăţându-se de el…

— Asta-i pentru tine zise „Fermierul” şi trase două focuri, de la şold.

Nu mai aşteptă să-l vadă rostogolindu-se în noroi, ci o luă la fugă spre zid, aruncându-se peste, drept în braţele celor de la Scotland Yard.

— Curcanu' e de vină, zise „Fermierul”, grăbindu-se să-şi arate nevinovăţia. Ne băteam pe pistol şi s-a descărcat din greşeală.

— Juriul va fi foarte interesat, zise Oratorul, cu o răceală de gheaţă.

Crimă era absolut obişnuită, chiar banală. Interesul general se datora numai profesiei victimei. În urma acuzaţiilor, pe baza cărora fusese arestat de poliţie,

„Fermierul” compăru în faţa unei instanţe locale, apoi procesul fu trimis la tribunalul districtual.

Cele trei mii de lire sterline puse de-o parte în bancă îi dădură posibilitatea să beneficieze de apărarea unor avocaţi străluciţi. Însă cu toată arta lor, aceştia nu reuşiră decât să prelungească procesul cu încă o zi. Rezultatul era inevitabil. Reporterii care îşi ascuţeau creioanele, paznicii care sprijineau plictisiţi pereţii, amatorii de spectacole morbide, chiar şi juraţii, cu toţii ştiau care era sfârşitul înainte ca să se ridice cortina în faţa ultimului act. Numai judecătorul şi apărarea avură decenţa să simuleze în continuare că nimic nu era sută la sută sigur până ce nu se dădea citire verdictului. Chiar şi după ce acesta fu citit şi inculpatul dus la închisoarea Wadsworth cu cătuşe la mâini şi păzit de trei gardieni, „Fermierul” mai credea că sunt încă speranţe.

Nu-şi văzuse soţia de când fusese arestat. Ea venise o singură dată la cererea lui expresă, dar fiind obligat să o vadă în prezenţa unui gardian, nu-i putuse da instrucţiuni în legătură cu o serie de articole incriminante ce trebuiau să dispară (două încărcătoare ce se găseau în partea dreaptă a unui scrin). Văzu că nu îi era oricum de nici un ajutor şi, întrucât chipul ei alb ca varul şi tras de nesomn îl exaspera, când veni la el a doua oară refuză să o mai primească.

Curtea de apel nu îi acceptă recursul şi atunci îi veni ideea să-l cheme pe Orator. Domnul Rater veni să-l vadă în celulă. Giles îl întâmpină cu un rânjet.

— M-ai făcut bine de tot Rater. Da' de ce l-ai lăsat pe Higgy să scape numai cu trei?

Higgy scăpase numai cu trei ani de închisoare penală.

— Şi individul ăla, Smith, crede că o să-i las nevesti-mi vreun bănuţ şi el o s-o ia de nevastă. Da' află că nu e ea nevasta mea. Am mai fost însurat, aşa că ea nu are dreptul la nici o leţcaie. N-o să capete nimic.

Îi dădu detalii despre prima căsătorie. Nu o făcea din cauză că-l rodeau remuşcările ci mai degrabă, după cum explică el cu satisfacţie, „ca să o pună în banca ei”.

— Ideea e că nu vreau ca femeia asta să pretindă nimic de la mine: A fost blestemul vieţii mele, zise el fără să dea nici o explicaţie.

Nici n-ar fi putut să dea vreo explicaţie logică, gândi Rater. Voise să-l vadă pe Orator din simplă răutate şi acesta îl lăsă să vadă că i-a înţeles motivul. „Fermierul” încuviinţă, rânjind cu satisfacţie.

— N-o să se mărite cu Smith, în nici un caz pe banii mei.

— N-ai de ce să te îngrijorezi în privinţa lui Smith… începu Oratorul, dar se opri. Era un teren periculos.

— Individul ăla e un escroc, spuse „Fermierul”. Îl urmăresc de multă vreme. Iese mereu nopţile şi lipseşte cu zilele. Locuieşte singur şi pariez că dacă îi vinturi puţin boarfele, dai de-o groază de marfă.

— Nu m-ar mira, zise Oratoriul, fericit să-şi părăsească victima.

Vecinul de alături constituia pentru „Fermier” un subiect care îi mânca sănătatea. Îl discuta, pe toate părţile cu paznicii, cu gardienii care îl păzeau zi şi noapte. Aproape că numai el vorbea, iar ei îl ascultau; erau nişte ascultători perfecţi.

— Măcar de i-aş fi zdrobit ţeasta, visa el cu voce tare. Că doar tot o singură dată te spânzura, chiar şi pentru cincizeci de mii de crime. Pun pariu că până moare nu scapă de semnul pe care i l-am făcut. I-am tras-o exact aici… Demonstră lovitura, dar paznicii nu arătară prea mult interes.

Şi iată că veni dimineaţa dimineţilor şi domnul J. Giles nu avu nimic de obiectat când preotul veni să se roage pentru el. Era încă roşu la faţă şi nu părea deloc impresionat de oroarea ce-l aştepta în mica celulă aflată chiar vizavi de cea în care era închis. Când preotul termină, „Fermierul” se ridică din genunchi, mormăi mulţumit.

— Ei, hai să vedem acum…

În acel moment vecinul de alături intră grăbit în celulă. Avea în mână o eşarfă neagră. Giles rămase cu gura căscată… Cicatricea aceea de pe frunte… Nu se poate, era chiar Smith, vecinul!

— Dumnezeule mare! exclamă el. Asta-i vrut să spui, nu-i aşa? Ai venit să reglăm conturile!

Smith, călăul, nu răspunse. Nu avea obiceiul să vorbească în timpul serviciului.

7. OMUL CARE CITEA ÎN STELE.

Când telefonul sună, Oratorul era într-unul din momentele sale de proastă dispoziţie. Se uită disperat în jur, în căutarea secretarei, căci pur şi simplu ura convorbirile telefonice, şi asta pentru că îl foţau să vorbească mai mult decât era dispus să o facă.

— Sunteţi cumva domnul Rater?

Este destul de greu să recunoşti la telefon vocea unei fete, dar domnul Rater o identifică pe cea a vorbitoarei fără nici o dificultate.

— Da, domnişoară Linstead.

Ar fi fost de neiertat să o fi uitat, căci cu mai puţin de un an în urmă ea îi fusese secretară; o fată brunetă, de o timiditate şi o nervozitate incorigibile, care renunţase la slujbă la cererea insistentă a unchiului ei care, dintr-un motiv sau altul devenise brusc conştient de existenţa nepoatei şi care locuia acum, îşi aminti el vag, într-un superb apartament din Mayfair.

— Aş putea oare să vă văd, domnule Rater? În legătură cu o problemă foarte importantă pentru mine… desigur, nu este o treabă pentru poliţie… şi totuşi este, într-un fel – problema mea, vreau să spun – dar v-aţi purtat atât de frumos cu mine…

Fata îşi încheie fraza pe o notă de incoerenţă.

Oratorul îşi frecă nasul gânditor. Era genul de om cu mult mai multe antipatii decât simpatii. Dar pe Betty Linstead o simpatiza din motive fără nici o legătură cu aspectul ei fizic.

Era foarte eficientă, precisă şi tăcută. Secretarele limbute pur şi simplu îl înnebuneau; pe cele care aveau pretenţia de a face conversaţie despre starea vremii le ura. Începuse să o placă din clipa în care descoperise că fetei nu i se părea absolut necesar să spună „bună dimineaţa”.

— Nu sunt ocupat. O să vin, spuse el şi-şi notă adresa într-un carneţel.

Ştia că Brook Manor era un cartier de blocuri extrem de scumpe, dar avu surpriza să descopere că era un cartier mult mai exclusivist decât îşi imaginase – uşi impunătoare din metal şi sticlă, portari cu un aer foarte distins că aproape nu-i deosebeai de locatari, covoare în care ţi se afunda piciorul… Când se deschise uşa apartamentului nr. 9, se trezi într-o încăpere atât de luxos mobilată şi aranjată încât se arătă destul de reţinut faţă de fata care-i veni în întâmpinare. Nu mai semăna deloc cu secretara lui, cu fata cea modest îmbrăcată pe care o cunoştea. Pe mâna avea trei brăţări, a căror valoare reprezenta salariul domnului Rater pe cel puţin patru ani.

— Sunt foarte fericită că aţi venit, domnule Rater, spuse ea pe nerăsuflate. Daţi-mi voie să vi-l prezint pe Arthur – pe domnul Arthur Menden.

Era aceeaşi persoană agitată şi nervoasă pe care o ştia. Îl conduse în salon şi îi prezentă unui tânăr cu o înfăţişare foarte plăcută şi, dacă domnul Rater se simţise puţin jenat văzând somptuozitatea apartamentului, fu şi mai jenat de prezenţa acestei de-a treia persoane.

— Este totul extrem de complicat, spuse Betty în stilul ei repezit şi speriat. Este vorba de unchiul… şi de Arthur. Unchiu' nu vrea ca eu să mă căsătoresc cu Arthur.

Oratorul mormăi ceva în barbă. Se aşteptase la orice, dar să fie amestecat în povestea de dragoste a unei fete pe care familia nu o lăsa să se mărite, aşa ceva nu şi-ar fi imaginat. Probabil că faţa îi ghici supărarea crescândă, căci aproape îl împinse într-un fotoliu.

— Trebuie să vă povestesc totul, de la început. Unchiul Julian, îl ştiţi desigur, toată lumea îl ştie pe unchiul Julian. El este burlac. Dar întotdeauna a fost foarte bun cu mine şi pe când lucram la dumneavoastră mi-a făcut o mică rentă. Atât cât să mă descurc, cred că mi-ar fi dat mai mult, dar este de părere că fetele trebuie să-şi câştige singure existenţa. L-am văzut o singură dată în şase luni, în afară de dăţile când ne-am întâlnit din întâmplare. De obicei, dacă era la Londra luam masa împreună de Crăciun, iar o dată m-a invitat în loja lui la Ascot, dar a fost atât de stânjenit şi eu la rândul meu m-am simţit atât de jenată, încât am ajuns să-mi fie frică de întâlnirile astea.

— Cred că ar fi mai corect să-i explici domnului Rater că Julian Linstead nu are nici o vină pentru toate astea. Pur şi simplu, lui nu-i place să fie deranjat de fete, interveni Arthur Menden. Continuă apoi râzând: e un ţicnit şi jumătate, ce mai… Dar nici eu nu am fost foarte în regulă.

— A fost numai vina mea, îl întrerupse Betty.

— Când te-ai instalat aici? întrebă Oratorul cu sarcasm, arătând cu mâna într-un gest larg, spre toate frumuseţile din cameră.

— Asta încerc să vă povestesc, zise ea. Pe când lucram la Scotland Yard am primit o scrisoare foarte urgentă de la unchiul meu, în care mă invita să cinăm împreună. Pe atunci îl cunoşteam deja pe Arthur, bineînţeles. Eram prieteni de mult timp. M-am întâlnit cu unchiul Julian la Carlton. S-a oferit să-mi plătească chiria unui apartament mare şi a spus că îl va mobila indiferent cât ar costa şi că îmi va da cinci mii pe an dacă nu mă mărit. La început am fost uimită, dar în cele din urmă, după o altă întâlnire, am acceptat. Nu cred că există vreo fată care să stea să se gândească de două ori în faţa unei asemenea oferte. Era fratele tatii şi eu eram singura lui rudă, aşa că era subînţeles că eram singura lui moştenitoare. Nu m-am gândit foarte serios la clauză care îmi interzicea să mă mărit – credeam că era prevăzută, doar ca să mă protejeze pe mine, dar nu peste

mult timp aveam să descopăr că era o chestiune cât se poate de serioasă. Unchiul a aflat despre Arthur de la detectivii pe care îi angajase ca să mă urmărească, sunt absolut sigură de asta. Într-o bună zi a venit aici, era extrem de tulburat, şi m-a implorat nici să nu mă gândesc să mă mărit cu Arthur sau cu altcineva. M-a obligat să-i promit că dacă voi întâlni un bărbat cu care să vreau să mă căsătoresc, lui îi voi spune primul. Atunci nu mi-am dat deloc seama…

— Îl cunoaşte pe domnul Menden? întrebă Oratorul.

Ea scutură capul.

— Nu. Asta este ciudăţenia. Nu avea nimic împotriva domnului Menden ca persoană până nu a aflat ulterior că ţineam foarte mult la el.

— Şi?

— Şi pe urmă a devenit îngrozitor. A făcut tot ce i-a stat în putinţă ca să-l distrugă pe Arthur.

Arthur o întrerupse. Era un tânăr cu mult simţ al dreptăţii.

— Nu ştiu dacă se poate numi chiar distrugere atunci când ţi se oferă o slujbă în Argentina, dar fără discuţie că a făcut totul ca să scape de mine. Bineînţeles că nu aş vrea că Betty să-şi piardă renta, dar slavă cerului, câştig şi eu destul ca să pot întreţine două persoane.

— Înseamnă că vă căsătoriţi?

Ea dădu încetişor din cap.

— Suntem căsătoriţi de patru luni, spuse fata şi îl privi speriată.

— Pe dracu! zise Oratorul.

Ea dădu grăbită din cap.

— Am făcut-o pe ascuns şi… cred că am înnebunit dar nu am avut curajul să-i spun unchiului Julian şi nu l-am lăsat nici pe Arthur să o facă. Tot ce-am făcut a fost să-i scriu astăzi o scrisoare, cum că mă mărit mâine. Ştiţi, ne-am căsătorit la notar şi aş vrea să o fac şi la biserică.

— Aşa că vă mai căsătoriţi o dată şi daţi o declaraţie falsă şi vreţi ca eu să vă scot din bucluc înainte ca să intraţi în el?

spuse Oratorul.

— Nu, nu, greşiţi spuse Betty Linstead în grabă. Este perfect legal. Arthur s-a interesat. O grămadă de oameni se căsătoresc în biserici de crezuri diferite. Una de care aparţine bărbatul şi una de care aparţine femeia. Mulţi trec prin două ceremonii, una civilă şi cealaltă religioasă. Îmi doresc o ceremonie religioasă, din… motive personale.

Oratorul oftă adânc.

— Foarte interesante toate astea, zise el, dar ce anume vrei să fac eu?

Cei doi tineri se priviră şi bărbatul fu cel care răspunse:

— Adevărul este, domnule Rater, că Betty îl crede nebun pe unchiul ei. Nu o îngrijorează pierderea rentei, ci este speriată de ce mi se va întâmpla mie în clipa în care Julian Linstead va afla de căsătoria noastră. Când vine vorba despre acest subiect, devine pur şi simplu nebun de legat. În rest, este unul dintre cei mai plăcuţi oameni pe care îi cunosc – asta-i ciudăţenia. Nimeni n-ar putea să spună măcar un singur cuvânt rău împotriva lui şi mă îndoiesc că ar avea vreun duşman. Sincer, sunt de-a dreptul speriat de ce s-ar putea întâmpla. Nu mie, ci lui Betty.

Domnul Rater începu să înţeleagă…

— Vreţi să vă protejeze poliţia?

Încuviinţară amândoi, speriaţi ca nişte copii, încât Oratorul făcu ce nu făcuse de prea multe ori în viaţă: izbucni în râs.

— Cred că sunteţi amândoi nebuni, dar să văd ce pot face, spuse el.

Era mai mult amuzat decât enervat pentru că fusese chemat dintr-un motiv atât de copilăresc. Era o treabă simplă să pună casa sub supraveghere, dar nu intenţiona să-şi blocheze trei dintre detectivii săi atât de ocupaţi, să facă o astfel de treabă – şi aici greşea.

Julian George Linstead se ocupa iniţial cu comerţul de antichităţi, dar făcuse asemenea speculaţii la bursă, încât se lăsase de ocupaţia iniţială, ceea ce înseamnă că în adâncul sufletului nu fusese niciodată pasionat de meseria sa, ci tot

ce făcuse – vânzarea şi cumpărarea de mobile, de tablouri şi alte asemenea obiecte – fusese în virtutea unei deprinderi dobândite în tinereţe.

La cei 45 de ani era celibatar, brunet, foarte prezentabil, deşi de o frumuseţe ce te înfiora. Avea maniere impecabile, un simţ al umorului foarte dezvoltat şi era unul dintre cei mai mari filantropi, deşi refuza să-şi vadă numele asociat cu faptele caritabile pe care le făcea.

Avea un apartament în strada Curzon, de care se ocupa doamna Alfred, o menajeră în vârstă şi foarte ursuză. Tot acolo locuia şi o slujnică, Rosie Liffing, precum şi domnul Aldred care era pe post de valet şi majordom. Toţi cei trei angajaţi erau oameni simpli şi respectabili. Fata era grasă, urâtă şi foarte bisericoasă, fiind membră activă în congregaţia Plymouth Brethern.

Domnul Linstead nu primea niciodată vizite în acest apartament. Când dădea vreo petrecere o făcea în mod invariabil la hotelul Carlton. Şi erau întotdeauna cât se poate de modeste. După toate aparenţele domnul Linstead nu părea să aibă relaţii dubioase. Era membru al clubului Junior Carlton, iar în politică înclina spre conservatori, căci aceştia nu luau niciodată o atitudine drastică în vreo problemă şi priveau cu simpatie investiţiile rentabile.

Aşadar, ducea o existenţă nepătată, plătindu-şi conştiincios impozitul anual, pe care-l considera un dat al sorţii şi îndeplinindu-şi obligaţiile sociale ce ţineau de convenienţele unanim acceptate, într-o manieră discretă, neostentativă. Mergea la vânătoare în Norfolk, la pescuit în Scoţia, vina de două ori pe săptămână la începutul sezonului, avea o lojă la Ascot pe care de cele mai multe ori o ocupa singur şi un mic iaht ancorat în Southampton. Era la Deauville şi la Lido atunci când trebuia şi iarna petrecea cel puţin trei săptămâni la St. Moritz. Era cunoscut ca un om cu bani. Într-adevăr era extrem de bogat. Firea lui retrasă le ţinea departe pe cele câteva cunoştinţe care ar fi putut să-i facă

viaţa mai interesantă şi pe alte câteva care, cu siguranţă i-ar fi sporit cheltuielile zilnice.

Avea o slăbiciune inofensivă: interesul pentru latura ocultă, căci era prieten cu acel om remarcabil, profesorul Henry Hoylash, astrologul, care îl vizita frecvent în apartamentul din stradă Curzon. Profesorul Hoylash era un omuleţ blând care avea darul de-a prezice desfăşurarea evenimentelor cu o acurateţe uimitoare. Era cunoscut ca „cititorul în stele” pentru că toate profeţiile sale erau în mod ciudat bazate pe poziţia stelei Sirius pe bolta cerească, la data când fuseseră construite piramidele. Era o ştiinţă care avea foarte mulţi adepţi şi domnul Linstead, care nici măcar nu ştiuse că ar exista o astfel de stea (după studierea ghidurilor turistice rămăsese cu impresia că piramidele fuseseră ridicate pentru a face reclamă agenţiei Thomas Cook & Sons), fusese foarte impresionat când i se explicase acest subiect.

Profesorul Hoylash venea uneori la cină şi la un moment dat reuşise chiar să îl convingă pe Linstead să renunţe la sporturile de iarnă pentru a face o excursie la Cairo.

Domnul Rater îşi făcu cercetările şi află tot ce era de aflat în legătură cu domnul Linstead. Orice schimbare de atitudine pe care nepoata sa ar fi putut să o perceapă, ar fi fost cu siguranţă observată şi de servitorii săi. Domnul Aldred valetul, care-i vorbise deschis unuia dintre oamenii inspectorului (în barul Cow and Gate), zicea că nu există stăpân mai cumsecade.

— E adevărat, în ultima vreme a cam dat în patima discuţiilor despre toate fantomele şi spiritele acelea pe care i le bagă în cap bătrânul profesor şi nu mai vorbeşte altceva decât despre zei egipteni şi lucruri de-astea. Da' să mă bată dumnezeu, de ce nu ar avea voie omul să aibă şi el plăcerea lui?

Detectivul nu-l slăbi însă cu întrebările legate de preocupările oculte ale domnului Linstead.

— Nu-i nici un rău în asta, protestă valetul. Se distrează şi dânsul cu horoscoapele alea şi mereu mă întreabă la ce oră şi în ce zi din an ne-am născut eu şi nevastă-mea. Altfel nici n-ai bănui că s-a apucat de chestia asta egipteană.

După toate aparenţele, domnul Linstead îşi începuse studiile cu destulă seriozitate. Achiziţionase o întreagă bibliotecă pe teme oculte, avea o machetă superbă a piramidelor care se desfăcea în bucăţi, petrecând ore întregi în faţa unor calcule misterioase.

Interesul Oratorului faţă de obsesiile domnului Linstead era de la bun început foarte redus, dispărând cu totul o dată cu finalizarea cercetărilor. La urma urmei, nu era ieşit din comun să ai un unchi bogat care voia să ştie exact destinaţia banilor săi, căci nu exista nici un dubiu asupra faptului că Betty era moştenitoarea sa. Oratorul se întoarse la Scotland Yard, semnă câteva scrisori, ascultă rapoartele subordonaţilor şi plecă acasă.

În acea seară se culcă devreme şi, cum avea un somn foarte adânc, nu auzi de la bun început că suna telefonul. Coborî din pat înjurând în barbă şi ridică receptorul.

— Arthur Menden la telefon, zise o voce agitată la celălalt capăt al firului. Vă amintiţi, ne-am cunoscut ieri la Betty…

— A, da…

După vocea tensionată a tânărului, Oratorul îşi dădu seama că se întâmplase ceva.

— De aseară a dispărut fără urmă. Vorbesc de la ea din apartament.

— A dispărut? Ce naiba vrei să spui? Lasă că vin chiar acum.

Se îmbrăcă furios. De ce trebuie ca tocmai el, un membru de vază al poliţiei să fie deranjat din pat în toiul nopţii pentru un asemenea fleac?

Oratorul îl găsi pe domnul Menden într-o stare de agitaţie pe care n-ar fi crezut-o posibilă la un tânăr atât de flegmatic. Se părea că acesta nu descoperise dispariţia decât la miezul nopţii.

Deşi erau căsătoriţi, cei doi locuiau separat. În mod normal, ar fi petrecut noaptea împreună, dar la cererea ei expresă, se dusese să doarmă la el, după ce cinaseră împreună la restaurantul Ciro's Grill, după care el o condusese acasă. La ora zece şi jumătate fusese sunat la telefon de un necunoscut care îi spusese că vorbea din partea patronului companiei unde lucra Menden. Necunoscutul îi ceruse să se ducă imediat la locuinţa patronului, în cartierul Kingston Hill pentru a discuta despre o telegramă ce sosise din Bermude, unde – era foarte adevărat – firma avea un contract deosebit de important.

Nebănuind nici o clipă ceva suspect el se îmbrăcase, chemase un taxi şi se dusese în Kingston. Aici nimerise în toiul unei petreceri de aniversare.

Patronul său, d-l Fallaby nu ştia despre ce telefon era vorba şi n-avea habar de nici o telegramă. Uimit şi enervat de asemenea glumă proastă, Menden se întorsese acasă. Era unu fără un sfert. Când intră pe uşă auzi telefonul sunând. Era camerista lui Betty. Încerca de mai bine de o oră să ia legătura cu soţul stăpânei sale, dar fără succes.

Din ce spunea femeia se înţelegea că la ora unsprezece Betty primise un telefon din partea cuiva care zicea că era portarul imobilului în care locuia soţul ei. Putea să vină urgent până acolo? Probabil că spusese mai mult decât atât, dar slujnica nu ştia amănunte. Se uitase pe fereastră şi văzuse că o maşină aştepta lângă trotuar şi apoi o văzuse pe Betty vorbind o vreme cu un domn, iar apoi urcând cu el în maşină şi plecând.

— De ce nu i-ai chemat un taxi? o întrebă Oratorul.

Slujnica îi răspunse că se dezbrăcase deja şi că până să-şi tragă ceva pe ea Betty era deja gata de plecare şi nu mai întârziase nici măcar o secundă pentru a-i spune unde pleca.

— Ai recunoscut bărbatul sau maşina?

Femeia clătină din cap. Era o noapte foarte întunecoasă. I se păruse a fi un Rolls Royce – era oricum o maşină foarte lungă.

Se îmbrăcase apoi şi aşteptase că Betty să se întoarcă. Când se făcuse douăsprezece începuse să se alarmeze şi îl sunase pe Menden dar nu răspunsese nimeni.

Acestea erau toate informaţiile pe care le putea da şi erau dealtfel, singurele informaţii disponibile.

— E mâna lui Julian Linstead aici! Nu poate fi vorba de altcineva, spuse Arthur Menden într-o stare de mare agitaţie. V-am aşteptat pe dumneavoastră, domnule Rater, altfel aş fi fost demult plecat spre el.

Oratorul nu putu găsi o altă explicaţie pentru plecarea precipitată a fetei. Nu avea prieteni în Londra şi, în orice caz, nu ar fi plecat singură cu un necunoscut.

Singurul alt indiciu, dacă putea să-l numească aşa, era faptul că îşi luase cu ea câteva lucruri pentru noapte – peria şi pieptenele lipseau de pe masa de toaletă, la fel cum lipseau şi cămaşa de noapte şi papucii.

Zece minute mai târziu băteau deja la uşa apartamentului domnului Linstead şi după o vreme valetul, îmbrăcat în ţinută de noapte, veni să deschidă uşa.

Aspectul lui neglijent era prea pitoresc ca să fie convingător. Oratorul observă că era încălţat cu pantofii de stradă, cu şireturile legate corect, lucru care era în total dezacord cu părul lui răvăşit.

— Nu, domnule, Domnul Linstead a plecat din oraş ieri dimineaţă. Cred că a plecat la Pariş.

Protestul lui era cam prea zgomotos. Oratorul îl privi drept în ochi.

— Sunt ofiţer de poliţie, spuse el simplu, şi văzu cum bărbatul clipeşte nervos.

— Îmi dai voie să-i scriu o scrisoare lui Linstead?

Bărbatul încuviinţă fără o vorbă şi îl conduse în elegantul birou al domnului Linstead, şi aprinse lumina. Oratorul se aşează la birou, se uită în toate părţile şi, aplecându-se ridică

coşul de gunoi din care scoase două plicuri mototolite. Le netezi cu grijă şi observă că pe primul era scrisul lui Betty Linstead. Fusese trimis cu poşta de dimineaţă.

Îi făcu semn domnului Aldread să se apropie.

— Uite aici o scrisoare adresată domnului Linstead. A fost trimisă cu poşta de dimineaţă şi a ajuns după-amiază. Cine a deschis-o?

Bărbatul înghiţi în sec dar nu spuse nimic.

— Domnul Linstead a deschis-o, continuă Oratorul; prin urmare nu putea să fie plecat de dimineaţă. Scrisoarea a ajuns după-amiază, nu?

Confruntat cu această dovadă a omnipotenţei Scotland Yardului, valetul rămase mut.

— Unde a plecat domnul Linstead?

Bărbatul nu putu decât să clatine din cap şi să scoată nişte sunete ciudate. Acest subiect îi era în mod evident necunoscut. Ştia că domnul Linstead avea câteva case la ţară unde se ducea din când în când. Cele din Brighton şi Sunningdale erau cele preferate. Avea şi un mic bungalou pe Tamisa, dar valetul nu ştia exact unde şi, după cum Oratorul avea să remarce sardonic, Tamisa e destul de lungă şi presărată pe maluri cu nenumărate bungalouri în care vin să-şi petreacă week-end-urile celibatari bogaţi sau mai puţin bogaţi.

Îi interogă şi pe ceilalţi slujitori, dar aceştia nu ştiau întradevăr nimic. Singurul care era la curent cu mişcările domnului Linstead era valetul, însă acesta căzuse într-o muţenie încăpăţânată, răspunzând la orice întrebare cu un clătinat din cap. În cele din urmă Oratorul îi spuse că nu mai are nevoie de el şi rămase singur cu soţul îndurerat.

— Cred că problema nu e chiar atât de gravă cum crezi, zise el, dar o să ştiu mai multe după ce o să-l fac să vorbească pe individul ăsta. Du-te să te plimbi vreo oră şi vino după aceea. Sper că înţelegi că n-am venit aici pe linie oficială şi deci, nam mandat, aşa că aş putea să am neplăceri pentru nimicul ăsta.

Nu plecase bine tânărul că Oratorul îl chemă pe valet şi preţ de mai bine de o jumătate de oră îl mitralie cu întrebări, examinând între timp, în mod ilegal, conţinutul sertarelor care nu erau încuiate şi răsfoind cel puţin o duzină de volume din biblioteca ocultă a domnului Linstead. În acest interval ajunse să cunoască cu mult mai mulţi demoni şi zei decât şi-ar fi imaginat vreodată că există. Het, Seth, Osiris şi tot felul de monştri cu cap de taur de pe vremea lui Tutankamon. Însă principala descoperire o făcu într-unul din sertarele domnului Linstead.

Când Arthur Menden se întoarse, Oratorul îşi încheiase deja cercetările şi avea de acum o teorie clară.

— Nu cred că tânăra doamnă este în vreun pericol. Te sfătuiesc să mergi acasă şi să tragi un pui de somn. Eu rămân aici să-l aştept pe stimabilul Julian.

— Dar ştiţi unde e?

Oratorul clătină din cap.

— N-am nici cea mai vagă idee şi de altfel nici nu contează, zise el tăios, călcându-şi pe inimă.

Menden se hotărî să plece, deşi nu spre casă. Uitându-se pe fereastră Oratorul îl văzu păşind agitat în susul şi în josul trotuarului de vizavi.

Era şase şi jumătate dimineaţa când detectivul auzi zgomotul unei chei răsucite în broască de la intrare şi luând-o înaintea valetului pe care îl trimisese în camera lui, deschise larg uşa…

Cu ochii împăienjeniţi de oboseală şi nesomn, Julian nici nu observă că în holul întunecos se afla o persoană străină şi, trecând în grabă pe lângă el fără un cuvânt de mulţumire, intră repede în birou. Rămase o clipă în încăpere, simţind în aer un miros nefamiliar de trabuc şi apoi se întoarse şi dădu cu ochii de detectiv.

— Ce… ce e asta, pe cine căutaţi? se bâlbâi el.

— Pe tine, zise Oratorul şi abia atunci Linstead îl recunoscu.

— Sunteţi d-omnu Rater de la Scotland Yard, zise el cu o voce piţigăiată, aproape isterică.

Oratorul încuviinţă. Fusese luat puţin pe nepregătite de această recunoaştere imediată, căci nu visase niciodată să figureze printre personajele celebre ale istoriei contemporane.

— Unde e domnişoara Linstead? întrebă el.

— Domnişoara Linstead? Nepoata mea? Julian făcu un efort supraomenesc ca vocea lui să pară cât mai firească. Doamne, dumnezeule, ce i s-a întâmplat şi de ce ar trebui să ştiu eu?

— Unde e?

— Jur că…

— Ce rost are, domnule Linstead? În vocea Oratorului se citea o oboseală fără margini. Nu mi-am pierdut noaptea ca să aud explicaţii puerile. Ştiu exact că se află în bungaloul de pe malul Tamisei şi deşi nu ştiu adresa, aş putea să o aflu în jumătate de oră.

Chipul nebărbierit al bărbatului era palid şi răvăşit.

— Bine, zise el şi păru că îmbătrâneşte într-o secundă. Fie cum vrei dumneata. Este sănătoasă şi în deplină siguranţă. Am dus-o acolo ieri seară şi am lăsat-o în grija unei infirmiere de la un spital psihiatric. N-o să păţească nimic şi sper s-o fac să-i vină mintea la cap – nu vreau să zic că nu-i în toate minţile, continuă el grăbit, ferească dumnezeu de-aşa ceva, doar că…

— Doar că îţi pleci prea mult urechea la ce spune trăsnitul ăla de Hoylash, zise Oratorul cu glas domol.

Julian îi aruncă o privire scurtă.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Că din cauza lui vrei s-o împiedici pe nepoata dumitale să se căsătorească. Ei bine, poate te interesează să afli că, deşi nu ţi-a spus, este deja măritată.

Pe chipul lui Linstead se întipări groaza.

— Măritată? spuse el cu voce sugrumată.

— De patru luni, zise Oratorul.

Văzu cum expresia de teroare începe să dispară din ochii lui Linstead, făcând loc mirării şi apoi unei infinite uşurări.

— Acum patru luni… zise el cu voce pierdută, dar e imposibil…

— Nu e deloc imposibil, zise Oratorul. Horoscoapele sunt imposibile. Tocmai am examinat câteva şi am tras nişte concluzii. Profesorul dumitale a făcut două horoscoape, unul pentru dumneata şi unul pentru nepoata dumitale; şi a descoperit că vei muri în ziua nunţii ei. Dar iată că eşti în viaţă.

— Dar ea nu mi-a spus nimic… de ce mi-a spus atunci că se mărită mâine… la biserică?

— Există un motiv bine întemeiat, cred, zise Oratorul, sec. Mic, dar bine întemeiat. Nu m-aş mira ca peste câteva luni să trebuiască să mai adaugi numele unui moştenitor în testament.

8. BROŞA CU DIAMANTE.

Inspectorul Rater avea un prieten ce lucra la Secţia financiară şi care era aproape la fel de monosilabic ca şi el. Când simţea nevoie unei recreeri Oratorul pleca în lungi plimbări împreună cu amicul său. Uneori, cel care deschidea gura să facă vreo remarcă despre vreme, era Oratorul, alteori era prietenul său. Cu totul ocazional amicul îşi dădea cu părerea cum că greşiseră drumul, dar cel mai adesea nu făceau vreo astfel de greşeală, aşa încât nu aveau nimic de comentat.

Pentru domnul Rater acesta era genul de vacanţă ideală. Petreceau uneori week-end-uri absolut fericite şezând unul lângă altul, ore în şir, pe o plută ancorată pe râu lângă o moară, într-o linişte adâncă, încercând să păcălească ştiuca cea tăcută.

Un oarecare Mark Ling, infractor înrăit avea o casă lângă Marlow şi visa neîncetat la ziua în care Oratorul avea să se răstoarne cu pluta, înnecându-se. Mark, un bărbat înalt şi prezentabil, întotdeauna îmbrăcat la patru ace, îşi făcuse obiceiul să stea întins pe pajiştea de lângă casă şi să

privească ore în şir cele două figuri nemişcate, imaginându-şi că asistă la trecerea în nefiinţă prin înec, a Oratorului şi închipuindu-se pe sine cum avea să-l „ajute” împungându-l cu o cange ascuţită.

Uneori Mark primea vizita lui Steiny Lamb de care îl legau interese comune şi cu care avea multe lucruri de vorbit. Pe lângă discuţiile despre chei, ferestre sau cel mai bun procedeu de a fenta Brigada mobilă, obişnuiau să stea tolăniţi în iarba înaltă şi să-l urmărească de la distanţă pe Orator, care pescuia.

— N-ai loc să mai spui şi tu o vorbă, acolo, de cât sunt de vorbăreţi, remarcă el sardonic. Mă întreb cine o fi papagalul celălalt?

— Nu e d-ăia băgăcioşii, zise Stainy.

— Băgăcioşii nu fac casă bună cu băgăcioşii, filosofă Mark. N-au încredere unii în alţii.

Pe lângă căsuţa din Marlow, Mark avea şi un apartament în Soho. El nu aparţinea lumii interlope – prin lume interlopă înţelegând acea felie a lumii infractorilor care trăieşte într-o stare de semiînfometare cam trei luni pe an, apoi timp de două săptămâni se destrăbălează cât cuprinde şi petrece restul de opt luni şi jumătate în închisoare.

Ling făcuse bani buni folosindu-se de oameni mărunţi ca să-l acopere. Steiny era un astfel de om, doar că era şi foarte curios din fire.

— Cine zici că a făcut-o p'aia de la Leicester? întrebă el cu ocazia vizitei la Marlow. Mark făcu feţe-feţe. Treaba din Leicester era oful lui. Era pe urmele broşei cu diamante de câteva luni bune, când un altul i-o luase înainte şi pusese mâna pe ea. Broşa avea 14 pietre – fiecare numărând în jur de zece carate; era una din piesele pe care orice bijutier sau negustor de diamante o cunoştea ca pe propriul buzunar.

— Nu ştiu. Bănuiesc că cel din Birmingham, zise el acru. Bine că n-am făcut-o eu. Nu ştiu cum îşi imaginează ei că

pot să scoată din ţară pietrele alea. Cel care o să încerce o să se ducă direct la tăiere.

Mulţi din tagma lui Mark Ling n-aveau habar de ce-i putea pielea. Era ceva mai mult decât un „bun” spărgător: Mark era cel mai inteligent „plasator” în Europa. Putea să treacă graniţa cu marfă de furat, la orice oră din zi şi din noapte; ştia toate reţelele de tăinuitori de pe continent, avea oricând piaţă pentru bunurile furate şi în numai câteva zile putea să „arunce” pe piaţa străină un teanc de bancnote. Cu toate astea, reputaţia sa nu era dintre cele mai bune printre cei care îl angajau. Atât bijuteriile cât şi banii aveau prostul obicei să dispară pe traseu. Uneori fioroasele sale victime acceptau scuza cum că trebuise să cedeze o parte din pradă pentru a îndulci poliţia continentală. A doua oară însă, stăteau mai mult pe gânduri dacă să-l angajeze sau nu.

Şi totuşi nu se puteau lipsi de el. Pachetele poştale cu destinaţia Bruxelles, Anvers şi Amsterdam sunt adeseori deschise de autorităţile vamale, care caută marfă de contrabandă şi multe pachete mari, cu bunuri necurate se pierduseră din această cauză.

Aşa că Mark prosperă, căci vorbea la perfecţie trei limbi străine şi ştia toate trucurile evaziunii vamale mai bine ca oricare altul.

Dar o dată îl fentase pe un tăinuitor din Newcastle care, din nefericire pentru Ling, avea o memorie foarte bună.

Scotland Yardul era în fapt extrem de activ în recuperarea broşei cu diamante, deşi, dacă te luai după cum lâncezea la soare Oratorul cu undiţa în mină, nu ai fi bănuit asta.

Steiny care era un tir de om, cu o mutră sfrijită şi ridată, avea două slăbiciuni. Era limbut şi iscoditor. Ardea să afle totul despre o anumită operaţie de dată recentă.

— Nu tot mata ai dat şi lovitura din Burrow Hill, domnule Ling?

Mark îl privi tăios.

— Cine ţi-a spus minciuna asta? întrebă el.

Steiny deveni pe dată slugarnic.

— E, ştiţi cum circulă zvonurile… De fapt, ca să vi-o zic pe a dreaptă, v-am văzut din întâmplare când ieşeaţi din gara St. Pancras în ziua de după „lucrare” şi le-am pus şi eu cap la cap şi…

— Şi ţi s-au potrivit tot o fugă, zâmbi Mark amabil. Lasă asta, hai să vedem cum e cu biroul ăsta de schimb. Pot să vă dau sculele mele şi să vă spun de unde să faceţi rost de maşină. Citi veţi fi în treaba asta?

Steiny era de părere că trei erau de ajuns.

— În regulă, vă dau doar trei, zise Mark.

Ca răsplată pentru mărinimia de a împrumuta echipamentul necesar, el îşi primea partea din distracţiile la care, de altminteri, nu participă.

— Sper că nu v-aţi supărat pe mine pentru ce v-am spus.

Steiny era sensibil la schimbările de vânt.

— Sunteţi un tip tare şi aş vrea să lucrez cu dumneavoastră. Cunosc o groază de indivizi din domeniu. Chiar mai mulţi decât dumneavoastră. Oho! Îl ştiu pe unu' de care nu cred că aţi auzit. Tăinuitor mare! Sunt singurul care l-a fentat şi ştiu cum lucrează.

— Când o să vreau informaţii, o să ţi le cer, îl întrerupse Mark.

— Ce vreau să zic e că v-am văzut acum câteva nopţi… începu Steiny.

— Vezi cam prea mult pentru gustul meu, spuse Mark cu un zâmbet departe de a fi prietenos.

La o săptămână după asta, Steiny cu încă alţi doi se întâlneau lingă Soho, pentru ca să o pornească apoi fiecare pe alt drum, spre un birou de schimb care avea o afacere înfloritoare. Era sâmbătă seară şi magazinul era închis. Planul lui Mark era de a-l deschide. După ce o făcură, se îndreptară cu toţii spre ieşirea din dos, care dădea într-o stradă lăturalnică. Lângă bordură, la mai puţin de 20 de iarzi aştepta o furgonetă care purta înşelătoarea inscripţie „Curăţătoria chimică Happy Days”, dar singurele rufe pe

care le conţinea erau cele purtate de cei 11 oameni ai brigăzii mobile…

A fost o scurtă încăierare din care Steyny şi ai lui au ieşit învinşi.

— Bine, domnule Rater, m-aţi prins. Da' de când sunteţi la „mobilă?” Cine să vă mai ştie pe toţi voi ăştia de la poliţie. Îl vezi pe unu' azi, zici că-i om cumsecade şi mâine afli că e în Brigada mobilă.

Domnul Rater nu răspunse nimic elocvent.

— Nu mă lăsaţi, domnule Rater, se milogi Steiny. N-am făcut nimic; nu mă băgaţi şi pe mine la decret?

Oratorul era într-o pasă binevoitoare. Steiny a fost acuzat pe baza „Decretului de prevenire a crimelor”, primind o pedeapsă mai uşoară decât dacă ar fi intrat la acţiune cu premeditare. Era o diferenţă de nuanţă.

De la înălţimea boxei, Steiny avusese timp, cât se dăduse citire acuzaţiei, să privească împrejurul sălii şi să ochească vreo doi prieteni. Îl văzu pe Mark, îmbrăcat extrem de elegant şi stând alături de o tânără deosebit de frumoasă – brunetă, înaltă şi cu alură de doamnă. Mark era mare specialist la găsit fete frumoase. Prinse privirea lui Steiny şi-i făcu cu ochiul. Steiny nu-i răspunse.

Auzise de noua „descoperire” a domnului Ling – Mark avea obiceiul să fie foarte lăudăros când era vorba de cuceririle sale. Asta era deci „tânăra doamnă al cărui tată era mare om de afaceri”. Steiny era foarte interesat. După ce îşi primi pedeapsa stătu de vorbă cu Oratorul.

— Cine ne-a ciripit, domnule Rater? întrebă el şi, când Oratorul dădu din cap echivoc, zise: arătos tipu' nu? Şi cu slăbiciune la fuste!

Urmă apoi exasperat:

— Sfinte Sisoe, domnule Rater – pariez că nici în somn nu vă scapă vreun sunet.

— Gura mică, zise Oratorul.

Ei bine, era un singur „tip arătos” în lumea infractorilor şi ăsta nu era altul decât Mark Ling. Şi, după câte ştia

inspectorul, Mark fusese cel care informase poliţia în legătură cu lovitura de la biroul de schimb. Dacă inspectorul ar fi avut cea mai vagă urmă de îndoială în privinţa implicării lui Mark în furtul broşei cu diamante, atunci ar fi continuat să-l urmărească; dar alibiul lui Mark era inatacabil.

— Steiny, ştii ceva despre broşa cu diamante? întrebă Oratorul.

Steiny clătină din cap.

— Nu, domnule. Şi chiar dacă aş şti nu v-aş spune. Nu-mi bag nasu' că mă ard…

Începu să râdă strident. Râse într-atât încât pentru o clipă Oratorul gândi că făcuse o criză de isterie.

— Gata, m-am liniştit. Steiny îşi şterse ochii. Era doar o glumiţă – mulţumesc pentru tot ce-aţi făcut pentru mine.

Ieşind din tribunal, Mark şi frumoasa lui însoţitoare o luară pe jos spre stânga. Ea era fiica unui bijutier respectabil, pe nume Eddering. Pauline Eddering se numea şi Mark o cunoscuse într-o expoziţie. Acest obicei al fetei de-a intra în vorbă cu persoane necunoscute îi atrăgea uneori mari neplăceri.

— Ce groaznic spectacol să asişti cum îşi primeşte un biet om pedeapsa, zise ea.

Mark râse.

— Este numai vina ta, iubito, dar tu mi-ai spus că n-ai văzut niciodată cum arată un tribunal corecţional.

— Bine, dar nici nu mi-ar fi trecut prin cap să mergem, dar ai zis tu că trebuia neapărat să fii la tribunal. M-ai înnebunit de tot – exerciţi asupra mea o fascinaţie inexplicabilă.

Uneori vorbea exact ca o eroină dintr-un roman ieftin, dar Mark era foarte impresionat.

— Când pleci în străinătate? întrebă ea pe neaşteptate.

— Vinerea următoare, veni prompt răspunsul.

Trebuia să plece de joi – căci nu era foarte sigur pe Steiny. În plus, fuseseră câteva semnale de alarmă căci locuinţele sale fuseseră vizitate în două rânduri de detectivi deghizaţi,

care îl iscodiseră pe trotuar în legătură cu mişcările sale. Mark era perfect conştient că trebuia să întrerupă contractul de închiriere al apartamentului şi să abandoneze micul bungalou din Marlow.

Fata oftă din nou.

— Aş fi preferat să nu pleci. Vineri va trebui să dorm singură în apartamentul ăla groaznic de deasupra magazinului. Tata pleacă la Manchester şi mi-e groază să rămân singură în toată casa. Dacă un hoţ – ca ăla pe care l-am văzut azi la tribunal, intră în timp ce dorm? Oricine poate deschide vechitura aia de seif. Dacă tata ar duce la bancă smaraldele alea, aş sta mult mai liniştită…

Se opri brusc, ca şi cum şi-ar fi dat seama că vorbise prea mult.

— N-ar fi trebuit să-ţi spun de smaralde, se căi Pauline. Dar zi şi tu dacă nu e ridicol! Smaralde în valoare de 17 000 de lire închise într-un amărât de seif de tinichea!

El nu-i răspunse. Părea că informaţia nu-l interesează sau că-l interesează mult prea puţin.

— O groază de bani, tatăl tău trebuie să fie foarte bogat, fu tot ce spuse el.

— Bogat! Nu cred că tata are mai mult de 1 000 de lire la viaţa lui. Nu, smaraldele i-au fost lăsate de o doamnă din Rusia pentru a fi remontate. Asta s-a întâmplat acum doi ani şi de-atunci n-am mai auzit de ea. Tata spune că s-o fi întors în Rusia şi că o fi fost ucisă.

Mark o însoţi acasă. Era a doua oară când îl întâlnea pe tatăl ei, un domn în vârstă şi cocârjat, pe care nu părea că-l interesează nici fiica lui şi nici noul ei prieten.

Magazinul era mic dar făcea un negoţ destul de bun cu bijuterii din cele mai ieftine. Seiful, pe care Mark îl examină de data aceasta cu un ochi expert, se afla sub tejghea. După cum spusese şi faţa, era o vechitură; genul de seif pe care orice spărgător îl putea deschide cu un cuţit de bucătărie.

— Afacerile sunt cum nu se poate mai proaste, mormăi domnul Eddering, dând cu tristeţe din cap. De-o săptămână

n-am vândut nici măcar o verighetă.
— I-am spus domnului Lewis (acesta era unul din numele inventate de Mark, sub care se recomandase) despre rusoaică şi despre smaralde, zise Pauline, pe când se aşezau la ceai, răstimp în care de magazin avea să se ocupe vânzătorul.
Domnul Eddering îşi frecă barba nerasă cu vădită enervare.
— Aş vrea să ştiu care este situaţia mea din punct de vedere legal, zise el încruntându-se spre Mark. Nişte prieteni îmi spun că ar trebui să dau un anunţ cum că bijuteriile vor fi vândute pentru a recupera costul manoperei, dar bineînţeles că asta este absurd. Costul manoperei este sub douăzeci de lire.
— Îmi plac foarte mult smaraldele, aş putea să le văd? întrebă Mark cu indiferenţă.
Domnul Eddering îl săgetă cu privirea şi clătină din cap.
— Nu, domnule, nu le puteţi vedea, spuse el tăios. Sunt gata împachetate şi îşi aşteaptă proprietara. Nu-mi asum nici un risc.
— Sunt asigurate?
Buzele subţiri ale bijutierului se schimonosiră.
— Arăt eu ca unul care le-ar fi lăsat neasigurate? întrebă el.
Puţin mai târziu bătrânul se duse în magazin, lăsându-i singuri pe cei doi.
— Cred că tata a înnebunit, zise fata cu deznădejde. Uită-te puţin!
Arătă spre o fereastră care dădea spre curtea din dos.
La capătul curţii era un zid înalt de vreo doi metri.
— Oricine poate să sară peste zidul ăsta şi să intre pe-aici pe fereastră; un fleac, zise ea. Nu şi-a pus nici măcar alarmă. Uneori mi-e o frică de nu mai pot. Tata are un revolver, dar ştiu bine că nu l-ar folosi niciodată.
— N-ar trebui să te lase singură, zise Mark dând din cap. Cine mai doarme în casă?

Mai era o servitoare tânără, care, după toate aparenţele, dormea la subsol şi care îşi fereca uşa în fiecare noapte; în pod mai locuia şi un portar bătrân.

— E-adevărat, avem telefon, dar numai în camera asta. Ce mă fac dacă aud că umblă cineva prin casă în toiul nopţii?

— Deschizi fereastra şi ţipi, îi sugeră Mark.

— N-aş avea curaj, zise înfiorându-se toată. Cred că mai degrabă mi-aş băga capul sub plapumă şi aş aştepta până pleacă.

După o oră, Mark plecă. Când ieşi în stradă avu un şoc. Pe celălalt trotuar, aparent interesat doar de traficul intens, era Cobbett. Cobbett lucra la Secţia de criminalistică, fiind unul din oamenii de bază ai Oratorului.

Mark făcu câţiva paşi sperând că poate scăpase neobservat, când dădu nas în nas cu Lane, un alt colaborator al Inspectorului. De data asta nu mai avu cum să se eschiveze.

— Hei, Mark, zise Lane vesel. La cumpărături?

Tonul familiar al acestuia îl jigni profund pe Mark.

Nu fusese niciodată prins de poliţie şi indiferent cât de suspectat ar fi fost, nici un copoi de mâna a treia n-avea dreptul să i se adreseze pe numele mic. Era într-adevăr timpul să abordeze zone noi, unde poliţiştii erau ceva mai respectuoşi.

Trecu fără o vorbă şi în aceeaşi noapte se duse la Marlow, de unde îşi adună lucrurile personale, atâtea câte avea, apoi se întoarse în apartament şi împachetă totul într-un cufăr, pe care-l trimise cu portarul la gară.

N-avusese intenţia să plece singur în străinătate, dar avusese surpriza să descopere că domnişoara Pauline Eddering avea nişte păreri foarte stricte, considerând că nu se cade ca o tânără să-şi însoţoască prietenul într-o călătorie pe continent. Poate că ar fi reuşit s-o convingă, dar acum nu mai era necesar. Fata nu i-ar fi fost decât o povară.

Se întâlni cu Pauline în după-amiaza următoare şi verifică terenul. Observă cu satisfacţie că nu trebuia să-şi schimbe

planul. Domnul Eddering urma să plece la Manchester vineri în loc de miercuri. Acest lucru îi convenea de minune, căci avea deja bilet reţinut pentru joi.

— Am decis să nu rămân acasă joi, zise ea. După ce se închide magazinul, mă duc să dorm la o prietenă. Magazinul ăsta mă îmbolnăveşte.

— Presupun că tatăl tău o să aducă un paznic de noapte dacă tu pleci, zise Mark în treacăt.

Fata dădu din cap.

— Tata e foarte zgârcit. E groaznic să vorbeşti aşa despre propriul părinte, dar ăsta este adevărul. Nu, el are încredere totală în vechitura aia de seif.

În acea seară Mark Ling auzi soneria de la intrare şi când deschise uşa se trezi faţă-n faţă cu ultimul om din lume pe care şi-ar fi dorit să-l vadă.

— Pot să intru? întrebă Oratorul.

Mark deschise puţin uşa, atât cât să treacă detectivul. Prima lui reacţie fu aceea de a o rupe la fugă. Trebui să-şi adune toată stăpânirea de sine ca să n-o facă. Îl urmă pe Rater în sufragerie.

— Eşti singur? întrebă Oratorul, şi cum Mark încuviinţă, urmă: Ce-i cu broşa cu diamante?

Mark râmji.

— Dacă este vreun lucru de care eşti sigur pe lumea asta şefule, atunci e că nu te îndoieşti că aş fi amestecat în treaba aia. De fapt nu sunt amestecat în absolut nimic. Nu pot înţelege nici în ruptul capului de ce sunt bănuit de poliţie că aş fi infractor. Nu v-aţi împiedicat niciodată de mine…

— Mare parte din cei care au sfârşit în ştreang nu mai avuseseră de-a face cu poliţia, zise Oratorul.

Mark chicoti.

— E, doar n-o să mă spânzuraţi acum.

Domnul Rater se aşează la masă şi, deschizându-şi carneţelul, începu să-l răsfoiască.

— Ştiu că erai plecat când s-a comis jaful, dar ceva îmi spune că ai fost totuşi amestecat în treaba asta. O să-ţi pun problema foarte direct. Vreau pietrele alea şi mi s-a dat mâna liberă să le răscumpăr. Pe o sumă bună de tot.

— Atunci aţi face mai bine să i-o oferiţi altcuiva, spuse Mark cu veselie.

Îşi putea permite să fie vesel, căci o dată în viaţă era suspectat pentru ceva ce nu făcuse.

— Presupun că-ţi dai seama că, deşi nu ne-ai căzut încă în mină, atunci când se va întâmpla n-o să scapi prea uşor.

— Mai vedem, zise el sarcastic. Dar dacă mi se va pune în cârcă ceva ce n-am făcut, înseamnă că voi fi victima inocentă a poliţiei.

Când detectivul plecă, se simţi mult mai uşurat decât înainte. Ultimele pregătiri pentru plecare erau deja făcute. Joi noaptea, imediat după căderea întunericului, se strecură spre magazinul bijutierului. Jaluzelele erau trase şi totul era zăvorit; în niciuna din camerele de la etaj nu era lumină.

Mark merse pe o stradă dosnică până ce ajunse la zidul grădinii. Nu se vedea nimeni. Fiind genul atletic, în câteva secunde escaladă zidul şi ajunse în curte.

Fereastra din spate fu floare la ureche. Se căţără într-o clipă şi intră în sufragerie, unde mai plutea încă miros de tutun, căci domnul Eddering fuma un soi de tutun african care era foarte persistent.

Uşa care dădea înspre magazin era blocată cu un drug de fier prin interior, dar nu era încuiată. Mark Ling ascultă la uşa care comunica cu partea locuită a casei şi apăsă uşor clanţa. Era încuiată şi acest lucru îi convenea de minune. Când începu să se ocupe de seif, nu folosi decât o mică lanternă, pe care şi-o agăţă de un nasture, şi un burghiu electric.

În trei sferturi de oră tăiase deja broasca şi, cu o smucitură, deschise larg uşa grea a seifului. Înăuntru găsi câteva registre de contabilitate, iar în fund de tot dădu peste un sertăraş care nu era încuiat. Îl deschise şi văzu un

pachet plat, învelit în hârtie maro şi cu multe sigilii. De sfoară atârna o etichetă pe care seria:

Prinţesa Litiffski – smaralde.

Strecură pachetul în buzunar şi mai examină o dată interiorul safeului. Nu mai era nimic ce merită a fi luat. Valoarea mărfurilor din magazin era neglijabilă din punctul său de vedere.

Închise cu grijă seiful, băgă burghiul în buzunar şi plecă pe unde venise, punând drugul de fier la locul lui şi având grijă să apropie fereastra înainte de a sări în curte.

Când ajunse în strada principală se uită la ceas. Era zece fără douăzeci. Îşi alesese ziua cu multă grijă. Tot atunci urma să plece la Bruxelles o delegaţie numeroasă de francmasoni, pentru care se suplimentaseră un tren şi un vapor; aşa că la ora zece, când acest tren special părăsea gara Victoria, Mark era unul din pasagerii ce-şi luau cina în vagonul Pullman.

Chiar şi înconjurat de acest grup numeros de oameni avu grijă să nu lase nimic la voia întâmplării. Îl găsi pe unul din hamalii ce-i mai cărase de multe ori bagajul şi îi întinse valiza. În acelaşi timp îi strecură pachetul ascuns până atunci în haină.

— Pune-l la tine şi dă-mi-l pe vapor, zise el.

Această măsură de precauţie se dovedi pe deplin justificată, căci Mark fu unul din cei trei bărbaţi opriţi pe pasarelă şi duşi într-un mic birou pentru a fi percheziţionaţi.

— Îmi cer scuze, domnule, spuse detectivul care supraveghea percheziţia. Regulamentul ne obligă să controlăm corporal câte o persoană la fiecare sută de călători.

Nu există nimic în sensul ăsta în regulament. Mark ştia bine asta.

Pe puntea de jos îl găsi pe hamal într-o stare de mare agitaţie.

— V-au controlat bagajul, domnule, zise el. Vi l-am dus în cabină.

Mark îl urmă. Hamalul îi strecură pacheţelul în palmă. Chiar în dreptul locului în care se aflau – era atârnata una dintre bărcile de salvare. Întinse mâna spre balustradă şi lăsă pacheţelul să alunece într-unul din scaunele laterale ale bărcii, apoi se întoarse în cabină.

Aici îl aştepta un bărbat. Era foarte civilizat, foarte curtenitor şi vorbea foarte politicos. Clar, agent Scotland Yard.

— Sper că nu vă deranjez foarte tare, d-le Ling, zise el, dar colegul meu mi-a spus că a uitat să vă controleze pardesiul.

Colegul nu îi spusese nimic din toate astea. Zâmbind, Mark se supuse controlului.

Ajunseră la Ostende dimineaţa devreme, înainte de răsăritul soarelui şi în timpul celor patru ore cât durase traversarea, Mark nu stătuse degeaba. Descoperise un pasager între două vârste căruia îi fusese atât de rău în timpul traversării încât nu-l interesa nimic, nici măcar că ajunsese la destinaţie. Mark îi fusese de mare ajutor şi de aceea acceptă bucuros invitaţia de a merge împreună să ridice bagajele de mină.

Mark se îndreptă către punctul de control vamal când fu din nou oprit, de data aceasta de către doi detectivi belgieni, care-l conduseră într-un mic birou unde fu din nou percheziţionat. Dar pachetul era de mult în buzunarul pasagerului ce avusese rău de mare, de unde Mark îl recuperă în timp ce-l ajuta să urce într-un taxi.

El nu luă nici un taxi. După ce-şi lăsă bagajul la gară, plecă pe jos de-a lungul cheiului bătut de vânt, către un mic hotel din partea de nord a falezei. Tocmai ajunsese în faţa hotelului când auzi:

— Mâinile sus, zise o voce.

Din întuneric îşi făcu apariţia un bărbat cu faţa ascunsă în dosul unei batiste. În mână ţinea un Browning. Domnul Ling ridică mâinile.

— Annie, ia marfa, zise bărbatul.

Mark simţi că cineva se apropie de el şi îi strecoară o mină în buzunar, scoţând pachetul...

Pauline Eddering folosea un parfum ciudat. Domnul Ling adulmecă şi rămase ca trăsnit.

— Mă cunoşti, Ling, zise bărbatul cu pistolul. Când eram tăinuitor în Newckstle, m-ai prăjit cu 3 miare. Acum trebuia să aduc marfa asta pe continent; şi cum erai cel mai bun.

Atât reuşise să spună când se treziră într-un cerc luminos, orbiţi de lumina strălucitoare a lanternelor. Erau înconjuraţi din toate părţile de poliţişti.

Mark auzi cum feţei i se taie respiraţia şi simţi cum pachetul, care îi fusese scos doar pe jumătate din buzunar, îi este băgat la loc. Înainte să se poată debarasa la rândul lui de el, vocea Oratorului se făcu auzită.

— Ai cumva vreo broşă care nu-ţi aparţine, Mark?

În închisoarea Pentouville, Steiny, care se recomanda ca fiind pictor, avea timp berechet de stat la taclale. Acum discuta cu un tovarăş de suferinţă.

— El e ăla pe care tocmai l-au adus. Mâine-l mută la Wormwood Scrubbs... Ai auzit de Mark Ling? Un tip deştept... Şi pe bune că puteam să-l scap. Dar în clipa în care l-am văzut cu tipa aia am ştiut că e pierdut. Am lucrat mai de mult cu taică'su şi micuţa era parcă şi mai pe treabă decât bătrânu'... Mark a încasat şapte ani... deşi ar fi trebuit să fie şaptezeci.

9. CAZUL FREDDIE VANE.

Inspectorul Rater nu mergea decât foarte rar la teatru şi aproape sigur că nu s-ar fi aflat în „Elcho” în acea noapte tragică, dacă nu se întâmpla ca Johnny Crewe, un bărbat cu mai mulţi bani decât minte, să preia conducerea unui teatru.

Îl ştia pe Johnny din auzite şi îl cunoscuse şi pe tatăl lui, cu mulţi ani în urmă, dar nu avea să-l cunoască personal pe Johnny decât în momentul în care era prea târziu ca să-i mai fie prezentat.

Johny era foarte ataşat de Dian Donald – o actriţă cu doar câteva roluri modeste la activ şi care de obicei nici nu apărea pe scară, căci o dublură perfectă nu are decât rareori şansa să joace efectiv.

Asta e ce zicea Alana Vane aproape în fiecare zi. În mod ciudat, Dian era copia fidelă a Alanei: acelaşi păr, aceeaşi siluetă, aceeaşi voce; în plus, toată lumea era de acord că avea nişte picioare perfecte – criticii teatrali, amatori de informaţii de culise, obişnuiau să le categorisească drept „formate”. Bineînţeles că lui Johny Crewe nu-i cădea bine când se aducea vorba despre ele.

Altminteri, el era un tip cu mult bun simţ. Era de acord cu cariera ei teatrală şi credea sincer că talentul Dianei avea să fie recunoscut, aşteptând cu nerăbdare clipa aceea.

S-ar fi putut căsători de mult, căci dintotdeauna, chiar şi pe vremea când era îndrăgostit de Alana, nu avusese nici un fel de probleme materiale. Dar Dian trebuia să-şi încerce norocul. Căsătoria ar fi însemnat mărturia „poziţiei” la care ajunsese cu atâta trudă. Ar fi însemnat să-şi ferece singură şi de bună voie uşa care părea gata, gata să cedeze.

Alana râdea dispreţuitor când auzea pomenindu-se de această căsătorie. Dian Donald nu o cunoscuse înainte să devină atât de sceptică şi înainte ca cele două cute „de expresie” de pe chipul Alanei să se adâncească ameninţător; pentru Dian, ea era cea mai fermecătoare femeie din lume şi la fel gândea şi publicul. Porţile teatrului „Elcho” erau veşnic luate cu asalt de admiratorii ei, căci ea reuşise să salveze o groază de piese proaste şi, mai mult ca oricare altă actriţă, însufleţise până şi cele mai insipide piese muzicale. Avea o personalitate electrizantă şi o voce divină. Era una dintre puţinele actriţe de comedie muzicală care ştia să şi joace. Puţină lume îi spunea pe numele de familie. Pentru toţi ea era Alana şi aşa îi apărea numele până şi pe afişe şi în programele de spectacol.

— Să te măriţi, hm… râdea ea răguşit. E nemaipomenit şi înduioşător. Îţi spun eu, Dian, mai bine aşa, dublură decât vedetă măritată. În plus, tu eşti dublura perfectă, draga mea. Eşti cea mai bună din lume. Dacă ai avea cât de cât minte, ai accepta rolurile secundare pe care ţi le oferă Dowall şi m-ai lăsa pe mine. Cu puţină pricepere, numele tău ar fi cap de afiş şi ai încasa trei sute de lire pe săptămână în loc de şase.

— Domnişoara Forsyant este „în recuperare” astă seară, spuse Dian.

Alana era la curent cu asta.

— Ştiu, ia masa cu Freddie. Bine, el mi-a spus că se duce la club să se întâlnească cu un tip, dar de fapt ia masa cu Elsa.

Freddie era un tip corpolent, rumen la faţă şi extrem de galanton. Când Alana îl descoperise, era regizor secund într-un spectacol de mâna a treia, pe care ea reuşise totuşi să-l transforme într-un succes. Avea salariu cam cât Dian. Şi apoi Alana se îndrăgostise de el şi se căsătoriseră, după care Freddie nu mai muncise de loc: nu făcea decât să ia masa în oraş cu diverse persoane. La început cu fetele din trupă, apoi cu vedetele şi acum, mai nou, cu drăgălaşa Elsa, a cărei privire albastră nu era atât de inocentă şi

dezinteresată pe cât părea. Toate astea se întâmplaseră înainte de marea ruptură şi Alana nu se dezminţise, jucându-şi rolul până la capăt, în acea ultimă seară, zâmbind sub luminile reflectoarelor şi ţinându-şi micul discurs înainte de căderea finală a cortinei ce avea să nu se mai ridice niciodată pentru ea.

Puţini oameni cunoşteau motivul: Alana fusese proprietara teatrului şi îl cedase soţului ei. Aproape nimeni nu ştia că scena pe care o avusese cu Freddie în cabina ei se sfârşise foarte tranşant.

— Dacă vrei să te laşi, n-ai decât. Dar, când îmi spui că-ţi vrei înapoi acţiunile, eşti de-a dreptul copilăroasă.

— M-ai escrocat.

Alana tremura, dar nu numai de furie.

Freddie, mai înfloritor ca niciodată şi îmbrăcat ca din cutie, îşi permitea să râdă.

— Bine, îngeraşul meu, dar mi-ai cedat de bună voie acţiunile tale. Acum, asta e. N-are nici un rost să-mi vorbeşti aşa. Dacă vrei să divorţezi, sunt gata să-ţi fixez un venit cât se poate de confortabil. Dacă nu, o să suporţi consecinţele.

Incapabilă să-i răspundă, ea îi făcu semn să părăsească încăperea.

Aşa se sfârşise cu Alana şi aşa apăruse în scenă Elsa Forsyant, iar o dată cu ea un nou gen de spectacol. Urmă un lung şir de eşecuri, întrerupt din când în când de câte un spectacol mediocru. Freddie cel înfloritor începu să aibă cearcăne în jurul ochilor lui frumoşi şi albaştri. Dowall, bătrânul regizor, zâmbea sardonic.

— De vină e genul de spectacol, insistă Freddie. Hai să ne întoarcem la genul pe care-l practica Alana.

— Da' de unde mai iei o Alana? îl întrebă Dowall zeflemitor.

— Şi Elsa poate juca genul ăsta cu ochii închişi.

Freddie spuse asta dispreţuitor. Domnul Dowall îşi înăbuşea cu greu chicotele.

— Tocmai, că ar trebui să joace cu ochii deschişi, zise el, şi genul ăsta de spectacol costă o groază de bani.

Făcu această remarcă apăsat. Ştia destul de bine că situaţia financiară a lui Freddie şi a noii sale soţii nu era foarte solidă.

— Tu pune spectacolul pe roate. De bani mă ocup cu.

Oricât de sigur pe sine ar fi părut, Freddie era totuşi ros de îndoieli. Teatrul era o responsabilitate apăsătoare. Primele două spectacole le finanţase singur. Pentru următorul reuşise să găsească sponsori, dar epuizase şi sursa asta dintr-o singură lovitură. Şi totuşi, nu se terminaseră fraierii de pe lume.

Aşa s-a născut spectacolul „O inimă generoasă”, dar fraierul visat de Freddie încă nu i căzuse în capcană; până într-o zi, când făcu cunoştinţă cu un tânăr deosebit de plăcut care îl aştepta la intrarea artiştilor pe unul din membrii trupei.

Repetiţiile pentru acest spectacol aveau să rămână în memoria tuturor celor care luaseră parte la ele ca o amintire extrem de neplăcută. Textul era foarte slab, iar muzica fusese compusă în cea mai mare parte de un tânăr aristocrat. Dowall afirmase de faţă cu toţi că Freddie fusese plătit gras de către compozitor ca să i se accepte partitura. Singurul lucru bun din spectacol era trupă de balet, care muncea din greu.

Elsa schimbase de nenumărate ori replicile – căci h-ul ei lăsa de dorit – şi îşi alesese fără ruşine atât cele mai bune cuplete cât şi cele mai frumoase melodii. Nu acceptase ca nici o altă fată frumoasă să apară în spectacol. Trebuia să fie singură şi incomparabila. Făcu ca actorul principal să fie schimbat de două ori. O dată pentru că era prea înalt şi ea părea scundă şi a doua oară pentru că avea o voce atât de bună încât o acoperea pe a ei, care era de altfel, extrem de firavă.

Uneori, nu venea cu zilele la repetiţii…

— Am citit rolul, zise Dian în vreme ce bea pe fugă un ceai cu Johnny în salonul Palm Court de la Carlton. Vai, Johnny, atmosfera de la teatru e îngrozitoare. Dimnul Dowall tună şi fulgeră cât e ziua de lungă şi lui Freddie nu pare să-i pese prea mult. Săptămâna trecută era destul de îngrijorat, dar acum nici măcar nu se mai oboseşte să vină la repetiţii.

John Crewe se foi stânjenit în scaun. Era un tânăr de 30 de ani cu o faţă de adolescent.

— Zău? zise el mirat. Părea foarte optimist lunea trecută, când am luat masa împreună.

Ea îl privi neîncrezătoare.

— Ai luat masa cu Freddie? Nici nu mi-ai spus. Nu ştiam că v-aţi întâlnit.

Johnny părea încurcat. Consideră că nu venise momentul să-i mărturisească fetei că masa aceea îl costase o groază de bani. Freddie îşi găsise fraierul. Se grăbi să schimbe subiectul.

— Ce făceai azi dimineaţă în strada Baker?

Ea îl privi uimită.

— N-am fost în strada Baker. De ce mă întrebi?

Era rândul lui să fie mirat.

— Dar te-am văzut cu ochii mei. Eram cu Joe Carteris. Ai trecut pe lângă noi într-un taxi şi, când ţi-am făcut cu mâna, mi-ai răspuns.

Dian clătina din cap.

— N-am mai fost dincolo de strada Oxford de nu mai ştiu când. E ciudat, una din fetele de la teatru mi-a spus că m-a văzut duminica trecută în Hyde Park şi Hyde Park este ultimul loc din lume unde m-aş duce duminica. Dacă Alana ar fi în Anglia, aş înţelege de ce am fost „văzută”. Asta mi se întâmplă tot timpul când ea era aici.

— Dar unde este Alana? întrebă el brusc.

— La Chicago. Am primit o scrisoare de la ea acum câteva zile. O scrisoare în care nu spune nimic concret, mă roagă doar să-i scriu. Zicea că pleacă pe Coasta de Vest şi mi-a dat o adresă din Los Angeles. Doamne, cât o mai urăşte Elsa.

Ţine la divorţul ăsta cu tot dinadinsul şi sunt sigură că Alana n-o să accepte niciodată. Toate ziarele scriu despre ce-a făcut Alana pentru teatrul Elcho şi ce pierdere pentru Londra… Elsa a fost aşa de furioasă la ultimele cronici dar mi-e teamă, că de data asta vor fi şi mai şi.

Din nou Johnnie Crewe păru încurcat, dar ea interpretă greşit cauza stânjenelii lui.

— Ştii, de fapt nu îmi pasă prea tare. Dacă dăm greş, asta e. O să renunţ la visul meu prostesc şi o să mă fac casnică.

Johnny trase adânc aer în piept.

— Da, sigur, spuse el fără entuziasmul la care s-ar fi aşteptat ea.

Veni şi ultima repetiţie.

Producătorul se cufundă în fotoliu şi îşi şterse broboanele de pe frunte. Lungul şir de balerine, purtând costumele decoltate de spectacol, îl priveau neliniştite. Cei câţiva actori principali, adunaţi în avanscenă, aşteptau apatici tirada ce avea să urmeze. Erau cu toţii storşi de vlagă, după repetiţia generală care ţinuse toată duminică, de la zece dimineaţa până la miezul nopţii. Acum era ora patru într-o foarte friguroasă dimineaţă de luni. Teatrul era ca o gheţărie plină de curenţi. Doar domnul Dowall părea să scoată foc pe nări.

Se întinse după chiştocul de mult abandonat în scrumieră agăţată de spătarul scaunului, îl aprinse şi pufăi dezgustat.

— Sunteţi o trupă îngrozitoare. Nu e unul printre voi care să ştie meserie şi chiar dacă ar fi, n-ar servi la nimic. Voi, fetelor, sunteţi o adunătură de diletante. Nu ştiţi nici măcar cât ştiaţi în prima zi. Nu vreţi să ţineţi cont de nimic. Staţi şi sporovăiţi ca nişte ciori şi mâine e premiera. Sau, mai bine zis, diseară! Acum gata, toată lumea acasă. Diseară la ora cinci şi jumătate vreau să fiţi toţi aici: baletul, actorii, toată lumea. Trebuie să avem premiera; dacă o amânam, o să fie şi mai rău. Gata, asta e.

Îi expedie gesticulând nervos cu mâna şi trupa se risipi zgomotos.

Nu mai rămaseră decât colaboratorii apropiaţi.

— Nici un costum nu se potriveşte, pantofii n-au sosit nici jumătate din câţi avem nevoie, orchestra e un dezastru, maşinişti au toţi două mâini stângi, cum n-am mai întâlnit de când lucram cu teatrul ambulant. Teatrul ambulant! Doamne, le-ar da clasă ăstora. Auzi, 25 de minute ca să schimbi un decor. Cred că în seara asta o să fie un scandal monstru la teatru.

Domnul Dowall era un om extrem de pesimist, cu o figură brăzdată de cute adânci. Era veşnic încruntat.

Pe intervalul îngust dintre orchestră şi primul rând se apropiau două femei. Elsa păşea semeaţă, cu aerul şi purtările unei adevărate patroane; era o tânără doamnă nu prea înaltă, suplă, plină de bijuterii, care răspândea în jur un val puternic de parfum.

— Ascută Dowall, nu pot să am premiera diseară. Mi-am pierdut vocea şi sunt un pachet de nervi.

Dian, dublura ei, ar fi fost fericită să nu asiste la discuţie, dar i se spusese să vină.

Domnul Dowall o privi îndelung pe cea care era vedeta spectacolului. Era într-adevăr frumoasă: nici chiar cel mai mare duşman al ei nu ar fi putut să-i conteste frumuseţea trăsăturilor regulate şi tenul impecabil. Silueta ei era câteodată descrisă de câte un jurnalist extaziat, ca fiind divină, iar domnul Dowall era de acord şi cu această caracterizare.

Dar el, mai mult decât toţi ceilalţi bărbaţi, era conştient de viclenia care se ascundea în spatele acelor ochi albaştri, era conştient de meschinătatea sufletului ei şi a acelor buze roşii.

— Eşti un pachet de nervi şi nu eşti de loc în formă Elsa, şi probabil chiar ai şi un certificat medical prins cu grijă în jartiera ciorapului; dar nu ajută! spectacolul va avea loc diseară.

Înşiră toate acestea cu un calm desăvârşit…

— Ce propui să facem? Să amânăm o lună, să ne mutăm la Monte Carlo ca să-ţi dăm şansa de a repeta în condiţii climaterice favorabile?

— Nu e nevoie să-ţi exersezi sarcasmul pe socoteala mea, spuse ea ridicând vocea.

— Vrei să-ţi spun ceva?

Sarcasticul producător îşi încrucişă braţele, privind-o.

— Dacă ar fi fost vorba de Alana, aş fi făcut spume la gură şi m-aş fi dat de ceasul morţii. Alana conta. Tu nu contezi nici cât negru sub unghie. Ai un rol şi o să-l joci: o să dansezi bine şi o să cânţi acceptabil. Admiratorii tăi vor spune că preferă să te vadă când faci altceva. Piesa e o porcărie pe care nu ai putut s-o transformi în altceva. Ea ar fi putut. Când tânărul prieten şi-a schimbat iubita, a pierdut cea mai mare vedetă din lume.

Actriţa se făcu lividă de furie. Dowall îi ascultă şi nu-i ascultă comentariile. Dian dispăru pe neobservate.

— Florile vorbesc! mârâi domnul Dowall.

Freddie o aştepta într-o dispoziţie senină şi conciliantă. Îi ascultă tirada şuierătoare fără să comenteze.

— M-a insultat şi tu ai stat acolo sforăind ca un porc. Mă mir că nu i-am tras una peste mutră… Freddie, îl dai imediat afară pe Dowall.

Spre surprinderea ei, Freddie chicoti.

— O să fie zdrobit în colapsul general, zise el.

Ea replică răstit:

— Pentru Dumnezeu, nu mai folosi cuvinte străine când vorbeşti cu mine! Ştiu că ai o educaţie mai bună decât a mea. Ce vrei de fapt să spui?

— Vreau să spun că nu-mi mai asum riscul cu acest teatru. L-am subînchiriat şi am vândut spectacolul.

Femeia aprinse plafoniera maşinii ca să-l vadă mai bine.

— Ai vândut spectacolul?

— Cu fulgi cu tot! spuse el, aproape vesel. Costul brut al prudenţei este de opt mii. Mâine seară o să am în buzunar un cec pentru douăsprezece şi contractul nu este decât un

simplu schimb de scrisori. Vom pleca la Monte, dar înainte ne vom căsători.

Ea îl privi intens.

— Ne vom căsători? A fost Alana…?

Freddie era extrem de mulţumit de sine.

— M-am căsătorit în America; n-ai ştiut asta, nu? Şi am divorţat tot în America. A costat două mii de dolari, dar a meritat. Am avut un plan perfect. Alanei i-au fost trimise tot felul de hârtii pe care le-a semnat fără să ştie că erau legate de divorţ. Ştii ce drăcoaică e în privinţa acestui subiect. Cred că nici acum nu bănuieşte, deşi eu m-am şi întors între timp. Cazul s-a judecat în absenţa ei şi azi dimineaţă am primit o scrisoare de la avocat, care m-a anunţat că în sfârşit, s-a încheiat. Nu-i aşa că sunt băiat deştept?

— Când s-a întâmplat asta?

— Acum o lună.

Ea se cuibări lângă el.

Oratorul veni la teatru în seara premierei, mustrându-se în sinea sa pentru propria-i frivolitate. În hol se afla un Johnny abătut, căci el era cel care, într-un moment de aberaţie mintală, concepuse strălucita idee de a achiziţiona spectacolul „cu fulgi cu tot”.

Îl conduse pe domnul Rater în micul birou care îi fusese pus la dispoziţie de către conducerea teatrului şi îi explică succint şi pe faţă care era situaţia. Oratorul, pentru care banii erau bani, îl ascultă îngrijorat.

— Se pare că ai fost jucat şi, din nefericire, nu pot să-l arestez pentru obţinere de bani sub false pretenţii, spuse el. Pentru Orator, aceste cuvinte echivalau cu un adevărat discurs. Când o să se înfăptuiască acest jaf? îl mai întreabă el şi Johnny îi explică că „afacerea” urma să se finalizeze în acea seară, semnarea formală a contractului venind să confirme termenii stabiliţi în scrisoare.

Oricum, avusese atâta minte încât să consulte un avocat.

— Sărmanul de tine! zise Oratorul şi simpatia lui îl făcu pe tânăr să se crispeze.

— Poate că nu e totul pierdut.

Azi dimineaţă Dian a primit o telegramă de la New York. Era de la Alana, care îi ura noroc. Mai era şi un alt mesaj destul de ciudat.

Se căută prin buzunare şi, găsind telegrama, i-o întinse Oratorului.

„Mult noroc diseară. Stop. Nu uita vechiul truc. Stop. Nu încuia uşa secretă. Stop. Asta aduce noroc. Stop.”

— Care uşă secretă? întrebă Oratorul şi Johnny îi explică cum din cabină se putea ajunge printr-un hol secret la o uşă ce dădea în stradă. Capricioasă cum era, Alana ţinea întotdeauna uşa aceea descuiată, pentru a putea părăsi teatrul în grabă, în cazul în care spectacolul nu ar fi fost bine primit.

— Bineînţeles că nu a folosit-o niciodată, dar îi înţeleg sentimentele.

Oratorul nu spuse nimic şi se lăsă condus spre un scaun de pe ultimul rând. Şi el vroia să aibă o posibiliate de a se salva, în cazul în care spectacolul avea să fie plictisitor.

În cabina ei, Dian stătea stupefiată, moartă de frică. Era îmbrăcată pentru primul act; fusese fardată şi îmbrăcată de mai bine de o oră.

Contemplă deznădăjduită inevitabilul eşec. Piesa era proastă, muzica, punerea în scenă, totul era groaznic. Să-şi fi făcut apariţia într-un spectacol de succes… asta i-ar fi dat o şansă.

Se uită prin cabina splendidă – fusese folosită de Elsa.

Poate că piesa avea să se joace o săptămână, o lună, poate; şi era acum a lui Johnny. Poate că eşecul nu îl va ruina, dar îl va răni foarte tare. Această responsabilitate în plus era dezastruoasă.

Apoi îşi aminti de sfatul amuzant al Alanei şi o chemă la ea pe cabinieră. Pentru că o nenorocire nu vine niciodată singură, cabiniera ei telegrafiase anunţând-o că era bolavă şi fusese înlocuită de o alta. O femeie cu faţa măslinie şi

părul cărunt pieptănat peste cap şi al cărui chip era desfigurat de un plasture imens.

— M-a lovit bărbată-miu', explică ea, dar Dian nu era deloc dispusă să asculte suferinţele domestice ale cabinierelor.

Era o femeie destoinică ce mânuia recuzita ca o adevărată expertă.

— Domnişoară, dumneavoastră aţi deschis uşa ce dă spre stradă? Că văd lipseşte cheia din cui. Domnişoara Alană voia întotdeauna ca uşa aceea să fie deschisă în prima seară.

Dian îşi aminti şi căutând în geantă, îi dădu cheia cabinierei, care dispăru. Se întoarse după scurtă vreme şi puse cheia pe masă.

— Ciudaţi mai sunt şi actorii ăştia, zise ea cu voce piţigăiată. Ar trebui să poţi deschide uşa aia pe dinăuntru. Ah, că veni vorba, domnişoară, cineva v-a trimis o sticlă de vin, cred că domnul Crewe, zicea că ar trebui să beţi o înghiţitură înainte de-a intra în scenă.

— Nu vreau să beau, spuse Dian cu voce obosită.

— Dar zău că aveţi nevoie. O să vă mai înveselească puţin. Şi chiar domnul Crewe ţine să beţi un păhărel.

Fără să mai aştepte alte instrucţiuni, femeia destupă sticla şi turnă lichidul acidulat într-un pahar…

Timp de o jumătate de oră rămase cu privirea aţintită în gol, undeva în faţa sa. La un moment dat se auziră bătăi în uşă, care o anunţau că urmează să intre în scenă. Se ridică şi ieşi din cabina cu senzaţia că nu ea era cea care înainta cu paşi uşori de-a lungul culoarului întunecos ce ducea spre scenă.

Intrând în loja sa când bătea de opt, chiar înainte de ridicarea cortinei, Johnny rămase perplex văzând-o în loja de alături pe Elsa Vane. Ar fi trebuit să aibă decenţa ca măcar în seara aceea să nu apară.

În program se făcuse rectificarea că, datorită unei indispoziţii grave, domnişoara Elsa Forsyant nu va participa la spectacol. Din acest motiv John Crewe se grăbi să

meargă în loja lui Freddie, într-o ultimă încercare de a mai salva ceva de la dezastru.

Freddie îl întâmpină în uşă şi îl ascultă cu ochii pe jumătate închişi.

— Îmi pare rău bătrâne, dar când ţi-am vândut spectacolul, n-am specificat că va juca domnişoara Forsyant. E foarte bolnavă. A venit aici în seara asta numai ca să nu-şi dezamăgească admiratorii… Doctorul crede că e vorba de o cădere nervoasă şi i-a recomandat să plece pe Riviera. Spectacolul însă e foarte bun. Nu-l lăsa pe bătrânul ăla de Dowall să-ţi împuie capul cu prostii. Tânăra dumitale prietenă o să aibă un succes extraordinar, crede-mă.

Îl bătu prieteneşte pe spate şi Johnny trebui să facă un efort serios de voinţă ca să nu-i tragă una. Abia se aşezase în scaun când cortina se ridică. Premiera fu slabă. Nici cel mai mare producător din lume n-ar fi putut să scoată mai mult din muzica scrisă de aristocratul acela. Spectatorii începură să se foiască în scaune. Galeria începu să tuşească. Domul Jevons, dirijorul, un bărbat destul de nervos, începu să-şi şteargă broboanele de pe frunte, transmiţându-le nervozitatea sa şi celorlalţi membri ai orchestrei. Prima scenetă fu total lipsită de umor. Johnny se crispă în scaun. Şi apoi, într-o explozie de muzică – toate numerele reuşite din spectacol fuseseră păstrate pentru Elsa – îşi făcu apariţia Dian.

Nu există nici un dubiu în legătură cu asemănarea uluitoare dintre ea şi Alana. Pentru o clipă, întreaga sală rămase cu răsuflarea tăiată, apoi amintindu-şi de această asemănare, o întimpinară cu strigăte de bun venit.

În primul moment păru uimită de primirea care i se făcea, zâmbi nervos, se înclină şi îşi începu numărul.

Era Alana, cu toată vivacitatea ei, cu toată inteligenţa, cu inimitabilele ei gesturi: era vocea Alanei, erau picioarele ei fermecate. Publicul o chemă entuziasmat iar şi iar la rampă.

Crewe privi spre loja în care stătea Freddie. Alb la faţă urmărea totul, mut de uimire. Era perplex. În mod

surprinzător, spectacolul se închegase de parcă prezenţa marii vedete adusese liantul magic care lipsise până atunci.

Primele scene se scurseră pe nesimţite. John observă că spectatorii se uitau miraţi în programul spectacolului. Cine era această Dian Donald? Era poate noul nume sub care Alana dorea să fie cunoscută? Se împăcase oare cu soţul ei?

A treia scenă avea ca decor interiorul unei colibe. Dian îşi făcu apariţia în costum de cowboy. Avu loc un schimb de replici între ea şi partenerul ei. Cu o mişcare bruscă scoase din teaca de la şold un pistol automat. Trebuia să ţintească spre partenerul ei care, printr-o mişcare abilă, urma să-şi salte pălăria de pe cap, ca şi când aceasta ar fi fost atinsă de glonţ. Dar ea nu ţinti spre el, ci, răsucindu-se spre lojă, după o scurtă ezitare ridică braţul şi trase. Freddie se prăbuşi, inert pe parapetul lojei.

Într-o clipă se stârni un adevărat haos. Se auzi ţipătul strident al unei femei.

Johnny ajunse în lojă chiar în clipa în care cortina se lăsă peste scenă. Ridică trupul şi-l culcă pe spate. O privire îi fu deajuns ca să-şi dea seama că Freddie mai respira şi că rana nu era fatală.

— E mort? se auzi glasul Oratorului.

Domnul Rater se aplecă deasupra trupului celui rănit şi îl examină în grabă.

— Cum ajung pe scenă?

— A fost un accident, spuse John. Era nervoasă…

Crewe îl conduse pe scăriţa îngustă şi deschizând o uşă de metal, ajunseră pe scenă. Aici domnea o confuzie generală. Îl zări pe Dowall, singurul om care-şi păstrase cumpătul în toată mulţimea aceea dezlănţuită.

— Domnişoara Donald s-a dus în cabina ei şi uşa e o încuiată, spuse el.

— Du-mă acolo, spuse Oratorul grav.

Ajunseră în dreptul cabinei; uşa era încuiată şi zăvorita pe dinăuntru. Toate bătăile lor în uşă nu avură nici un rezultat.

N-a fost nevoie să-l cheme pe mecanicul teatrului, căci acesta îi urmase prin labirintul de coridoare şi acum le stătea la dispoziţie, înarmat cu o rangă.

— M-am gândit eu că o să avem nevoie de aşa ceva, zise el. Am încercat şi eu să intru în cabină acum câteva minute şi n-am putut.

La instrucţiunile Oratorului mecanicul făcu o spărtură în uşă. Îşi strecură mâna înăuntru, răsuci cheia care se afla în broască şi uşa se deschise larg.

Cabina Dianei era goală. Pe măsuţa de toaletă, sub lumina puternică a nenumăratelor becuri, zăceau răsfirate tot felul de cosmeticale, o sticlă începută de şampanie şi două pahare. Pe podea erau împrăştiate trei rochii ca şi cum cea care le purtase tocmai se dezbrăcase de ele, lăsându-le acolo. Nici urmă de Dian.

Pe una din laturi, încăperea avea o nişă; dând la o parte draperia de catifea care o acoperea, Rater văzu întins pe jos trupul unei femei, cu capul aşezat pe o pernă.

Era Dian. Dormea. Ridicând cuvertură cu care era acoperită, Oratorul observă că purta rochia transparentă cu care fusese costumată în prima scenetă. Se întoarse la masa de toaletă şi mirosi unul dintre pahare, în care mai era puţin vin.

— Drogată, zise el laconic. Chemaţi un doctor. Unde e cabiniera?

Femeia dispăruse.

La cererea sa, mecanicul îi arătă pasajul secret ce dădea în stradă. Era ascuns în spatele unei uşi ce părea a fi a unui dulap; un coridor văruit care se termina în dreptul unei uşi grele.

Rater dădu să o deschidă şi observă că era crăpată. Făcu un pas şi se trezi într-o stradă dosnică. În timp ce el asistase la spectacol, afară fulguise şi pe zăpadă se zăreau urme proaspete de roţi.

Când era pe terminate cu investigaţiile sosi şi doctorul, care o readuse pe Dian în simţiri.

— N-a fost o doză foarte puternică, raportă el. Aş vrea să iau restul din pahar pentru analiză.

Freddie fusese dus la spital şi mulţimea se risipise.

Pradă unei mari nelinişti, Johnny stătea la căpătâiul fetei, toropită încă de efectul drogului. Oratorul făcu o scurtă vizită la spital de unde se întoarse cu o groază e informaţii utile. Johnny dădu glas îndoielilor sale:

— N-o veţi aresta pe Dian, nu? A fost un accident…

— Nu, spuse Oratorul. A fost o acţiune premeditată.

— Dar asta, domnule Rater, este o acuzaţie îngrozitoare. Dian de abia îi cunoştea…

John Crewe îl privi îngrozit.

— Alana, în schimb, îl cunoştea foarte bine, spuse Oratorul sardonic. Vane i a jucat o farsă grosolană. A divorţat de ea pe la spate. Vane este destul de abil să-şi facă un aliat, plângându-i pe umăr.

— Ce s-a înlâmplat cu cabiniera? I-aţi dat de urmă?

Domnul Rater clătină din cap.

— Nu. Şi nici nu m-aştept s-o găsesc. Bună actriţă, această Alana; şi foarte rapidă. A ajuns de la New York la Londra în patru ore, asta în caz că telegrama nu a fost trimisă de vreo cunoştinţă. Şi presupun că va ajunge înapoi la New York în numai două ore.

Puţin mai târziu, Dian le povesti ce păţise şi află la rândul ei despre dispariţia cameristei. Îşi amintea că băuse vinul şi nimic mai mult. Johnny îi spuse care era teoria inspectorului şi ea ascultă încordată.

— Deci domnul Rater îmi dă două alternative: ori să pun poliţia pe urmele Alanei, ori să susţin că totul n-a fost altceva decât un accident. Ei bine, a fost un accident. Iar eu am rupt-o cu teatrul.

Johnny „rupsese” şi el – căci tocmai făcuse bucăţele cecul care acum ar fi trebuit să fie în buzunarul lui Freddie.

10. OMUL DIN MEMPHIS.

În fiecare zi de joi, spre seară, exista obiceiul ca în sala Duvern să se adune un grup de bărbaţi şi femei, care îşi

dedicau timpul liber şi puţinii bani pe care îi aveau, recuperării delincvenţilor. Şi tot aşa, în fiecare seară de joi, toţi delincvenţii Londrei, care nu erau căutaţi de poliţie în acel moment, sau care nu erau plecaţi să-şi exercite „meseria”, se vedeau în sala Duvern unde personalităţi eminente, printre care romancieri de renume, le ţineau prelegeri pe diverse teme. La şedinţele comitetului acestei organizaţii de reeducare, organizatorii se felicitau reciproc pentru progresele pe care la înregistrau şi expuneau cazuri, cum ar fi:

H... X... Un bărbat cu 17 condamnări, îşi câştigă onest existenţa cu sprijinul doamnelor B&C şi este destul de mulţumit cu 35 şilingi pe săptămâna...

Când se dovedi însă că X îşi suplimenta cei 35 de şilingi săptămânali cu mici furtişaguri de la firma pentru care lucra, numele lui fu pe loc eliminat din paginile cărţii de onoare şi dat cu totul uitării. Căci această organizaţie, ca şi multe altele, nu realizau că din fiecare liră cheltuită pentru reeducarea unui delincvcnt, 19 şilingi jumătate se pierdeau, chiar dacă restul erau cu rost cheltuiţi pe timbrul scrisorii trimise respectivului domn, invitându-l să se ducă la dracu'.

Uneori veneau şi foşti inspectori de poliţie, acum la pensie, şi le vorbeau cu glas mieros şi iubire frăţească celor care nu demult le fuseseră duşmani declaraţi. Aceştia ascultau în tăcere şi plini de atenţie, iar după ce discursul sc termina, discutau înţe ei şi comentau pe seama vechiului lor duşman.

I-ai văzut diamantul înfipt în cravată? Mă întreb de unde l-o fi ciupit. De la furtul ăla... sau de la...

Numai unul sau doi membri din poliţia activă se lăsaseră cooptaţi de această organizaţie, iar inspectorul Oliver Rater erau unul dintre cei care fuseseră de acord, deşi cu mare greutate, să spună câteva cuvinte. În seara respectivă sala era arhiplină. Inspectorul avea atât de multe cunoştinţe personale, atât de mulţi oameni cărora le stricase socotelile, încât nici nu putea fi altfel.

Cuvântarea lui a fost scurtă.

— Măi băieţi, unii dintre voi îmi faceţi scârba, o începu el, deloc promiţător. Când spuneţi că încercaţi să duceţi un trai cinstit, vreţi să spuneţi că între două trebuşoare staţi cu mâna-ntinsă. Doi dintre voi au încercat să mă prindă săptămâna trecută, când aţi aflat că urma să vin să vorbesc aici, în sala asta – mulţumesc pentru compliment! Cei mai mulţi dintre voi nu vă simţiţi cu adevărat confortabil, decât când sunteţi la mititică, cu gorila lângă voi. Unul dintre voi, băieţi, şi n-o să dau nici un nume, a ieşit din închisoare săptămâna trecută şi primul lucru pe care l-a făcut a fost să ciordească nişte veline. De atunci am înţeles ce înseamnă să fii luat de fazan. Vă avertizez că eu nu am de gând să mă rog de voi şi nici să vărs lacrimi amare ca să vă înduioşez. L-am ajutat o dată pe unu ca voi să-şi găsească o slujbă: şi ce credeţi că a făcut? A jmanglit un costum de haine de la patronul care îl angajase şi a lucrat o casă din Finsbury. E mai fericit la pârnaie! Toţi ziceţi că vă hăituieşte poliţia şi nu-i niciunul care să-l ia pe poliţist drept agent imobiliar. Acesta este cel mai lung discurs pe care l-am ţinut în viaţa mea. Nu mă îndoiesc că pe cei mai mulţi dintre voi o să-i revăd la tribunal. Şi dacă nu, asta va fi din cauză că voi lipsi eu.

Nu a fost o cuvântare prea bine primită. Comitetul a rămas oripilat. Cei mai mulţi dintre ei nu ştiau că „mititica” înseamnă închisoare, că a „sta cu mâna întinsă” înseamnă a cere un împrumut, că „gorila” înseamnă paznicul închisorii, că „velinele” erau cecuri, sau că „a fi luat de fazan” înseamnă a fi luat drept prost şi invariabil spuneau „a jefui” acolo unde Oratorul şi prietenii lui preferau să spună „a lucra”.

Erau atât de oripilaţi încât s-au adresat în scris Comisarului şef, iar acesta le-a trimis răspuns că primise scrisoarea lor din data 21 ale lunii şi că problema era luată în studiu.

— Mi-ar fi plăcut să fiu acolo când a vorbit Oratorul, zise el, aruncând reclamaţia la coş, probabil că şi-a epuizat

resursele de vorbire pe doi ani de-acum încolo şi nu o să mai putem să-i smulgem un cuvânt.

Şi totuşi, în auditoriu s-a aflat şi o persoană care îi apreciase discursul. Din organizaţie făcea parte o secretară cu păr blond ca paiul, al cărei nume era Lydia Gravne. Era foarte drăguţă, foarte blondă şi foarte competentă. Refuzase şapte invitaţii separate de a lua masa cu diverşi membri din comitet. Acest comitet era compus din şapte bărbaţi.

Se apropie cu timiditate de Orator, pe când acesta se pregătea să părăsească clădirea.

— Ar fi o dovadă de prea mare îndrăzneală din parte a mea să vă cer un autograf, domnule Rater?

Oratorul o privi printre gene. Fără nici o vorbă luă cartea pe care i-o întindea tânăra şi semnă.

Era originară din Canada, îi spuse ea, nu era în ţară decât de trei luni. Mai târziu, inspectorul află că tânăra îşi părăsise slujba aceasta, dar nu avea să afle care era noul loc de muncă decât peste o vreme. Pe atunci Scotland Yardul avea un fel de invitat: căpitanul Martin J. Snell, din Philadelphia. În mod normal, inspectorului şef Rater nu-i plăceau de loc vorbăreţii, dar, dintr-un motiv inexplicabil, părea că-l acceptă pe american chiar şi-aşa. Mai mult, părea că îl încurajează chiar. Asta se întâmpla în perioada în care Oratorul suferea de insomnie. Căpitanul Snell se afla în Anglia în schimb de experienţă. Alocase o perioadă de o lună Scotland Yardului şi fusese dus peste tot, de la morgă la biroul de obiecte pierdute. Seara obişnuia să facă o plimbare cu domnul Rater sau rămânea în salonul acestuia, povestind tot felul de aventuri ciudate.

— Era în Memphis un tip care se numea Lew Oberack. Individul ăsta era cel mai tare escroc din branşă.

În acest punct al povestirii, capul greu de somn al Oratorului îi cădea invariabil în piept. De-asta îl plăcea pe căpitanul Snell: glasul lui era un adevărat somnifer. Dacă însă ar fi avut răbdarea să-l asculte pe inteligentul

american, ar fi putut să pătrundă mult mai repede tâlcul anumitor întâmplări ciudate petrecute în biroul unui oarecare Dimitri Horopolos.

Domnul Horopolos era grec şi deosebit de bogat. Era acţionar principal într-un mare concern comercial şi firma sa, care cuprindea un număr mare de bancheri şi agenţi financiari, avea un cuvânt de spus în majoritatea lansărilor de societăţi ce doreau să intre în circuitul internaţional.

Creatură de o frumuseţe singulară, cu un ten de copil, ochi mari şi închişi la culoare şi un păr negru, mătăsos, era de o vanitate la fel de singulară. Era vanitos pentru că era un bun atlet, călărea impecabil, avea o casă splendidă în Elman Square şi mare succes la femei.

Odată se primise la Scotland Yard o plângere indirectă la adresa lui şi Rater însuşi îl intervievase pe zâmbitorul milionar.

— Dragul meu, spuse Dimitri plin de afectare, ce absurd! Fata s-a aruncat pur şi simplu în braţele mele. Am făcut tot ce am putut ca s-o aduc la realitate şi, când am văzut că îmi este imposibil, i-am spus că nu mai am nevoie de serviciile ei. Un bărbat cu situaţia mea este expus unor asemenea acuzaţii.

— Nu există nici o acuzaţie, spuse scurt Oratorul.

Mai târziu discutase cu fată dar fără prea mult succes. Ideea publicităţii o înspăimânta. Cea care îi luase locul îşi abandonase slujba la fel de repede şi era tot atât de rezervată în a da o explicaţie. Într-o zi, domnul Dimitri Horopolos se întâlnise cu Oratorul din pură întâmplare, în Bond Street.

— Ei, am mai pierdut o secretară, zâmbi el. Zău dacă ştiu ce să fac ca să le mulţumesc.

Oratorul, cu un trabuc în gură, îl privi mulţumit.

— Aţi încercat vreodată să nu faceţi ce le nemulţumeşte, domnule Horopolos? îl întrebă el.

Dimitri fu încântat; avea simţul umorului. În plus, în dimineaţa aceea era foarte mulţumit de sine, întrucât

reuşise, în sfârşit, să găsească o adevărată perlă de secretară, o fată blondă cu nişte minunaţi ochi albaştri, care acceptase slujba pe care el i-o oferise fără să stea pe gânduri. Nu era din Londra, n-avea rude, n-avea prieteni. Nu era încântată de ideea de a fi internă, dar acesta era un obstacol uşor de îndepărtat. La urma urmei, după cum Dimitri îi spusese unui compatriot, nu poţi să le ai pe toate.

Oratorul ştia de existenţa noii secretare. I se făcuse o demonstraţie vizuală, căci Dimitri, cu o obrăznicie demnă de clasicii săi înaintaşi, o trimise pe fată la Scotland Yard cu un bilet: „Dragă domnule Rater, am avut atâtea necazuri cu fostele mele secretare. Încât aş vrea să vă daţi consimţământul în privinţa acesteia, precum şi să o preveniţi de inconveniente, cum înţeleg că obişnuiţi să faceţi cu orice fată drăguţă care intră în serviciul meu."

Oratorul îşi ridică privirea şi se uită la fata rezervată care stătea de cealaltă parte a biroului.

— Ei, domnişoară Grayne, mi s-a spus că nu prea ţi-au plăcut delicvenţii reeducaţi?

Fata fu încântată că inspectorul îşi amintise cum o cheamă.

— Am o slujbă foarte bună acum, domnule Rater, zise ea. Domnul Horopolos este atât de amabil şi atât de chipeş – rar mai vezi un bărbat atât de bine, nu, ce ziceţi?

— Cel puţin de când cel al doamnei Tussaud a fost ars, nu, zise Oratorul pe un ton jignitor.

Având în vedere biletul primit, inspectorul ezită să ofere vreun sfat, oricare ar fi fost acela. După toate probabilităţile, Dimitri îi spusese fetei că nu prea se bucura de popularitate în rândurile celor de la Scotland Yard şi că pierduse mai multe secretare. Era chiar probabil… milostivul domn Rater clătină din cap şi alungă gândul.

— Vei vedea că grecul ăsta este un tip foarte cumsecade în privinţa plăţii, zise el, deşi e cam prea prietenos. N-ai ce-i face – nimeni n-are ce-i face. În locul dumitale, m-aş limita strict la orele de program.

Ea îi fu foarte recunoscătoare.

— Nu ştiu care este programul de lucru în ţara asta, îi spuse ea. La ce oră se pleacă seara?

— De îndată ce se întunecă, răspunse domnul Rater.

În seara aceea, avându-l oaspete pe domnul Snell, Oratorul stătea în faţa focului şi îl asculta.

— Ei bine, tipul ăsta, Oberack – individul de care ţi-am vorbit – locuia în Memphis…

În acest punct, Oratorului îi căzu capul în piept şi adormi.

Dimitri îşi dădu în curând seama că noua sa secretară era în mod categoric o schimbare în bine. Avea un acut simţ al umorului, era oricând gata să râdă la auzul unor istorisiri la care fostele secretare n-ar fi catadicsit nici să zâmbească, nemaivorbind de tinerele de duzină, care le-ar fi ascultat de-a dreptul cu neîncredere. Era fără discuţie extrem de capabilă şi îi rezolva corespondenţa cu o viteză uimitoare.

— Draga mea, eşti pe cât de eficientă, pe atât de fermecătoare, zise el, bătând-o uşurel pe umăr.

Întotdeauna începea prin a le bate uşor pe umăr.

Ea îşi ridică spre el ochii mari, albaştri, apoi zâmbi.

— Cred că voi fi foarte fericită aici, îi răspunse ea. Unde am lucrat ultima oară…

Îi povesti despre experienţa nefericită pe care o avusese fiind în slujba unui comersant de ceai, precum şi de neplăcerile legate de alte slujbe pe care le mai avusese.

— Reeducarea delincvenţilor, zici? Era amuzat cu adevărat domnul Dimitri, ca unul ce nu fusese niciodată la închisoare şi deci nu putea să fie reeducat într-o manieră oficială adecvată. Ce pacoste trebuie să fi fost pentru tine, micuţa mea!

De obicei, Dimitri primea multe scrisori cu poşta de dimineaţă şi nu pleca în City până nu îşi rezolvă corespondenţa. În general se întorcea în jur de ora patru după-amiază, când se ocupa de scrisorile care sosiseră între timp. Avea o casă mare, pe care o construise numai pentru el şi un personal destul de numeros.

— Într-o zi o să-ţi arăt câteva din minunatele mele diamante, zise Dimitri, care era mai mândru de aceste comori decât de orice alte bogăţii ale sale.

Fata se arătă încântată.

— Le ţineţi aici, în casă? întrebă ea.

Dimitri zâmbi.

— Le ţin sub casă, spuse el, amuzat de nerăbdarea ei. O să-ţi spun ceva care te va interesa. Până acum s-au făcut şase încercări de spargere. De două ori hoţii erau una din cele mai eficiente bande din Pariş. Au reuşit să intre în casă, dar chiar dacă erau două sute de bande la un loc, tot nu ar fi putut să pătrundă în camera mea blindată – care este singura de nepătruns din toată Londra.

În acest punct Dimitri îşi lăudă pe bună dreptate minunată sa cameră blindată. Fusese construită în subsolul casei – o cămăruţă de beton şi oţel cu o uşă de mai bine de jumătate de metru grosime. Era prevăzută cu un sistem de ventilaţie, ce îşi dovedise pe deplin rostul în timpul războiului, când tatăl său folosise încăperea ca adăpost. Tocmai era în construcţie când începuse războiul şi ventilaţia la care se gândise ulterior fusese proiectată pentru ca spaţiul să devină locuibil, în orele când cerul Londrei era înţesat cu avioane germane.

— De fapt seamănă mai mult cu o cameră de dormit foarte confortabilă, îi spuse el. Trebuie să mergem într-o zi să o vezi.

Când îi spunea asta n-avea de loc intenţia să i-o arate fetei nici într-o zi şi nici chiar într-o seară, căci această preţioasă încăpere era păzită cu cea mai mare sticteţe. Cineva stătea de pază zi şi noapte la capătul holului care ducea în camera de la subsol.

Dimitri era un patron foarte atent. Fata nu lucra la el nici măcar de o săptămână, dar el insistă deja să o însoţească, la plecare, până la uşă.

Într-una din seri rămăsese în uşă, uitându-se cum fata cobora treptele şi o ia apoi la stânga. Concomitent, văzu

cum un bărbat ieşi de după un stâlp şi i se adresă fetei. O clipă faţa rămase pe loc, ezitând; apoi văzu cum bărbatul continuă să vorbească, gesticulând aprins. De odată Lydia se întoarse şi se apropie în grabă de el.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Dimitri.

— Nu ştiu, cred că este ofiţer de poliţie sau aşa ceva, zise ea cu glas tremurător. M-a sfătuit să nu rămân seara târziu în casa dumneavoastră.

În furia sa, Dimitri o dădu brutal la o parte şi se repezi la bărbat. Îi vedea bine faţă prelungă, cu o mustaţă neagră, şi sprâncene zbârlite.

— Cum dracu' îţi permiţi s-o acostezi pe secretara mea? Eşti ofiţer de poliţie, nu? Poţi să te întorci la domnul Rater şi să-i spui din parte mea că, dacă mă mai pune în astfel de situaţii, o să înaintez o plângere la Scotland Yard.

Bărbatul zâmbi.

— Cine v-a spus că sunt ofiţer de poliţie? întrebă el cu răceală. Şi chiar dacă aş fi, ce vă deranjează că am avertizat-o pe tânăra domnişoară că noaptea străzile sunt pline de primejdii?

Grecul se abţinu cu greu să nu-i dea o replică grosolană, dar reuşi să se controleze.

— Hai mai bine să bem ceva. Intră, îi spuse el, străduindu-se să sune cât mai amabil.

Bărbatul ezită o clipă, părând că stă în cumpănă, apoi îi spuse pe un ton schimbat:

— Nu vreau să vă supăr sau să fac necazuri, domnule, şi nici eu nu vreau să dau de vreun necaz. Dar trebuie să-mi fac datoria…

— Hai, intră, spuse Dimitri.

Bărbatul îl urmă supus. În capul scării dădură de fată, pe care Dimitri o expedie cu un „la revedere” scurt. O luă înainte, ajungând într-un birou mobilat elegant. Bărbatul se aşează stingherit pe marginea unui scaun, punându-şi pălăria pe genunchi.

— Nu-ţi cer să trădezi nici un secret de serviciu, îi spuse Dimitri cu un zâmbet larg, în timp ce pregătea un whisky cu sifon. Dar cum treaba ta tot e să mă păzeşti, te pot scuti de multe neplăceri. N-am nici o intenţie să mă pun rău cu poliţia. De altfel, aş prefera să fiu în relaţii bune.

Bărbatul tuşi încurcat, întinse mâna după paharul cu whisky şi-l dădu pe gât.

— Datoria… începu el.

— Lasă datoria, zise Dimitrie binevoitor. Treaba ta e să-ţi faci datoria faţă de tine. Ai ordin să stai aici în fiecare zi?

Bărbatul încuviinţă.

— În afară de duminici, zise el.

Dimitri râse.

— Promit ca duminicile să fiu cuminte.

Scoase din buzunar un portmoneu din care luă o bancnotă foşnitoare şi o puse pe masă. Musafirul observă dintr-o privire că era de 10 lire.

— Nu pot să accept, domnule. Zău, nu pot. Asta înseamnă să mă bag în mare bucluc.

— Bucluc! zise grecul zeflemitor. Ce prostie! nu te gândeşti decât la bucluc. Presupun că este tipic pentru o minte de poliţist.

Împinse bancnota spre domnul Olcott, căci aşa se prezentase musafirul şi, după o serie de gesturi demne de o pantomimă a refuzului, bancnota fu băgată în buzunar.

Îl revăzu pe Olcott în seara următoare. Bărbatul duse respectuos mina la pălărie. A treia seară, Dimitri îl invită din nou în casă.

— Aş vrea să ştiu exact ordinul pe care l-ai primit, îi zise el musafirului, după ce-i oferise un whisky mare.

Olcott tuşi.

— Zău domnule, vă jur că o să dau de…

— Bucluc, nu? mârâi Dimitri care nu mai părea deloc amuzat. Ştii ce, oricum e posibil să dai de bucluc. Hai, spune, care a fost ordinul?

După un timp află. Olcott trebuia să păzească casa până ce fata pleca şi să mai rămână o oră după aceea, ca să raporteze, în caz că s-ar fi întors.

— Să presupunem că face ore suplimentare. Atunci ce se întâmpla?

— Raportez domnului – ă., ă, ă., n-aş vrea să pomenesc nici un nume – dacă nu pleacă până la zece şi jumătate.

Buzele grecului se schimonosiră într-un rânjet.

— Asta-i, cred, cel mai tâmpit lucru pe care l-am auzit vreodată, zise el. Bine, Olcott. O să-ţi spun în ce seară poţi să pleci mai devreme!

Prietenia sa cu fata evolua satisfăcător. Ea acceptase aşa, de probă, o invitaţie să iasă împreună seara la un restaurant foarte elegant. Numai Dimitri ştia că locul de întâlnire avea să fie schimbat în ultima clipă.

Fata se arătă destul de bănuitoare când el îi sugeră, în dimineaţa zilei în care urmau să iasă împreună, să se întoarcă la birou pe la zece seara.

— Cred că ar fi grozav să cinăm în tete-a-tete, zise el. Am putea lua masa la mine în apartament.

Ea dădu din cap. Această fată cu păr galben ca paiul păru dintr-o dată că ţine să respecte regulile impuse de bunacuviinţă, căci ea sugeră că s-ar fi cuvenit să fie însoţită de o prietenă.

— E absolut ridicol, zânibi el. Mai gândeşte-te.

Ea se gândi toată ziua. În acel interval planurile fură modificate încât să răspundă cerinţelor ei. Urmau să ia masa la şapte, apoi o cină rece la nouă şi pe la zece şi jumătate să bea ceva împreună, cu condiţia ca el să o conducă acasă. Dimitri fu de acord cu toate modificările, căci frumuseţea era foarte convingătoare.

Inspectorul Rater se afla la Scotland Yard şi prietenul său american se instalase comod în scaunul aflat de cealaltă parte a biroului, umplând încăperea cu un fum gros de trabuc; Oratorul încuviinţa de zor.

—. ştii, tipul ăsta din Memphis…

Când Oratorul se trezi era singur. Unica dovadă că avusese un vizitator era mirosul greu de fum. Îl trezise un mesager şi Oratorul se uită la raportul neterminat, rămas aşa din cauza vizitei lui Snell şi mormăi în barbă, căci acest document trebuia să ajungă pe biroul comisarului şef la 11 dimineaţa.

Era pe jumătate adormit şi auzea ca prin vis ce-i spunea mesagerul.

— Ce zici, băiete? întrebă el.

— A venit acum patru sau cinci minute, domnule, şi mi-a spus să v-o înmânez personal.

Oratorul luă bucata de hârtie mototolită din mina mesagerului, o despături şi o netezi cu dosul palmei. Era o hârtie subţire, ruptă dintr-o agendă, fără îndoială, iar mesajul era scris cu creionul de o mână tremurătoare.

„Te implor, salvează-mă! Grecul m-a închis în camera de la subsol. Am venit să cinăm… (urmau câteva cuvinte indescifrabile)… Te rog, ajută-mă.

Lydia Grayne”

Oratorul se trezise de-a binelea. Se uită la ceas: arăta ora zece. Lydia Grayne la grec acasă! Nu mai era nevoie de nici o explicaţie. Nu se obosi nici o clipă să se gândească cum îi fusese trimis mesajul şi cum reuşise să-i parvină. Dădu să sune, dar văzând că mesagerul era încă în încăpere, îl trimise să cheme o brigadă. Cinci minute mai târziu un un echipaj de poliţie se îndrepta cu toată viteza spre partea de vest a oraşului. Scrâşnind din frâne se opri în faţa casei domnului Dimitri Horopolos şi Oratorul fu primul care sări din maşină.

Sună la uşă de două ori până ce răspunse cineva şi spre surprinderea lui, Dimitri în persoană îi deschise. Era în halat de casă şi avea un aer destul de supărat, care s-ar fi putut datora apariţiei neaşteptate a inspectorului Rater.

— Ce doriţi? întrebă el mânios.

— O vreau pe Lydia Grayne, zise Oratorul.

— Dar nu-i aici, se răsti bărbatul. Nenorocitul ăla de spion ţi-ar fi putut spune atâta lucru.

— Ori îmi dai voie să intru de bună voie, ori vin cu mandatul de percheziţie în jumătate de oră, zise Oratorul.

Bărbatul dădu uşa de perete şi o porni nervos înaintea lor pe scări. Se opri pe palier şi strigă peste umăr:

— Închideţi uşa, careva dintre voi.

Oratorului i se păru curios că nu se zărea nici un servitor prin preajmă. Avea să afle mai târziu că tot personalul locuia într-o altă aripă a casei, accesul spre corpul principal putând fi întrerupt ori de câte ori voia proprietarul.

Dimitri îi conduse nu în biroul lui, ci într-un salon de la primul etaj. Oratorul văzu că masa era pusă pentru două persoane, iar pe bufet erau tot felul de platouri cu gustări reci.

— Acum poate o să-mi spuneţi ce înseamnă toate astea, inspectore, zise Dimitri cu glas tunător.

Oratorul întinse peticul de hârtie neprimitoarei sale gazde. Dimitri citi, încruntându-se.

— E o minciună sfruntată! spuse el după ce îl parcurse până la capăt. Nu e aici. Urma să vină, dar n-a apărut.

— Aveţi o cameră la subsol?

Grecul ezită.

— Da. Acolo îmi păstrez majoritatea lucrurilor de valoare. Doar nu credeţi că am închis-o într-un seif. Toată povestea asta e ridicolă. Dacă vă spun… urma să vină, dar…

— Aş vrea să văd camera de la subsol, insistă Oratorul.

— Dar vă spun, nici măcar n-a venit în seara asta. O aşteptam. Uitaţi-vă la masa asta, nu vedeţi că nu s-a atins nimeni de ea?

— Masa nu e o dovadă, zise Oratorul. Vreau să văd camera de la subsol.

Bărbatul schimbă feţe-feţe, părând gata să explodeze de furie. În loc de asta se duse într-o altă cameră şi după o vreme se întoarse cu un lanţ de care erau prinse două cheiţe.

— Dacă sunteţi atât de al naibii de curios, o să vă arăt încăperea, zise el.

O luă în jos pe nişte scări înguste, urmat îndeaproape de inspector, apoi pe un coridor lung şi, în fine, se opri în faţa unei uşi de oţel. Introduse pe rând cele două chei în broască şi uşa masivă se dădu la o parte. Întinse mâna şi umblă la întrerupător. Oratorul se trezi într-o cămăruţă ca o celulă, iluminată de un bec aflat în tavan. De-a lungul pereţilor, pe rafturi mici din sticlă erau depozitate sute de casete legate în piele.

Dar acestea nu-i stârniră interesul. Văzu un scaun, o masă şi un pat de campanie. Fata nu era acolo.

— Mai e vreo astfel de cameră?

— Bineînţeles că nu mai e, i-o întoarse Dimitri. V-am spus că n-a venit.

Oratorul se uită în jurul său şi, pentru o clipă se simţi penibil. A fost oare păcălit? În camera aceea nu puteai să ascunzi un ac. Când se întoarse la parter, rezerva manifestată de Dimitri se topi. Vreme de cinci minute îl apostrofă în trei limbi pe acest intrus care îi tulburase liniştea. De furie, glasul îi deveni şuierat. Inelele cu diamant de pe degete tăiau aerul cu raze de lumină în timp ce gesticula nervos din mâini.

— Toate bune şi frumoase, spuse Oratorul, însă aş vrea să vă spun că am tot dreptul să vă fac această percheziţie, şi că nici acum nu sunt sigur că fata nu e aici.

— Căutaţi în toată casa! ţipă Dimitri.

Era o invitaţie pe care Oratorul nu ezita să o accepte.

Dar nu se găsi nimic. Inspectorul se întoarse bulversat la maşină, urcă şi trânti portiera.

Dimitri se întoarse în salon, palid de furie şi începu să se plimbe agitat prin încăpere. Era pe punctul să sune în aripa ocupată de personal şi să le ordone slujnicelor ţinute până atunci la distanţă să strângă cina, când auzi un ciocănit uşor în uşă. Poate era Lydia. Gândul acesta îl făcu să

tresară. Străbătu în grabă holul şi deschise larg uşa. Era un bărbat pe care îl recunoscu imediat.

— Ce dracu vrei şi tu? întrebă el.

— Lăsaţi-mă să intru, spuse Olcott cu glas scăzut şi precipitat. Acum m-am despărţit de Rater şi e făcut foc pe mine. V-a percheziţionat camera blindată?

— Bineînţeles că mi-a percheziţionat camera blindată! se răsti Dimitri.

Închise uşa şi se îndreptă spre salonaşul în care cina era încă nestrânsa. Domnul Olcott închise uşa după el.

— Spune, ce vrei? Mi-ai fost de mare ajutor, n-am ce zice. I-ai spus tu cumva fetei să nu mai vină?

Olcott dădu nerăbdător din cap.

— Domnule Horopolos, vreu să ştiu dacă v-a luat cheile de la camera blindată.

— Bineînţeles că nu, zise Dimitri.

— Sunteţi sigur?

Omul părea sincer îngrijorat.

Grecul îşi duse mâna la buzunarul halatului şi scoase lanţul cu cele două cheiţe.

— Sunt la mine.

— Atunci dă-mi-le şi rămâi nemişcat, că de nu, îţi zbor creierii, spuse domnul Olcott, şi pistolul din mâna lui, un Browning, nu tremura deloc, spre deosebire de Dimitri, care aproape că leşinase de spaimă.

Nu se opuse în nici un fel când fu legat şi i se puse căluşul în gură. Domnul Olcott îi luă tacticos cheile şi coborî să examineze camera blindată.

Când Oratorul se întoarse la Scotland Yard îl găsi pe vorbăreţul domn Snell aşezat într-un fotoliu. Oratorul nu avea însă de loc chef de aduceri aminte. Snell era un om foarte abil în depistarea infractorilor şi lui i se destăinui Oratorul.

— E-hei, zise Snell, respirând adânc. Asta îmi aduce aminte de tipul ăla din Memphis… cel mai tare escroc… Avea obiceiul să facă echipă cu nevastă-sa – o frumuseţe de

fată cu păr galben ca paiul şi ochi albaştri. Ea găsea un individ pe care-l înnebunea cu farmecele ei şi alegea întotdeauna pe unul împătimit. Apoi apărea tipul ăsta din Memphis, pretinzând că e detectiv şi sălta tot ce era de săltat. Aş putea să pun pariu că tipul ăla…

Înainte ca Snell să-şi ducă vorba până la capăt, Oratorul o şi luase la goană spre maşina poliţiei. Aceasta tocmai plecase, dar inspectorul urcă din mers şi alţi doi poliţişti ce se aflau în zonă i se alăturară.

Odată ajuns la Dimitri, Oratorul sparse uşa şi apoi îl dezlegă. Cam tot pe atunci, aflat la volanul unei maşini, „tipul ăla din Memphis” îşi purta nevasta cu păr galben ca paiul undeva, spre est.

11. UN DETECTIV PREA VORBĂREŢ.

Trebuie să spun de la început că de felul meu nu sunt prea vorbăreţ şi că încă de la începutul carierei mele de poliţist am învăţat o lecţie pe care ar fi bine să o ştie toţi tinerii comisari. „Nu vorbi când nu trebuie şi nu ascultă pe cine nu trebuie”.

Eram foarte mândru de modul succint în care vorbeam şi, dacă cineva mi-ar fi spus că vorbesc prea mult, m-aş fi amuzat copios. Şi totuşi s-a dovedit că aşa era chiar când mă ocupam de unul din cele mai interesante cazuri pe care le-am avut, cazul Blidfield.

Pe bătrânul Angus Blidfield îl cunoşteam vag. Era proprietarul unui mare imobil din Bloomsbury Square. Proprietatea era împărţită în mai multe apartamente şi Blidfield ocupa împreună cu nepoata sa, domnişoara Agnes Olford, tot parterul.

Bătrânul Blidfield era un celibatar foarte bogat şi foarte excentric. În ciuda bogăţiei sale era foarte meschin, ca toţi avarii. Pe atunci nu ştiam că ţinea în casă mari sume de bani, şi presupun că doar două persoane ştiau. Una dintre acestea era nepoata sa, deşi nu bănuia cât de mulţi bani avea bătrânul în cutia de tablă lăcuită pe care o ţinea sub pat.

Fata era foarte drăguţă, dar cam săracă cu duhul şi ocupa în gospodărie o poziţie pe care nici o sclavă cu puţin respect faţă de sine nu ar fi acceptat-o. Făcea toată treaba, căci nu aveau servitori, se ocupa de corespondenţa bătrânului şi ori de câte ori se îmbolnăvea – asta se întâmpla periodic – îl îngrijea ca o adevărată infirmieră.

Îl ştiam pe doctorul lui, un tip pe nume Lexivell, un tânăr foarte la modă care avea un apartament elegant în Gower Street. L-am cunoscut printr-un sergent de-al nostru care fusese bolnav. La un moment dat era nevoie de un doctor – pentru o alcoolemie sau aşa ceva, şi sergentul şi-a adus aminte de tânărul Lexivell şi l-a chemat pe el.

— Acum eşti un om făcut, i-am spus când am auzit că bătrânul îl numise doctorul casei.

Dr. Lexivell râse.

— Intenţiona să mă facă un fel de medic de onoare, zise el, dar i-am explicat cât se poate de clar că trebuie să şi trăiesc.

N-am rămas prea surprins, pentru că dl. Blidfield nu cheltuia niciodată un şfanţ dacă nu era absolut nevoie. Avea obiceiul să plece în fiecare dimineaţă cu plasă şi să-şi facă singur cumpărăturile, ajungând chiar şi până în capătul celălalt al oraşului, dacă putea astfel să economisească un bănuţ.

Nu cred că avea prea mari probleme de sănătate, doar că era cam ipohondru şi chemă doctorul pentru orice fleac. Dacă ar fi plătit, acest obicei al bătrânului ar fi fost foarte avantajos pentru doctor, care nu avea mulţi pacienţi şi care, după câte ştiam, trăia pe picior mare, mult peste posibilităţile sale materiale.

Într-o zi am aflat că bătrânul era cu adevărat bolnav şi, întâlnindu-l din întâmplare pe doctorul Lexivell la colţul străzii Tottenham Court, acesta mi-a spus că Angus „prezintă o deficienţă cardiacă”.

— Nu e nimic grav, dar va trebui să se îngrijească, zise el. Am vrut să-i aduc o infirmieră, dar nici n-a vrut să audă. Nu

mă incintă de loc gândul că fata aceea şi bătrânul – care poate s-o dea în primire oricând – sunt singuri în casă.

Dădu să-mi spună ceva, dar se opri şi apoi, răzgândindu-se, îmi zise după o clipă de ezitare:

— Nu e treaba mea, dar de câte ori m-am dus acolo noaptea târziu, întotdeauna am zărit în faţa uşii sau pe partea cealaltă a străzii doi indivizi care spionau casa. Pe unul l-am văzut bine – un tip brunet, cu înfăţişare de străin. Erau mereu aceeaşi, sunt sigur de asta. I-am spus şi domnului Blidlield, şi spre surprinderea mea, ştia că imobilul era sub observaţie, dar a schimbat imediat subiectul, ca şi când nu era prea dornic să discute despre asta.

Bărbaţii bruneţi, cu înfăţişare sinistră, care spionează casele îmi trezesc întotdeauna interesul, aşa că într-o zi am mers în plimbare până acolo, fără să mă aştept, totuşi, să-i găsesc pe spioni la datorie. Nici nu erau. Am sunat la uşa apartamentului şi domnişoara Olford mi-a deschis. Unchiul său era plecat într-o plimbare cu maşina. Aceasta era singura sa extravaganţă. Avea obiceiul să închirieze de la garajul local o maşină cu şofer şi să plece la ţară.

Drăguţa domnişoară Olford arăta şi ea foarte obosită. Nu închisese ochii până la trei noaptea.

— Doctorul spune că orele critice sunt între unsprezece şi trei şi că n-ar trebui să mă culc înainte. L-a obligat aproape pe unchiu' să cheme o infiermieră, dar nu cred că o va face.

— Dar ce are de fapt? am întrebat-o.

Fata se arătă foarte evazivă, aparent nu ştia nimic în plus faţă de ce-i spusese doctorul. N-am suflat nici o vorbă despre spioni, pentru că n-am vrut să o alarmez. I-am sugerat doar să se ducă pe loc la culcare, dar ea clătină din cap.

— Unchiu' poate să se întoarcă în orice clipă şi va dori să-şi bea ceaiul, zise ea.

După câte mi-am putut eu da seama – căci nu l-am văzut pe dl. Blindfieid – eforturile doctorului de a aduce o

infirmieră fuseseră zadarnice. O săptămână după vizita mea, avea să nu mai fie nevoie.

Eram nerăbdător să aflu tot ce se putea despre cei doi care spionau casa. Unul dintre detectivii mei văzuse în piaţetă doi indivizi care se comportau suspect şi îi interogase, dar primise de la aceştia răspunsuri mulţumitoare. Într-o sâmbătă după amiază i-am făcut o vizită domnului Angus Blindfieid şi de data asta am avut norocul să-l găsesc acasă.

Ne cunoşteam destul de vag, dar, îndeajuns de bine pentru a pune vizita mea pe seama interesului pe care-l aveam pentru sănătatea lui.

— N-am nimic, în afară de palpitaţii, mormăi el. Pe doctorul ăla tânăr nu-l interesează decât să-şi încaseze cât mai des onorariul, dar n-o să vadă nimic de la mine. Voia să chem o infirmieră – sunt toţi mână-n mână, ăştia din lumea medicală. Şi bănuiesc că are şi el partea lui de câştig dacă le găseşte muşterii. O liră pe zi pentru infiermieră!

Deşi nu-şi lua boala în serios, nu era greu de văzut că avea oarecare temeri. Dar temerile astea nu erau îndeajuns de mari pentru a-l face să cheltuiască sume fabuloase pe infirmiere.

Era într-o noapte de sâmbătă, noaptea aceea în care vorbisem mai mult decât era nevoie, aşa că n-aveam s-o uit prea curând. Şi era o noapte deosebit de urâtă pentru luna mai. Zăpada şi lapoviţa, care se potrivesc mai degrabă lunii ianuarie, purtate de un vânt de peste 40 de mile la oră, şfichiuiau drept în faţă pe îndrăzneţii care se aventurau în marile spaţii deschise – după cum le numesc gazetarii. Marele spaţiu deschis în discuţie era Piaţa Bloomsbury şi ceasul arăta ora unu fără un sfert noaptea. Înaintam cu greu pe latura cea mai bătută de vânturi a pieţei, ţinând umbrela deschisă în faţă, deşi aş fi putut la fel de bine să mă lipsesc de ea, căci nu-mi era de nici un ajutor.

Dacă m-aş fi lovit cap în cap cu o altă persoană ce încerca să se apere în acelaşi mod, căci vântul bătea din toate

direcţiile, incidentul s-ar fi încheiat cu scuze de ambele părţi. Dar tipul care intră în mine venea din lateral. Prima impresie pe care am avut-o a fost că individul căzuse de pe un acoperiş; a doua a fost că alunecase de pe treptele unei case ce dădea în piaţă. Era atât de întuneric şi vremea atât de îngrozitoare încât nici n-am băgat de seamă despre ce casă era vorba.

Am fost atât de surprins de această coliziune încât am spus nişte cuvinte pe care în mod normal nu le-aş fi rostit. Am un glas foarte puternic şi probabil că fiecare vorbă s-a auzit destul de clar în ciuda rafalelor de vânt. Individul înjura în barbă, deşi îndeajuns de tare ca să-l pot auzi şi căuta de zor ceva ce-i căzuse pe trotuar. În cele din urmă găsi obiectul, îl ridică şi îl pipăi cu mâini îngheţate, după care îl scăpă iar. După sunet am ştiut imediat că era vorba de o cheie. Între timp îmi trecuse supărarea şi mi-am dat seama că vorbele mele fuseseră exagerate. M-am aplecat ca să-l ajut şi am dat cu mâna de o bucată udă de sfoară. Necunoscutul mi-o smulse imediat din mină. Fără vreun cuvânt de mulţumire sau de scuză, acesta dădu să plece, dar ne ciocnirăm din nou, de data asta şi mai violent. Se auzi o bufnitură şi ceva căzu pe caldarâm. La lumina felinarului am văzut că era o casetă strălucitoare de argint, ceva mai mare decât o tabacheră, care se deschisese în cădere. Din ea se risipiră două sau trei obiecte mici; n-am putut să-mi dau seama ce erau. Înjurând, bărbatul se aplecă, le adună şi apoi se îndepărtă grăbit. Nu l-am văzut la faţă, dar e adevărat că de data asta nici nu mai încercasem să-l ajut, deşi ar fi avut nevoie. Într-o mână ţinea încă umbrelă, deşi vântul i-o întorsese pe dos. Aşa se termină incidentul. În câteva secunde bărbatul se pierduse deja în beznă, iar eu mă îndreptam spre casă. Nu făcusem bine câţiva paşi când am simţit că mi se lipise ceva de talpă pantofului – ceva mic, care mă deranja la mers. Sprijinindu-mă de un felinar mi-am ridicat piciorul ca să mă uit pe talpă şi am dezlipit acel ceva care mă incomoda.

Nu l-am aruncat, căci nu-mi stă în fire să arunc nimic; odată ajuns acasă am pus obiectul găsit pe consola de la cămin, am cinat şi m-am dus la culcare. Eram chiar pe punctul de a adormi, când am realizat că bărbatul n-avea de unde să iasă decât din casa Blidfield.

La cinci şi jumătate dimineaţa m-a trezit telefonul şi mi s-a adus la cunoştinţă că Angus Blidfiled fusese ucis. Nepoata se dusese în camera lui la cinci şi jumătate, oră la care de obicei îl scula ca să-şi bea ceaiul şi îl găsise zăcând pe podea cu capul zdrobit. Rănile fuseseră povocate de un baston cu măciulie de metal pe care bătrânul îl ţinea lângă pat, ca să se apere de hoţi.

Cutia de metal de sub pat fusese forţată şi golită. Când am ajuns acolo, casa era deja invadată de poliţie şi specialiştii Scotland Yardului luau deja amprente. Camera mirosea a magneziu ars, căci fotograful tocmai îşi termină treabă când am ajuns eu.

Pe fată am găsit-o în sufragerie. Era albă la faţă şi tremura, dar reuşi să spună cu foarte multă claritate ce se întâmplase.

Povestea ei suna cam aşa: doctorul venise în seara precedentă la opt şi jumătate, îl văzuse pe unchiul ei şi spusese că nu mai era nevoie ca ea să-l vegheze peste noapte. Până la unsprezece nu se putuse duce la culcare, dar odată în pat, adormise imediat, căci era frântă de oboseală. O trezise ceasul deşteptător la cinci şi jumătate, oră la care se scula invariabil ca să-i pregătească o ceaşcă de ceai unchiului ei. Aşa descoperise crima.

— N-ai auzit nimic în timpul nopţii?

Fata clătină din cap.

— Nici un sunet, nimic?

— Absolut nimic. Abia am auzit deşteptătorul.

M-am dus din nou în camera unde fusese comisă crima şi am cercetat-o cu atenţie. Fereastră era deschisă pe jumătate, dar era clar că intrusul sau intruşii nu veniseră pe acolo, căci fereastră era la o distanţă mare de sol. Uşa

dinspre palier nu părea să fi fost forţată, iar broasca – un model deosebit de sofisticat – era intactă.

Fata n-a putut să-mi dea nici o altă informaţie în legătură cu cutia. În afară de faptul că conţinea bani – citi, sub ce formă, nu ştia. În timp ce o interogam sosi şi doctorul Lexivell. La cererea ei, îi telefonase unul din detectivi, folosind aparatul aflat în încăperea în care zăcea cadavrul.

Ajunsese deodată cu medicul poliţiei şi, după ce examină trupul neînsufleţit al bătrânului, Lexivell veni să mă vadă.

— E-o treabă foarte urâtă. Aveţi idee cine e făptaşul?

Am clătinat din cap.

— Nici cea mai vagă, i-am răspuns eu şi acesta este momentul în care aveam să învăţ că tăcerea este într-adevăr de aur, căci am spus prosteşte: într-o noapte cu o vreme aşa de infectă, presupun că nici poliţistului de serviciu nu-i mai stătea mintea la răufăcători. Eu unul, m-am băgat în pat la miezul nopţii.

Era una din acele minciuni prosteşti pe care le spun chiar şi oamenii inteligenţi, iar eu nu pot să mă laud în mod special cu această calitate. Am văzut că fata mă ţintuia cu ochii ei serioşi şi ceva în privirea ei m-a făcut să mă simt şi mai penibil. Cred că femeile au un al şaselea simţ, sau poate că nu este decât un instinct animalic, care le permite să pătrundă şi să descifreze gândurile unui bărbat. A fost singura oară în viaţa mea când m-am simţit şi am părut probabil încurcat.

— Aţi dat de urma indivizilor despre care v-am vorbit? întrebă doctorul.

Ca să spun adevărul, uitasem cu totul de cei doi spioni. Mintea îmi fusese preocupată de probleme mult mai importante, aşa încât nu le-am acordat prea mare atenţie, nici măcar atunci când fusesem întrebat.

Am expediat faţa într-un hotel din apropiere şi am aşteptat să fie ridicat cadavrul, apoi am început să fac o cercetare amănunţită. În materie de documente nu exista nici un indiciu care să ne ajute în vreun fel.

În rama oglinzii aflate pe comoda din camera bătrânului era înfipt un bilet cu două numere de telefon, unul al doctorului şi celălalt al garajului de unde îşi închiria maşina. Pe măsuţa de lângă pat se afla un pliculeţ cu eticheta farmaciei din cartier, care conţinea un somnifer; pliculeţul nu fusese deschis. I l-am arătat doctorului Lexivell şi acesta îmi spuse:

— Da, eu i l-am comandat, dar – cum bătrânul avea o mare aversiune împotriva medicamentelor de orice fel – deşi mi-a promis că îl va lua, se pare că nu a făcut-o.

— I-ai mai prescris şi altă dată somnifere?

Doctorul clătină din cap.

— Nu. Vedeţi, am vrut să-i dau acelei sărmane fete şansa să doarmă ca lumea măcar o noapte. Nu e nici un dubiu că, deşi bătrânul avea inima destul de şubredă, nu era nici pe departe atât de grav bolnav pe cât îşi închipuia el – de fapt era vorba mai mult de o stare de nervozitate.

Nu avusese, zicea el, nici o veste de la bătrân după ultima sa vizită şi, la cererea mea, centralista confirmă că aşa era.

I-am făcut domnişoarei Olford o vizită la hotel. Unchiul ei nu realizase, mi-a spus ea, că nepoata lui avea obiceiul să stea trează jumătate din noapte. Ea şi doctorul conveniseră să-i ascundă îngrijorarea pentru starea sănătăţii lui.

Când am întrebat-o dacă dormea uşor, fata zâmbi vag.

— Dorm foarte uşor. Cel mai mic zgomot mă deranjează. Când unchiul Angus se plimba prin casă în toiul nopţii, întotdeauna mă trezeam; şi cred că asta îl îngrijora puţin, căci era de părere că tinerii trebuie să doarmă mult. I-a spus şi doctorului, iar domnul Lexivell a vrut să mă trateze de insomnie, dar mie îmi displac medicamentele, oricare ar fi ele.

În aceea zi l-am interogat pe avocat şi am aflat că fata era singura moştenitoare a lui Angus Blidfield. Domnişoara Olford avea un frate, un neisprăvit care locuia în Londra şi care, după toate aparenţele, avusese necazuri cu poliţia. Toate astea nu faţă mi le-a spus, ci doctorul.

— Mă tot gândesc dacă nu e el tipul care dădea târcoale casei.

N-a fost greu să i se dea de urmă tinărului Olford, dar acesta n-a putut să furnizeze sergentului meu altă informaţie în afară de faptul că, la vremea la care fusese comisă crima, se afla în pat. Cercetările sumare şi pe fugă pe care le-am putut face i-au confirmat alibiul.

Aceasta a fost una dintre cele mai interesante zile din viaţa mea – sau ar fi fost, dacă n-ar fi fost umbrită de sentimentul difuz de jenă pe care îl are orice om când îşi dă seama clipă de clipă că s-a comportat prosteşte.

Am desemnat pe doi dintre cei mai buni oameni ai mei să pornească cercetările într-o anumită direcţie. Ştiam că le va lua ceva timp să obţină informaţia pe care o doream şi că perioada de aşteptare era plină de posibilităţi neplăcute. În general, când lucrez la ceva care necesită o mare concentrare rămân acasă, în apartamentul meu, care la vremea respectivă era în apropiere de strada Guilford. Era la parter, chiar la nivelul străzii, şi sufrageria dădea spre o curte dosnică, un spaţiu mic şi pătrat cu o poartă prin care intrau negustorii ce veneau să-şi vândă mărfurile. Curtea era îngrădită cu un zid înalt de vreo doi metri şi jumătate ce se putea escalada cu uşurinţă, dar nu cred că domnul care m-a vizitat s-a obosit să sară zidul, căci după aceea poartă, închisă de obicei după şase seara, a fost găsită deschisă.

Era foarte întuneric, iar ploaia din noaptea precedentă nu încetase încă de tot, deşi acum era mai cald. Scrisese cam patru pagini mari de dosar, când un zgomot puternic m-a făcut să tresat. La picioarele mele zăcea un obiect care fusese aruncat în cameră prin fereastră. Dacă nu ar fi căzut la vedere, ci undeva sub masă, astăzi n-aş mai fi în viaţă. Din fericire, îl văzusem. Era o bombă Mills.

Nu m-am oprit să o ridic şi să o arunc de unde venise, pentru că ştiam îndeajuns de multe despre bombele Mills ca să îmi dau seama cum funcţiona. Dintr-un salt am ajuns în dormitor, la adăpostul zidului. În aceeaşi clipă bomba

explodă. Dar nici aşa n-am scăpat întrutotul, căci un segment din bombă ricoşă, muşcându-mi din cizmă.

Zgomotul a fost înfiorător. Am ieşit clătinându-mă din camera distrusă, atât de ameţit încât nu mai ştiam ce fac şi deabia când au sosit pompierii mi-am mai venit puţin în fire.

Nimeni n-a murit, slavă Domnului, dar apartamentele de deasupra şi de dedesubt au fost parţial distruse. Bomba a făcut o groapă în podea, iar din mobilă n-a mai rămas nimic. Ziarele au avut material incendiar pentru două zile bune.

În ce mă priveşte, bomba a însemnat un mesaj ce se rezuma la trei cuvinte: „Vorbeşti prea mult”. Nu l-am uitat niciodată.

Am ajuns la Scotland Yard şi pe la miezul nopţii biroul îmi era într-atât de ticsit de tot felul de agenţi de bursă, cămătari, proprietari de tripouri, traficanţi de poliţe etc., încât a trebuit să deschid fereastră ca să mai intre aer.

La unu şi jumătate noaptea, în strada Little Creefield s-a produs un accident. Se ciocniseră două taxiuri. Strada era plină de cioburi şi se auzea până departe gălăgia făcută de unul din pasageri, care a trebuit să fie scos pe sus din taxi, deşi maşina nu se dăduse peste cap. Unul din poliţişti fluieră şi, scoţând capul pe geam să vadă ce s-a întâmplat, doctorul Lexivell află că pasagerul îşi scrintise glezna şi se zgâriase pe faţă într-un ciob.

— Cobor într-un minut, spuse doctorul.

Ajuns în stradă văzu un grup de şase bărbaţi adunaţi în cerc şi aplecaţi peste ceva. Îi făcură loc să treacă şi apoi îl înhăţară.

Şeful meu a fost de părere că fusese o manieră cam teatrală de a face o arestare, dar metoda se dovedise justă în clipa în care l-am percheziţionat pe doctor. În buzunarul de la şold avea un pistol automat cu siguranţa ridicată. În camera sa, (într-un bufet închis cu cheia) am găsit câteva bombe Mills. Să nu uităm că eram imediat după război şi doctorul fusese în armată de unde venise cu o colecţie impresionantă de arme mortale.

Toate aceste măsuri de precauţie luate pentru a-l aresta nu ar fi fost necesare, dacă nu i-aş fi spus că dormeam de mult la ora la care el ştia foarte bine că dăduserăm nas în nas în piaţa Bloosbury. Îmi recunoscuse vocea, dar fusese foarte sigur că eu nu-l recunoscusem, deşi, după ce pierduse capătul de argint al unei seringi hipodermice care îi căzuse în clipa ciocnirii şi pe care îl găsisem eu înfipt în talpă, şi-ar fi putut imagina că am unele bănuieli.

L-am văzut după condamnare şi a fost foarte franc.

— Eram lefter şi dator vândut cămătarilor. Aveam nevoie de bani gheaţă ca de aer, spuse el. De multe ori pacienţii le spun doctorilor lucruri pe care nu le-ar mărturisi nici măcar avocaţilor lor. Cred că de la prima vizită bătrânul Blidfield mia spus că păstra opt mii de lire în cutia de sub pat. Probabil vroia să fraierească fiscul.

Mai greu mi-a fost să găsesc momentul propice ca să-l jefuiesc, fără că bănuielile să cadă asupra mea. Cum era puţin ipohondru, prima idee care mi-a venit a fost să-l conving că era bolnav şi că trebuie să ia somnifere; când avea să fie cufundat în somn, urma să pun mâna pe bani. Împotriva acestei ipoteze de lucru existau însă două piedici: faptul că în apartament mai locuia şi nepoata bătrânului şi, în al doilea rând, că acesta nu ar fi consimţit să ia somnifere sub nici un pretext.

Am reuşit să-l conving că nepoata arăta foarte rău din cauză că nu dormea destul şi a fost de acord să-mi dea cheia de la intrare, încât să pot veni la orice oră din noapte m-ar fi chemat, fără să o mai deranjez pe fată. Aici însă m-am lovit de o altă problemă, şi anume că Agnes Olford avea un somn iepuresc. Am încercat să o tratez, dar când a fost vorba de somnifere, a dovedit aceeaşi încăpăţânare ca şi bătrânul. Am avut însă inspiraţia să o determin să rămână trează până la ora trei în fiecare noapte, sub pretext că bătrânul ar fi putut avea nevoie de ea. După o săptămână eram convins că, în noaptea pe care o alesesem pentru a da lovitura, avea să doarmă buştean. Mi-a trebuit ceva timp

până să-l conving pe bătrân că o singură pastilă n-o să-i creeze obişnuinţă, şi în seara cu pricina mi-a spus, când l-am sunat, că va lua somniferul. Am ajuns la apartament pe la ora 12 şi jumătate. Fata, ştiam perfect, dormea atât de adânc încât nu aveam de ce să-mi fac probleme. Gândeam că tot ce aveam de făcut era să deschid cutia şi să o şterg înainte să se trezească bătrânul. Pregătisem chiar şi vreo două amănunte care să creeze senzaţia de netăgăduit că era vorba de o spargere. După cum s-a dovedit însă, nu au mai fost necesare. Blidfield dormea; eu nu mi-am dat seama că bătrânul nu luase pastila până în clipa în care, cu cutia larg deschisă în faţă, i-am auzit glasul răsunător. A urmat o încăierare scurtă… Doctorul ridică din umeri.

— Bineînţeles că v-am recunoscut vocea, continuă el, dar am sperat că nu m-aţi recunoscut; nu ar fi fost nici o problemă, dacă nu mi-aţi fi spus foarte clar că ştiaţi că eu sunt asasinul şi că nu era doar o simplă bănuială. În meseria dumneavoastră, cea mai mare greşeală este să vorbeşti prea mult.

N-am uitat niciodată lecţia asta.

12. ÎMBLÂNZIREA ORATORULUI.

Oratorul era un bărbat cu foarte puţine hoby-uri şi, deşi un tip foarte deschis, avea o antipatie aproape copilărească faţă de nou. Tranzistorul îi fusese făcut cadou de un admirator entuziast, altfel probabil că n-ar fi deţinut niciodată o astfel de invenţie. De fapt, aparatul zăcuse şase luni în sufragerie fără să fi fost folosit măcar o singură dată. Când, în sfârşit, catadicsise să umble la el, bateriile nu mai funcţionau şi se mai scurseseră încă alte şase luni până ce „cutia fermecată” să-i stârnească cât de cât interesul, încât să purceadă la repararea ei.

Cu timpul, se împăcase cu ideea de a-i auzi pe alţii vorbind. Zilnic studia programul în ziar şi deschidea radioul la orele la care putea să-i asculte pe alţii, fără ca el să fie nevoit să rostească vreun cuvânt.

Ocolea programele cu muzică de cameră sau de orice alt fel şi alegea emisiunile la care majoritatea oamenilor ar fi renunţat bucuroşi, fie şi pentru o transmisiune de la cursele de câini. Uneori îl trezeau acordurile orchestrei de jazz a hotelului Orpheum, alteori se trezea singur. Cu totul şi cu totul ocazional asculta muzică de dans, încercând (în zadar) să distingă, în spatele unor ritmice bătăi din mâini ale dansatorilor, acele frânturi de conversaţie care par a se desprinde de pe buzele dansatorilor înşişi, dar care de fapt sunt mixate din studiou printr-un procedeu special.

Odată auzi vocea unui bărbat: era desigur un om de afaceri, discutând despre subiectul său preferat, afacerile; îl auzi atât de clar, de parcă ar fi fost lângă el.

„. sunt de părere că în afaceri trebuie ţinută o evidenţă contabilă foarte strictă, întâmplător îmi amintesc perfect că individul m-a contactat în scris la Glasgow… Aici vocea bărbatului fu acoperită de râsul strident al unei femei… Am dat nas în nas cu nemernicul chiar azi, în Ştrand şi i-am spus: „Hei! Ne datorezi opt şilingi”. Ce zici ce memorie am? Şi nu-l văzusem decât o singură dată… Noi nu furnizăm arsenic decât agenţilor autorizaţi.”

Acum cu toţii ştim că există un zeu al coincidenţei: dacă se întâmpla ca doctorul tău să-ţi pomenească dimineaţa de ceai de muşeţel, e aproape sigur că-l vei auzi vorbind despre ceaiul de muşeţel şi pe bancherul tău, cu care iei masa seara. Oratorul, care era ferm convins de existenţa acestei legi a coincidenţei, pe care încerca, în zadar, de multă vreme să-i găsească o explicaţie logică, nu fu de loc surprins când, în dimineaţa următoare, regăsi cuvântul „arsenic” în primul raport întocmit de comisarul şef din Wessex, pe marginea crimei Fainer.

Cazul ajunsese destul de târziu la Scotland Yard. Doamna Fainer era deja la închisoare şi aştepta procesul. Oratorul citi raportul pe îndelete, aşa cum îi era obiceiul.

Nu sunt întrutotul convins că femeia aceasta este ucigaşa (scria comisarul şef care, pe lângă faptul că era bun prieten

cu Oratorul, era şi cel mai competent om care deţinuse această funcţie vreodată) şi nici că oamenii mei au făcut tot ce se putea face. A fost o prostie să nu chem Scotland Yardul de la bun început, dar, dacă eşti de acord, aş vrea să treci pe aici, ca să mă ajuţi să-mi clarific unele îndoieli, chiar dacă pare să fie o cauză pierdută.

Oratorul îi arătă scrisoarea şefului său. Cum nu avea nimic urgent de făcut, luă trenul spre Burntown, unde comisarul şef îl întâmpină în gară.

— Procesul e săptămâna viitoare şi nu prea văd ce probe ai mai putea să aduni în favoarea ei – avem atâtea dovezi, încât ar putea fi spânzurata de două ori, sărmana femeie, adăugă el. Drăguţă foc, Rater… Mult prea bună pentru bărbasu.

— Un bărbat pe jumătate infirm, morocănos şi văicăreţ, care o cicălea de dimineaţă până seara. Pe Dumnezeul meu. aproape că-i dau dreptate dacă a făcut-o.

Victima fusese un negustor înstărit care se retrăsese din afaceri de la vârsta de treizeci de ani. Zece ani mai târziu avea să se însoare cu femeia care zăcea acum în închisoare. Viaţa lor conjugală nu fusese una dintre cele mai fericite, căci el era un om dificil. După toate aparenţele doamna Fainer îşi dusese viaţa chinuită fără să se plângă. Avea vreo doi prieteni, dintre care cel mai important era domnul Alexander Brait – agent şi reprezentant local al unor firme producătoare de obiecte metalice: conducea, de asemenea, o agenţie de intermedieri.

Domnul Brait era un cetăţean foarte respectat în Burntown. Era şeful câtorva grupări locale pentru într-ajutorarea tinerilor, un vorbitor de excepţie, cânta în corul bisericii în ale cărei probleme era profund implicat fiind bine cunoscut pentru înaltul său simţ civic.

— E limpede, spuse comisarul şef, că Brait se bucura de încrederea lui Fainer mai mult ca oricine altul. Dar asta e lesne de înţeles, căci Brait este un suflet foarte larg, are mult umor şi reuşea adeseori să-l smulgă pe Fainer din

toanele lui proaste. Cred că a contribuit puţin la îndulcirea vieţii doamnei Fainer. Tragedia e că domnul Brait este principalul martor al acuzării.

— Dar cum asta? A fost de faţă când i s-a administrat lui Fainer otrava? întrebă Oratorul.

Spre surprinderea sa comisarul şef aprobă.

— E clar că i-a fost administrată la ora ceaiului. În cameră se afla domnul Fainer, soţia sa şi Brait, care a văzut-o întinzându-i platoul cu prăjituri soţului ei, după care acestuia i s-a făcut rău. A murit a doua zi dimineaţă şi autopsia a arătat clar: otrăvire cu arsenic. Brait nu a ştiut nimic de toate astea până a doua zi, când, săracul de el, s-a trezit într-o încurcătură groaznică, căci în după-amiaza precedentă se întâlnise cu doamna Fainer, care îi adresase o rugăminte ieşită din comun, şi anume aceea de a-i procura nişte arsenic de la farmacia din cartier. Rămăsese cu gura căscată şi, nedorind să o jignească îi spusese că, pentru a putea să-l procure, trebuia să se treacă în registrul farmaciei, specificând la ce îi servea. Femeia păruse tulburată şi îi spusese că renunţă. O revăzuse la ceai, în aceeaşi după-amiază, dar ea nu mai pomenise nimic despre acest subiect.

— S-a găsit arsenic în casă? întrebă Oratorul.

Comisarul şef clătină din cap.

— Nu. Am răscolit fiecare colţişor, dar n-am găsit nici urmă şi nici nu am descoperit de unde l-a cumpărat. Bineînţeles că ea neagă faptul că i-ar fi dat otravă. Femeia susţine că s-au întâlnit în acea zi în locul pe care îl indică şi el, adică Broadway, care e centrul comercial – dar că nu a pomenit nimic despre arsenic şi că nu i-a adresat nici un fel de rugăminte. Brait nu a părut şocat de afirmaţia ei, căci fiind un om deosebit de înţelegător, şi-a dat seama că nefericită era obligată să mintă că să-şi salveze viaţa.

— De când e Brait aici?

— Unde, la noi în oraş? De vreo cinci ani. E un om foarte respectat.

Şi comisarul şef începu din nou să-i înşire toate meritele domnului Alexander Brait.

— Ea are vreun iubit? îl întrerupse Oratorul.

— Vai de mine, nu, nici vorbă. Bineînţeles că am făcut cercetări minuţioase, dar n-am găsit nici o dovadă în acest sens.

Oratorul îşi amestecă ceaiul gânditor.

— Nu prea văd ce aş putea face. Doar să găsesc locul de unde a cumpărat arsenicul.

— Exact, zise comisarul şef. Aici s-au împotmolit oamenii noştri.

Cum Oratorul ţinea întotdeauna cont de coincidenţe, primul lucru pe care îl făcu fu acela de a-l chema la el pe ospătarul şef de la hotelul Orpheum, pe care îl cunoştea.

— Vorbeau despre arsenic, ziceţi? Aaa, ăla trebuie să fie domnul Langfort din Glasgow. Are o fabrică de chimicale. A fost aici ieri seară şi pleacă mâine dimineaţă înapoi la Glasgow. Aţi vrea să-i vorbiţi?

— Cred că ar fi cazul, spuse Oratorul.

Aşteptă vreo cinci minute ca domnul Langfort să fie sunat la telefon şi când, în sfârşit, i se făcu legătura, recunoscu imediat vocea pe care o auzise la radio. Se prezentă în câteva cuvinte şi Langfort păru impresionat. Domnul Rater îi explică motivul pentru care îl sunase.

— Aha, înţeleg, spuse negustorul cu un pronunţat accent scoţian, când Oratorul îşi încheie tiradă. Ziceţi că m-aţi auzit la radio. Nevastă-mea o să fie foarte interesată. Da, întradevăr, vorbeam despre arsenic. Apropo, v-aş fi recunoscător dacă n-aţi spune că vorbeam cu o doamnă…

În acest punct deveni cam incoerent.

Oratorul râse în sinea lui şi îi promise.

— Mă referem la un tip pe care l-am recunoscut ieri pe stradă. Venise la Glasgow ca reprezentant al unei firme de comerţ. A cumpărat vreo jumătate de kilogram de arsenic. Vă pot da toate detaliile. Memoria e punctul meu forte…

Oratorul îl lăsă vreo cinci minute să se laude, după care îl readuse discret la subiectul discuţiei.

— Cum îl cheamă?

Pentru o clipă memoria lui cea minunată îi jucă o festă.

— Aăă… Grinnet. Şi-mi amintesc că avea biroul în Bristol. Făcea mici importuri. Da măgaru' a uitat să-mi plătească şi după atâta amar de vreme l-am recunoscut imediat când l-am văzut.

— Şi a plătit?

— Normal, spuse domnul Langfort triumfător.

Îl mânca limba să-i povestească toate amănuntele. Domnul Rater era interesat de unul singur. Îl ascultă cu mare atenţie, notând din când în când câte ceva, fără să aibă cea mai mică idee dacă aceste notiţe aveau să-i folosească.

În acea seară luă masa cu comisarul şef şi dădu glas unei rugăminţi.

— Bineînţeles, poţi să mergi chiar mâine la închisoare. O să-ţi obţin un permis de la şerif. Deşi nu prea cred că femeia o să vrea să mai discute despre ce s-a întâmplat. Nu ştiu de ce, dar am un sentiment de vinovăţie la gândul că sunt nevoit să o incriminez. Poate totuşi reuşeşti să vorbeşti cu ea şi să o convingi să-şi asume răspunderea. Ai putea să faci aluzie la faptul că ar sluji cauzei adevărului şi că oricum, şansele ei de a scăpa de condamnare sunt minime, chiar în ideea că ţi-ar spune tot ce ştie.

La ora nouă în dimineaţa următoare Oratorul intră pe poarta din spate a închisorii Wilsey şi fu condus pe un hol ce îi era familiar, spre aripa ocupată de femei. Uşa nu era încuiată şi fu invitat să intre în sala de aşteptare. Aproape imediat de pe latura opusă se deschise o uşă şi în încăpere pătrunse o femeie. Era foarte palidă şi avea chipul lipsit de orice expresie. Însă, chiar şi-aşa avea o demnitate, o stăpânire de sine şi o frumuseţe cum rar poţi să vezi.

Oratorul nu era un sentimental. Văzuse femei frumoase dar care erau la fel de atrăgătoare ca o cobră ucigătoare. Fata asta avea ceva aparte, fie din cauza situaţiei groaznice

în care se afla, fie că purtarea ei era aceea a unui om departe de orice bănuială. Acest „ceva” pe moment îl făcu pe Orator să-şi piardă cumpătul.

— Sunt inspectorul Rater de la Scotland Yard, doamnă Fainer, spuse el cu blândeţe. M-am gândit că ar fi bine să stăm de vorbă.

Ea închise ochii şi clătină obosită din cap.

— Nu ştiu ce-aş putea să vă mai spun în plus faţă de ce am spus până acum.

Oratorul se ridică de pe scaun şi veni să se aşeze lângă ea, la nici jumătate de metru, apoi îi făcu semn gardianului să se retragă la capătul celălalt al încăperii.

— O să vă spun ce vreau să aflu.

— De unde a apărut otrava? întrebă ea şi clătină din cap. Nu ştiu, am obosit tot spunând asta, dar nu ştiu. Şi nu mă aştept să mă credeţi.

— Procesul este fixat pentru săptămâna viitoare. Veţi susţine în continuare cele ce aţi spus despre domnul Brait?

Femeia îşi ridică privirea.

— N-am vorbit niciodată cu domnul Brait despre otravă. Voi afirma asta şi sub jurământ, la proces, dar nu cred că o să schimbe ceva.

— De ce ar afirma el contrariul?! întrebă inspectorul.

Femeia ridică din umeri.

— Nu ştiu ce să vă zic.

În acea clipă, Oratorul avu o clarviziune extrem de stranie. În expresia ei, în felul în care ridicase din umeri, citi un lucru pe care ea nu intenţionase să îl dezvăluie.

— Domnul Brait vă este prieten apropiat?

— Nu, ezită ea, nu foarte apropiat.

— A vrut vreodată să devină mai mult decât atât? întrebă Rater.

Femeia clătină din cap, fără prea multă tragere de inimă.

— Nu vreau să discut despre asta, zise ea.

— V-a făcut vreodată curte?

Ea se uită la Orator plină de uimire.

— Cine v-a spus?

— V-a făcut vreodată curte? repetă inspectorul.

Femeia ridică din umeri oftând.

— Da, presupun că într-un fel mi-a făcut. Şi apoi, întrebă iar: Cine v-a spus?

— Cum arată domnul Brait?

Ea se uită la el cu uimire.

— Nu l-aţi văzut?

— N-am văzut pe nimeni, în afară de comisarul şef. Mă întreb dacă mă credeţi, doamnă Fainer, dar chiar vreau să vă ajut şi nu încerc să vă întind vreo capcană şi să vă fac să spuneţi ceva ce ar putea fi folosit împotriva dumneavoastră.

Ea îl fixă îndelung cu privirea.

— Da, vă cred, îi spuse. Am auzit de dumneavoastră, domnule Rater. Vi se spune Oratorul.

Un zâmbet uşor îi transfigură chipul palid.

— Vorbiţi mai mult decât de obicei.

În ciuda efortului pe care îl făcu să se controleze, Oratorul simţi că roşeşte.

— Se poate, spuse el încurcat. Puteţi să-mi spuneţi ceva despre domnul Brait?

Ea nu avea prea multe de spus. Fuseseră unul sau două momente jenante şi el îi scrisese câteva scrisori.

Oratorul ştia că femeia îi ascundea ceva, că acele momente jenante fuseseră pentru ea oribile, iar în privinţa celor câteva scrisori…

— Aţi păstrat vreuna dintre ele? întrebă ea.

Din nou femeia ezită.

— Da. Deşi m-au speriat puţin, dar am vrut să le păstrez pentru cazul în care – cum să zic, soţul meu avea o încredere implicită în domnul Brait. La un moment dat am trecut printr-o mare spaimă. Le pusesem într-o casetă pe care o ţineam veşnic încuiată şi cred că într-o zi, când nu eram acasă, soţul meu a deschis-o şi le-a luat. Pur şi simplu au dispărut. Nu ştiu ce motiv ar fi avut ca să umble cu cutia

aceea; acolo nu-mi ţin decât colile de corespondenţă şi tot felul de hârtii şi hârtiuţe.

— Soţul dumneavoastră v-a pomenit vreodată de ele?

Ea clătină din cap.

— Nu.

— Poate le-a luat vreun servitor. Sunteţi sigură că au fost furate şi că nu mai sunt la locul lor?

— Da, sunt absolut sigură. M-am uitat chiar înainte să mă aresteze. Cred că poliţia a luat cutia aceea. Nu conţine nimic care să mă incrimineze.

Zâmbi din nou.

— Ce fel de om e Brait?

Ea îl descrise în câteva cuvinte.

— În multe privinţe este un om foarte drăguţ – de fapt în toate privinţele – exceptând, poate, aspectul pe care vi l-am spus deja. Şi nu cred că cineva, poate condamna un bărbat pentru că se îndrăgosteşte de o femeie – cel puţin, cred că despre aşa ceva a fost vorba. E un bărbat chipeş, cu părul deschis la culoare, mult mai în vârstă decât arată şi cu ochi albaştri, deosebit de frumoşi. Probabil că îl veţi vedea.

— O să-l văd diseară, zise dl. Rater. Apoi, spre surprinderea ei, se ridică. N-o să vă mai întreb decât un amănunt despre cutia în care vă păstraţi scrisorile. Avea o încuietoare obişnuită?

Ea clătină din cap.

— Nu, asta-i ciudăţenia. Are o încuietoare yale. Am primit-o ca dar de nuntă şi are o singură cheie, pe care o păstram eu. Dintotdeauna mi-am ţinut în caseta asta scrisorile şi tot felul de mărunţişuri la care ţineam, dar când am deschis-o, scrisorile dispăruseră.

— De ce vă păstraţi înăuntru hârtia de corespondenţă? întrebă Oratorul şi văzu cum chipul femeii se îmbujorează.

— Soţul meu nu putea să sufere să mă vadă că scriu scrisori şi uneori devenea mai mult decât meschin. Avea obiceiul să numere colile de hârtie din mapă în fiecare dimineaţă şi trebuia să dau socoteală pentru fiecare plic şi

coală care lipseau. Sună ridicol, nu? Aşa încât cumpăram hârtie de scris şi o ţineam ascunsă. Era foarte gelos pe strădaniile mele de a-mi păstra vechile prietenii. Aveam obiceiul să corespondez cu câteva foste colege de şcoală. Nu cred că ar fi greu de dovedit, dar nu ştiu la ce ar folosi.

— Când v-au arestat, de ce n-aţi spus nimic despre avansurile domnului Brait?

Ea se cutremură.

— Nu cred că m-ar fi ajutat în vreun fel, zise ea.

Oratorul ieşi din închisoare profund mişcat. Nu era prima dată când trecea de partea apărării, dar niciodată nu se mai simţise atât de trup şi suflet alături de acuzat.

În acea seară îl întâlni pe domnul Brait, căruia îi relată o parte din discuţie. Domnul Brait ascultă, afişând o tristeţe fără margini.

— Aş da orice să n-o fi întâlnit în ziua aceea, zise el. N-avusesem de gând să merg în centru. Asta a fost ghinionul, să trec pe strada aia şi s-o zăresc în faţa farmaciei. Ţin la ea destul de mult.

— Ce înţelegeţi prin destul? Adică foarte mult? întrebă Oratorul tăios.

Bărbatul roşi.

— Nu înţeleg de ce mă întrebaţi asta, spuse el înţepat. Ţin la ea, e o femeie cumsecade. Am ţinut şi mai mult la soţul ei. Asta-i tot.

— I-aţi trimis vreodată scrisori?

Bărbatul zâmbi.

— V-a spus ea aşa ceva? Dacă da, ar fi stupid din partea mea să neg. I-am trimis câteva bileţele în care o anunţam că voi veni să joc pichet cu vechiul meu prieten, dar asta-i tot. Vreţi să insinuaţi că ar fi vorba de altfel de scrisori?

— Eu nu insinuez nimic. Doar pun întrebări, spuse Oratorul, în stilul lui cel mai tăios.

După plecarea lui Brait – întâlnirea avusese loc noaptea târziu în biroul comisarului şef – acesta din urmă îşi arătă nemulţumirea.

— Nu cred că e cazul să-l repezi aşa pe Brait. E o persoană foarte, foarte decentă, un om care n-ar face rău nici unei muşte. Ce părere ai despre ea?

— Despre cine? Despre doamna Fainer? Excepţională, zise Oratorul.

Un bărbat în vârstă de cincizeci şi doi de ani şi încă burlac nu avea dreptul să se gândească la un prizonier ca şi condamnat la moarte în felul în care se gândea Oratorul la doamna Fainer, în timp ce măsura încăperea cu paşi mari.

A doua zi dimineaţă era deja la Londra şi tânărul detectiv care-i fusese dat în subordine îi aduse câteva veşti interesante.

— Un funcţionar de-al lui Brait a fost concediat pentru că a fumat în orele de program. Am stat cu el de vorbă şi pare un tânăr inteligent.

— Urăsc tinerii inteligenţi, mormăi Oratorul. Mie îmi plac ăia normali.

Şi totuşi inteligenţa tânărului se dovedi a fi reală când, la ora zece în aceeaşi seară, veni la locuinţa subalternului domnului Rater, aducând cu el un registru. În ziua următoare Oratorul se duse de trei ori într-un orăşel învecinat aflat la 5 mile distanţă, de unde putea telefona fără a stârni curiozitatea centralistei locale. Vorbi cu cineva din St. Helens, Lancashire, apoi cu vicarul dintr-un mic orăşel din Somerset şi până seara lămurise totul; în afară de misterul casetei încuiate.

Comisarul şef o avea în păstrare.

— E fără importanţă. Doamna Fainer ne-a dat cheia. Înăuntru nu sunt decât coli de corespondenţă.

— Colile astea mai sunt înăuntru?

— Cred că da, răspunse ofiţerul surprins.

Două minute mai târziu caseta se afla pe masă în faţa Oratorului.

— Iată şi cheia. Comisarul şef o scoase dintr-un sertar şi deschise caseta.

Înăuntru erau vreo douăsprezece coli de hârtie de diverse mărimi, şi sub ele, vreo şase plicuri.

— Mă întreb de ce a cumpărat coli de două mărimi, gândi Oratorul cu voce tare.

Scoase primele coli şi le aşează pe masă. Alături, puse celelalte coli, care erau mai mari.

— Şi de ce a mai păstrat şi colile astea pătate? se miră el.

— De unde să ştiu eu?

Domnului Rater îi scăpă unul din rarele lui zâmbete.

— O să iau toate colile astea cu mine, dacă n-ai nimic împotrivă. Mâine plec la Londra şi mă întorc duminică. Înainte să plec vreau să o văd pe deţinută.

Întrevederea cu ea fu extrem de ciudată. Femeia intră în încăpere cu un pas mai sigur; avea o privire mai luminoasă şi o ţinută mai fermă. Şi totuşi, motivul era altul decât bănuia el.

— Am hotărât să mă dau bătută, zise ea, şi sunt gata să aleg calea cea mai uşoară.

— Ce prostii mai sunt şi astea? se răţoi Oratorul şi pentru o clipă zări în ochii ei o licărire jucăuşă.

— Vedeţi, domnule Rater, să presupunem că printr-o şansă extraordinară juraţii vor da verdictul „nevinovat”. Nu prea mi-i imaginez făcând asta, dar să presupunem că vor fi influenţaţi de avocatul meu, deşi, după cum l-am văzut, nu cred că poate influenţa pe cineva…

Din nou în ochii ei apăru acea licărire.

— N-am nici un venit. Voi fi un om proscris şi va trebui să plec din oraş. Soţul meu m-a lăsat fără un ban. Ultimul lucru pe care l-a făcut înainte să moară – căci el credea că eu l-am otrăvit – a fost să-şi anuleze testamentul. Pur şi simplu nu vreau să trăiesc cu o asemenea povară. Zău, nu cred că are vreun rost să încerc să mă zbat să fac faţă acestei situaţii.

— V-aţi putea recăsători, mormăi Oratorul fără să o privească.

Ea însă se uită la el curioasă.

— Ce om ciudat sunteţi, domnule Rater! Nu semănaţi de loc cu descrierile ce vi se fac. Am citit despre dumneavoastră în ziare – nu sunteţi de loc aşa de monosilabic pe cât se spune.

Oratorul se ridică şi îşi drese glasul.

— Ascultaţi bine ce vă spun. Aveţi datoria să înfruntaţi viaţa.

Ea îl privea cu ochii larg deschişi.

— Vreţi să spuneţi că mă vor găsi nevinovată?

— Bineînţeles, zise inspectorul pe un ton iritat. Sunt absolut sigur acum. Nevasta gunoierului a păstrat haina ca să-i peticească din ea pantalonii micuţului Jimmy.

Femeia gândi că Oratorul aiurează. El îi ghici gândul în privire.

— N-am înnebunit, zise el şi plecă precipitat.

Soţia gunoierului era descoperirea tinărului detectiv. Recomandarea către Cartierul General al Poliţiei pentru a-l angaja pe acest tânăr era deja pe drum.

Oratorul plecă la Londra unde rămase două zile. Apoi se întoarse în Burntown cu trenul de ora şase, iar comisarul şef îl aşteptă la gară.

— L-am invitat pe domnul Brait la mine la birou, spuse el pe un ton destul de sec.

Regretă deja ajutorul cerut Scotland Yardului.

— Ascultă-mă, Rater, nu vreau ca acest om să fie jignit în nici un fel. Ne-a fost extrem de util şi ne-a dat cele mai detaliate informaţii posibile.

— Nu ştiu dacă o să-l supăr sau nu, zise Oratorul, dar am descoperit ceea ce mă rugaseşi şi asta ar trebui să te bucure!

— Ai descoperit de unde provine otrava?

Oratorul încuviinţă dar nu mai adăugă nimic până nu ajunseră în biroul din primărie, unde comisarul şef se simţea ca la el acasă. Când ajunseră, în cameră se mai aflau încă doi ofiţeri de poliţie, iar domnul Brait se ridică

întâmpinându-l pe detectiv cu un zâmbet larg. Dar Oratorul ignoră mâna ce i se întindea.

Se aşeză lângă cămin:

— De când sunteţi în acest oraş? întrebă el fără vreun preambul.

— De cinci ani.

— Şi înainte de asta?

Domnul Brait îi dădu informaţia cerută.

— Şi în oraşul acela aţi fost tot reprezentat general?

Martorul încuviinţă.

— Aţi fost foarte surprins când doamna Fainer v-a cerut să-i cumpăraţi arsenic?

— Desigur, zise el.

— Presupun că n-aţi pus mâna pe arsenic în viaţa dumneavoastră?

— Nu, zise Brait cu un ton ferm.

— Şi nici n-aţi cumpărat vreodată arsenic la kilogram de la angrosist? Vă întreb toate acestea din cauză că am dovezi că aţi primit un colet poştal în ziua în care domnul Fainer s-a îmbolnăvit. A fost trecut în registrul dumneavoastră la „chimicale”, dar am descoperit firmă din St. Helens, care v-a expediat produsul.

Brait încuviinţă cu răceală.

— Îmi amintesc acum. Am cumpărat o jumătate sau un sfert de kilogram, nu mai ştiu exact, şi în aceeaşi zi l-am expediat cu poşta unui client de-al nostru din Shanghai.

— Vă amintiţi numele clientului?

— Nu pot în clipa asta, zise Brait.

— Aveţi chitanţa de expediere?

Urmă o scurtă ezitare.

— N-a fost înregistrat.

— De ce? întrebă Oratorul tăios.

— Aţi cerut ca arsenicul să vă fie trimis cu confirmare de primire. Dumneavoastră de ce l-aţi expediat fără confirmare?

Brait rămase fără replică.

— La ce oră l-aţi expediat?

— Pe la unu, se scăpă el şi Oratorul simţi cum îi vine să îl îmbrăţişeze.

— Adică cu zece minute înainte să vă despărţiţi de doamna Fainer pe Broadway? Atunci înseamnă că îl aveaţi în buzunar?

Bărbatul făcu feţe-feţe.

— Nu mai răspund la nici o întrebare…, începu el supărat.

— Ba o să răspundeţi la toate întrebările pe care vi le pun, zise Oratorul. Nu v-aţi dus la poştă imediat, nu-i aşa?

— Nu, l-am trimis seara, spuse celălalt, morocănos.

— Deci, îl aveaţi în buzunar când v-aţi dus la ceai la familia Fainer. Presupun că la întoarcere, pachetul era rupt şi cursese din el în buzunar – şi aveţi ghinion: gunoierul care a luat haina aruncată a păstrat-o şi se vede clar că e impregnată cu arsenic. Ştiaţi toate astea?

Bărbatul se lăsă greoi în scaun.

— Şi-o să vă mai spun ceva. Acum cinci ani aţi cumpărat arsenic de la o firmă din Glasgow şi nu l-aţi achitat până mai deunăzi, când propietarul firmei v-a întâlnit în oraş. Cu siguranţă că o să vină la identificare. Atunci arsenicul a fost trimis în oraşul de unde ziceţi că veniţi. Aveaţi acolo o firmă de intermedieri. Şi arsenicul ăla avea ca destinaţie tot China, nu-i aşa?

Bărbatul nu răspunse.

— Trei zile mai târziu soţia dumitale deceda.

Bărbatul se ridică, pradă unui acces de furie.

— Ce insinuaţi? şuieră el. De ce să-l omor pe Fainer, prietenul meu cel mai bun?

— Pentru că eraţi îndrăgostit de soţia lui; pentru că i-aţi trimis scrisori în care îi propuneaţi să fugă cu dumneavoastră.

— Arătaţi-mi scrisorile. Le aveţi?

— Bineînţeles. Erau trei scrisori, într-o cutiuţă. Doamna Fainer crezuse că au dispărut, dar numai cerneala dispăruse. Bărbatul care scrie epistole de amor cu cerneală

simpatică merită mai mult decât galerele la care o să fii trimis. Luaţi-l.

Comisarul şef ţâşni spre uşă pentru a-l bloca pe fugar. Brait se opri o clipă ezitând şi apoi, înainte că Oratorul să-l poată împiedica, băgă mâna în buzunar şi… Urmă o bufnitură puternică şi bărbatul se prăbuşi la podea.

Procesul intentat doamnei Fainer pentru uciderea soţului se desfăşură fulgerător. Oratorul, care avea aptitudini de pilot de curse, o conduse la Londra în maşina lui de două locuri şi în tot timpul călătoriei nu deschise gura decât o dată. Asta se întâmplă când ajunseră pe coama unui deal de unde se vedea o vale străbătută de cursul şerpuitor a unui râu. Aici de abia dădu frâu liber vorbelor.

De multe ori Oratorul se surprindea prividu-şi soţia cu tandreţe, gândindu-se că ea era singura fiinţă care reuşise să-l „îmblânzească”.

SFÂRŞIT

1 O. Rater şi orator se pronunţă la fel. (n. tr.)
2 nobil spaniol. (n. tr.).
3 Gill = guşă: joc de cuvinte (lb. eng.).